

Festivalio rengėjai / Organisers of the Festival

Festivalio rėmėjai / Sponsors of the Festival

Partneriai / Partners

Bilietus platina / Tickets

kakava.lt

VILNIAUS FESTIVALIS 2025 / VILNIUS FESTIVAL 2025

VILNIAUS
FESTIVALIS
2025

VILNIUS
FESTIVAL

Gegužės 30 – rugpjūčio 20 d.
30 May – 20 August

29-asis festivalis
The 29th festival

Vilniaus festivalis 2025

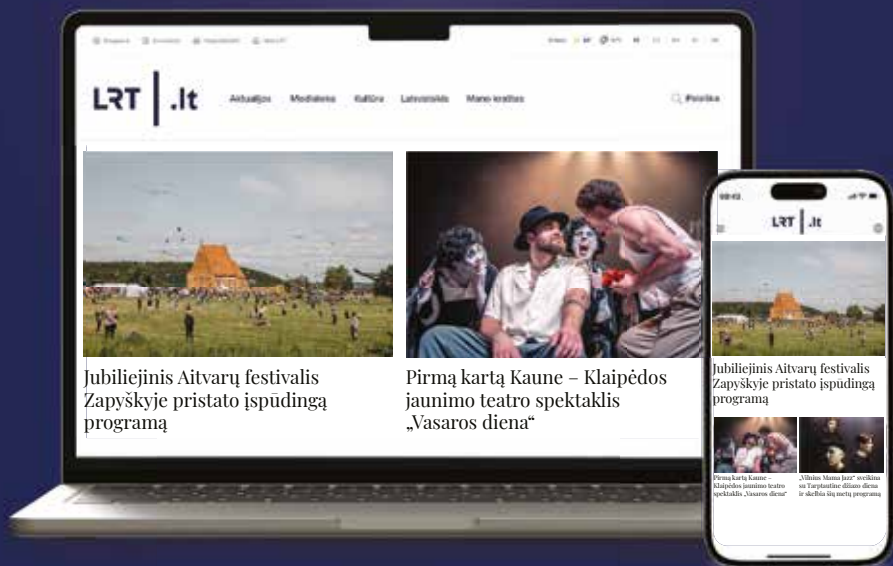
Gegužės 30 – rugpjūčio 20 d.

The Vilnius Festival 2025

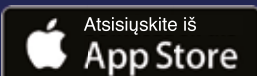
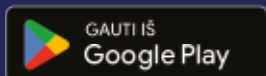
30 May – 20 August

www.filharmonija.lt

Naujienų portalas, norintiems žinoti

Atsisiųskite LRT.It programėlę

TURINYS / CONTENTS

Sveikinimo žodis / Word of welcome. Rūta Prusevičienė	5
Apie Michelangelo, miestus, muziką ir Vilnių / About Cities, Music, Michelangelo and Vilnius. Rasa Murauskaitė-Juškienė	8
Festivalio kalendorius / Calendar of events	12
Koncertai (LT)	18
Concerts (EN)	88
Filharmonijos salės planas / Seating plan of the Philharmonic Concert Hall.....	124
Bilietų pardavimo informacija / Ticketing information.....	125
Papildoma informacija lankytojams / Visitor information	125

KONCERTŲ VIETOS

Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė	Vilnius, Aušros Vartų g. 5
Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčia.....	Vilnius, Didžioji g. 34

VENUES

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall	5 Aušros Vartų St, Vilnius
Church of St Casimir.....	34 Didžioji St, Vilnius

Jau dvidešimt devintą kartą senosios ir naujosios muzikos keliai veda į Vilnių. Vilniaus festivalio siekiai ir programa kryptingai įkūnija Europos festivalių asociacijos (jai Vilniaus festivalis priklauso nuo 1999 metų) idėją „Europoje menai yra tik festivalio atstumu“ („In Europe the arts are just a festival away“). Europos festivalių šeimos padedami, Vilnius ir Vilniaus festivalis per tris dešimtmečius atkūrė ryšius su Europos kultūros centrais ir priartino mūsų menininkus bei klausytojus prie vertingiausių scenos meno reiškinių.

EFA generalinė asamblėja šįmet vyko festivalių mieste Edinburge, čia meno švenčių ištakos siekia net 1815-uosius, kai pirmąjį Edinburgo muzikos festivalį įkūrė Vilniuje gimęs ir augęs žymus smuikininkas, kompozitorius ir vadybininkas Feliksas Janevičius (Feliks Janiewicz, Felix Yaniewicz, 1762–1848). Nūdienos Edinburgo festivalio meno vadovė, irgi smuikininkė, pedagogė, Vilniuje koncertavusi charizmatiškoji Nicola Benedetti – ji, kaip ir kelios dešimtys Edinburge susirinkusių festivalių vadovų, klausė savęs ir savo kolegų, ar festivaliai dar tebėra skambūs, darnūs pasaulio meno kamertonai, ar dar sugebame įsiklausyti ir išgirsti vieni kitus, ar esame įdomūs ir svarbūs savo miestų ir regionų bendruomenėms? Nepaisant geopolitinių įtampų ir ekonominių sunkumų, įspūdingas istorines ir modernias Europos erdves kasmet užpildo šimtai tūkstančių meno gerbėjų – augantis festivalių ir jų lankytojų skaičius patvirtina, kad festivalių tinklas yra itin tvarus ir gyvybingas. Tai rodo ir stulbinančiai sparti Vilniaus miesto „festivalizacija“.

Tikiu, kad ir senieji bei naujieji vilniečiai, savo vaikystės kiemuose sugėrę įvairias kalbas, tradicijas, papročius ir įpročius, turi tą ypatingą gebėjimą atsiverti ir suprasti dabarties pasaulio – globalaus miesto – ženklus. Vilniaus festivalyje bus atkuriami vilniečių įspaudai muzikos pasaulyje, o greta skambės ir vertingi atradimai bei naujienos, kurias Vilniaus publikai noriai skleis muzikos žvaigždės iš Vokietijos, Sakartvelo, Prancūzijos, Austrijos, Nyderlandų, Jungtinės Karalystės, Ukrainos, JAV, Kanados, Italijos, Taivano ir Maltos. Atraskime ir dalinkimės įkvėpiančiomis muzikos istorijomis!

Rūta Prusevičienė,
Vilniaus festivalio vadovė

For the 29th time, the routes of early and new music lead to Vilnius. The aims and programme of the Vilnius Festival are a direct embodiment of the idea of the European Festivals Association (to which the Vilnius Festival has belonged since 1999): 'In Europe the arts are just a festival away.' With the help of the European festival family, Vilnius and the Vilnius Festival have, over the past three decades, re-established links with European cultural centres and brought our artists and audiences closer to some of the most valuable phenomena of the performing arts.

This year the EFA General Assembly took place in Edinburgh, the city of festivals, where the origins of art fetes date back to 1815, when the first Edinburgh Music Festival was founded by Feliksas Janevičius (Feliks Janiewicz, Felix Yaniewicz, 1762–1848), a renowned violinist, composer, and manager born and raised in Vilnius. The charismatic Nicola Benedetti, the artistic director of today's Edinburgh Festival, also a violinist and pedagogue, who performed in Vilnius, asked herself and her colleagues, dozens of festival directors who have gathered in Edinburgh, whether festivals are still resonant, cohesive tuners of the world's art, whether we are still able to listen and hear each other, whether we are still interesting and relevant to the communities of our cities and regions. Despite geopolitical tensions and economic difficulties, hundreds of thousands of art lovers fill Europe's spectacular historic and modern spaces every year, and the growing number of festivals and visitors confirms that the festival network is highly sustainable and vibrant. This is also reflected in the astonishingly rapid 'festivalisation' of Vilnius.

I believe that both old and new Vilnius residents, who have absorbed different languages, traditions, customs and habits in their childhood backyards, have that special ability to open up and understand the signs of today's world – the global city. The Vilnius Festival will recreate Vilnius citizens' imprints in the world of music, alongside valuable discoveries and news that music stars from Germany, Georgia, France, Austria, the Netherlands, the United Kingdom, Ukraine, the USA, Canada, Italy, Taiwan and Malta are eager to share with the Vilnius audience. Let's discover and share inspiring music stories!

Rūta Prusevičienė,
Director of the Vilnius Festival

APIE MICHELANGELO, MIESTUS, MUZIKA IR VILNIŲ

Neseniai teko skaityti prancūzų rašytojo Mathiaso Enardo romaną „Kalbėk jiems apie mūšius, karalius ir dramblius“, pasakojantį apie fikcinę, niekada neįvykusią Michelangelo kelionę į Konstantinopolį. Šioje itin lakoniškoje, meistriškai taupiu žodžiu išsiskiriančioje literatūroje didysis Renesanso meistras susipažįsta, tyrinėja, žavisi ir baisisi miestu, kurio tikrovėje nebuvo matęs.

Skaitant šį romaną neapleido mintis: o kokį XVI a. Vilnių būtų pamatęs Michelangelo, jei ne realybė, o bent jau kokio nors kūrybingo rašytojo vaizduotė jį būtų atvedusi būtent čia, į miestą, esantį bene geografinėje Europos širdyje? Kokį Vilnių būtų matę vėlesnių epochų menininkai, iš miestų grožio ir gyvenimo būdo neretai sėmęsi įkvėpimo savo kūriniams ir palikę juose laiko neišdildomus talento ženklus?

Daugybė miestų tapo neatsiejama ryškiausių kultūros asmenybių biografijų dalimi. Nuo miestų neatskiriami ir klasikinės muzikos istorija, tapusi vienalyčiu kai kurių Europos miestų tapatybės elementu. Koks šiandien būtų Leipcigas, jei ne Bachas, Telemannas ar Mendelssohnas? Ar ten, aštuntame pagal dydį Vokietijos mieste, gimęs Richardas Wagneris? Ką žinotume apie Bairoitą, jei ne didysis operos reformatorius? Kaip didžiuojasi kompozitoriaus dvejis metais, praleistais dirbant Rygoje, kaimyninė Latvija. Kaip nevengia prisiminti ir klaipeidiečiai, kad Wagneris, kad ir trumpam, kad ir vadindamas šią kelionę „viena niūriausių gyvenime“, lankėsi tuometiniame Mėmelyje.

Išgirdus Vokietijos vakaruose įsikūrusios Bonos vardą, neabejotinai į galvą pirmiausia ateina Ludwigo van Beethoveno pavardė. Turtingo kultūros istorija, bet visai mažyčio Veimaro taip pat neįsivaizduojame be Liszto ten praleistų metų. Koks būtų XX a. pradžios Paryžius be Maurice'o Ravelio, ir Ravelis be naujomis idėjomis tuomet žaižaravusios vienos gražiausių pasaulio sostinių? Savitą sluoksnį Italijos miestams Florencijai, Venecijai ar Neapolii suteikė žymiausi to meto baroko kompozitoriai. O šiandien kraujuojantis Kyjivas, net ir draskomas karo žiaurumo, išlieka Ukrainos muzikos eksperimentų vieta. Tiesa, Vilniaus festivalyje pristatomas naujas ukrainiečių kompozitoriaus Maximo Kolomiietso kūrinys prabyla apie kitą Ukrainos miestą – Chersoną, ir jo motinas, praradusias ir susigrąžinusias pagrobtus savo vaikus.

Sudėtinga mūsų krašto istorija lėmė, jog populiarių klasikinės muzikos interneto svetainių rengiamuose „svarbiausių istorijoje klasikinės muzikos miestų“ sąrašuose Vilniaus nerasime. Ilgi politinės turbulencijos ir primestų išorinių kultūrinių įtakų metai lėmė, jog Vilniui buvo lemta likti svarbiausių klasikinės muzikos įvykių pašaliuose.

ABOUT CITIES, MUSIC, MICHELANGELO AND VILNIUS

I recently read the novel *Tell them of Battles, Kings and Elephants* by the French writer Mathias Énard, about a fictional journey by Michelangelo to Constantinople. In this extremely concise and skilfully spare work of literature, the great Renaissance artist gets to know, explores, admires, and is horrified by a city he has never seen in reality.

As I read the novel, I kept wondering what 16th-century Vilnius would have looked like to Michelangelo, if not in reality, at least in the imagination of a writer who could take him here, to the city at the geographical centre of Europe. What would Vilnius have been like for artists of later epochs, who often drew their inspiration from the beauty and lifestyle of cities, and left indelible signs of their talent in their work?

Many cities are an integral part of the biographies of prominent cultural figures. The history of Classical music is also a composite of European cities, having become an inseparable part of the identity of some. What would Leipzig, Germany's eighth largest city, be today, were it not for Bach, Telemann and Mendelssohn? Or Richard Wagner, who was born there? And what would we know about Bayreuth were it not for the great reformer of opera? And how proud our neighbours in Latvia must be of the composer's two-year stay in Riga. The residents of Klaipėda do not shy away from mentioning that Wagner visited what was then Memel, however briefly, even if he called the visit 'one of the bleakest of my life'.

When you hear the name of Bonn in western Germany, Ludwig van Beethoven is the first name that comes to mind. We cannot imagine Weimar, a small city but rich in cultural history, without the years that Liszt spent there. What would Paris be in the first half of the 20th century without Maurice Ravel, and what would Ravel be without one of the world's most beautiful capitals bursting with new ideas? Famous Baroque composers of the time added a distinct layer to Florence, Venice and Naples. And today, the bleeding city of Kyiv, torn apart by the brutality of war, remains a place for experimentation in Ukrainian music. In fact, a new work by the Ukrainian composer Maxim Kolomiets, which is to be presented at the Vilnius Festival, speaks of Kherson, another Ukrainian city, and its mothers who have lost or retrieved their kidnapped children.

The complicated history of our country has predetermined the fact that lists of 'the most important Classical music cities in history' compiled by popular Classical music websites do not include Vilnius. Years of political turbulence and external cultural

Turbūt todėl taip nepaprastai džiaugiamės kad ir fragmentiškais, tačiau išdidžiais mūsų sostinės kultūros istorijos ženklais – anksčiau nei Londone ar Paryžiuje čia suskambusia opera ar žiniomis apie žymesnius muzikus, iš tikrųjų ar bent galimai aplankiusius Vilnių. Kad ir Zigmanto Vazos dvare tarnavusį italų baroko meistrą Tarquinio Merulą.

Vis dėlto Vilnius spėjo palikti pėdsaką kai kurių klasikinės muzikos didžiūnų biografijose. Žasliuose gimęs, o vėliau pasauline legenda tapęs pianistas ir kompozitorius Leopoldas Godowskis 1879 m., būdamas devynerių, būtent Vilniuje grojo savo debiutinį koncertą, kurį laiką čia ir gyveno, globojamas giminių. Vilniuje gimė ir pirmuosius muziko kelio kilometrus žengė ir šiandienos fortepijono žvaigždė, kaip ir Godowskis – ne tik pianistas, bet ir kompozitorius Andrius Žlabys.

Neilgą, bet itin kūrybingą laikotarpį Vilniuje praleido Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. 1907 m. atsikraustęs čia gyventi, įsikūrė mažiame kambarėlyje, kurio kuklumas netrukė beribei menininko vaizduotei. Vilniuje Čiurlionis rado įdomų daugiakultūrį pasaulį. Čia gyvendamas jis atsidavė visuomeninei veiklai, lietuviybės puoselėjimui, kiek mažiau kūrė, tačiau spėjo suharmonizuoti nemažai liaudies dainų. Vilnius buvo ir Čiurlionio meilės miestas – pas būsimą žmoną Sofiją dabartinėje Pamėnkalnio gatvėje jis ėjo mokytis lietuvių kalbos, o laiškuose rašė apie romantiškus susitikimus ant Gedimino kalno.

Išskirtinę vietą Vilnius užima ir vienos ryškiausių šiandienos Lietuvos kompozitorių Onutės Narbutaitės kūryboje – savitai ir autentiškai matomas ir jos mylimas miestas neretai nugula talentinguose kompozitorės kūrinuose.

Visi kompozitoriai, paminėti šiame tekste, ir dar bene tiek pat kitų 2025-aisiais susitinka Vilniuje, Vilniaus festivalyje. Nes šiandien Lietuvos sostinė – jau nebe svarbiausių kultūros įvykių pašalys, o dūzgiantis, pulsuojantis ir kultūrine įvairove daugelį stebinantis miestas. Tai neabejotinai pastebėtų ir kokio nors rašytojo kūrybinėje vaizduotėje laiko mašina į XXI a. Vilnių atvykęs Renesanso genijus Michelangelo.

Rasa Murauskaitė-Juškienė

influences have meant that Vilnius was destined to remain on the sidelines of the most important events in Classical music. Perhaps that is why we are overjoyed at the small but significant signs of our capital's cultural history: an opera that was performed here before it was performed in London or Paris, or the fact that some famous musicians could have visited Vilnius, such as the Italian Baroque master Tarquinio Merula, who served at the court of Sigismund Vasa.

Nevertheless, Vilnius has managed to leave its mark on the lives of some of the great names in Classical music. Leopold Godowsky, a pianist and composer, who was born in Žasliai and later became a world legend, played his first concert in Vilnius in 1879 at the age of nine, and lived with relatives here for some time. Andrius Žlabys, a piano star of today, who was born in Vilnius and took the first steps in his musical journey here, like Godowski, is not only a pianist but also a composer.

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis spent a short but very creative time in Vilnius. When he moved here in 1907 he took lodgings in a tiny room, which nevertheless did not hinder his boundless imagination. Čiurlionis found an interesting multicultural world in Vilnius. While living here, he devoted himself to artistic activities and the promotion of the Lithuanian identity. He composed less, but he managed to adapt a number of folk songs for choir and piano. Vilnius was also the city of Čiurlionis' love: he went to his future wife Sofija on the present Pamėnkalnio Street to learn Lithuanian, and in his letters he writes about romantic meetings on Gediminas Hill.

Vilnius also occupies an exceptional place in the work of Onutė Narbutaitė, one of today's most talented and prominent Lithuanian composers. The city she loves and sees in an original and distinctive way is often at the heart of her work.

All the composers mentioned above, and also many more, will meet in Vilnius in 2025 at the Vilnius Festival. For today the capital of Lithuania is no longer a bystander to the most important cultural events, but a buzzing, throbbing city that surprises people with its cultural diversity, just as Michelangelo, the Renaissance genius, coming to 21st-century Vilnius in the time machine of some writer's creative imagination, would no doubt have found.

Rasa Murauskaitė-Juškienė

Gegužės 30 d., penktadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

DIDIEJI ROMANTIKAI. CHRISTIAN TETZLAFF IR LNSO INTERPRETUOJA BRAHMSĄ IR SIBELIJŲ

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Solistas **CHRISTIAN TETZLAFF** (smuikas)

Dirigentas **MIRIAN KHUKHUNAISHVILI**

J. Brahms, J. Sibelius

Birželio 1 d., sekmadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

EUROPOS BAROKO KELIONĖ. „AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN“, GEORG KALLWEIT

Senosios muzikos kamerinis orkestras **AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN**

Solistas ir koncertmeisteris **GEORG KALLWEIT** (barokinis smuikas)

F. M. Veracini, T. Merula, G. F. Händel, J. S. Bach, A. Vivaldi ir kt.

Birželio 4 d., trečiadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

MAESTRA MŪZA RUBACKYTĖ. NUO VILNIAUS IKI VENECIJOS

MŪZA RUBACKYTĖ (fortepijonas)

L. Godowsky, R. Šerkšnytė, F. Liszt, M. K. Čiurlionis

Birželio 6 d., penktadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

PRANCŪZIJOS HORIZONTALAI SU MAURICE’U RAVELIU. LNSO, VICTORIEN VANOOSTEN, GABRIELĖ BUKINĖ

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Solistas ir dirigentas **VICTORIEN VANOOSTEN** (fortepijonas)

Solistė **GABRIELĖ BUKINĖ** (sopranas)

M. Ravel

May 30, Friday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

THE GREAT ROMANTICS. CHRISTIAN TETZLAFF AND THE LNSO INTERPRET BRAHMS AND SIBELIUS

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Soloist **CHRISTIAN TETZLAFF** (violin)

Conductor **MIRIAN KHUKHUNAISHVILI**

Brahms, Sibelius

June 1, Sunday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

EUROPEAN BAROQUE JOURNEY. AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN, GEORG KALLWEIT

AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN early music chamber orchestra

Soloist and concertmaster **GEORG KALLWEIT** (Baroque violin)

Veracini, Merula, Händel, Bach, Vivaldi and others

June 4, Wednesday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

MAESTRA MŪZA RUBACKYTĖ. VILNIUS TO VENICE

MŪZA RUBACKYTĖ (piano)

Godowsky, Šerkšnytė, Liszt, Čiurlionis

June 6, Friday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

FRENCH HORIZONS WITH MAURICE RAVEL. LNSO, VICTORIEN VANOOSTEN, GABRIELĖ BUKINĖ

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Soloist and conductor **VICTORIEN VANOOSTEN** (piano)

Soloist **GABRIELĖ BUKINĖ** (soprano)

Ravel

Birželis 7 d., šeštadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

SMUIKO ŽVAIGŽDĖ JANINE JANSEN IR ORKESTRAS „CAMERATA SALZBURG“. ČIURLIONIO IR MENDELSSOHO VIZIJOS

Orkestras **CAMERATA SALZBURG**

Solistė **JANINE JANSEN** (smuikas)

M. K. Čiurlionis, F. Mendelssohn

Birželis 11 d., trečiadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

FORTEPIJONO LEGENDA SERAS ANDRÁS SCHIFF INTERPRETUOJA KLASIKUS

Seras **ANDRÁS SCHIFF** (fortepijonas)

J. S. Bach, J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven, F. Schubert

Birželis 13 d., penktadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

TIKĖJIMO IR VILTIES INVOKACIJOS

LITUOVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

KAUNO VALSTYBINIS CHORAS

DARIUS MEŠKAUSKAS (skaitovas)

Dirigentas **ROBERTAS ŠERVENIKAS**

O. Narbutaitė, A. Martinaitis

Birželis 15 d., sekmadienį, 19 val. Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčioje

VIRTUOZAI IŠ TAIVANO SVEIKINA VILNIŲ

TAIVANO FILHARMONIJOS KAMERINIS ANSAMBLIS

HAO-TUN TENG (smuikas, ansamblio vadovas)

F. Poenitz, J. Naujalis, Y.-Ch. Li, Ch.-M. Lin, Y.-H. Teng

June 7, Saturday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

VIOLIN STAR JANINE JANSEN AND THE CAMERATA SALZBURG. VISIONS OF ČIURLIONIS AND MENDELSSOHN

CAMERATA SALZBURG orchestra

Soloist **JANINE JANSEN** (violin)

Čiurlionis, Mendelssohn

June 11, Wednesday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

PIANO LEGEND SIR ANDRÁS SCHIFF INTERPRETS THE CLASSICS

Sir **ANDRÁS SCHIFF** (piano)

Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert

June 13, Friday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

INVOCATIONS OF FAITH AND HOPE

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

KAUNAS STATE CHOIR

DARIUS MEŠKAUSKAS (narrator)

Conductor **ROBERTAS ŠERVENIKAS**

Narbutaitė, Martinaitis

June 15, Sunday, 19.00, Church of St Casimir

VIRTUOSOS FROM TAIWAN SALUTE VILNIUS

TAIWAN PHILHARMONIC CHAMBER ENSEMBLE

HAO-TUN TENG (violin, leader of the ensemble)

Poenitz, Naujalis, Li, Lin, Teng

Birželio 18 d., trečiadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

J. S. BACHO IR A. ŽLABIO DISPUTAS. LKO, SERGEJ KRYLOV, ANDRIUS ŽLABYS

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS

Meno vadovas, solistas ir dirigentas SERGEJ KRYLOV (smuikas)

Solistas **ANDRIUS ŽLABYS** (forte-pijonas)

J. S. Bach, G. Tartini, A. Žlabys

Birželio 20 d., penktadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

PASAULIO OPEROS SCENŲ ŽVAIGŽDĖ JOSEPH CALLEJA, LNSO, MODESTAS PITRĖNAS

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Solistas **JOSEPH CALLEJA** (tenoras)

Dirigentas **MODESTAS PITRĖNAS**

G. Puccini, A. Dvořák, J. Massenet, J. Rodrigo, J. Vella, G. F. Händel, F. P. Tosti

Rugpjūčio 20 d., trečiadienį, 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje

SLAVA UKRAINI! UKRAINOS LAISVĖS ORKESTRAS, KERI-LYNN WILSON, RACHEL WILLIS-SØRENSEN

UKRAINOS LAISVĖS ORKESTRAS

Solistė **RACHEL WILLIS-SØRENSEN** (sopranas)

Dirigentė **KERI-LYNN WILSON**

M. Kolomiets, R. Wagner, L. van Beethoven

June 18, Wednesday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

A DISPUTE BETWEEN J.S. BACH AND A. ŽLABYS. LCO, SERGEJ KRYLOV, ANDRIUS ŽLABYS

LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA

Artistic director, soloist and conductor **SERGEJ KRYLOV** (violin)

Soloist **ANDRIUS ŽLABYS** (piano)

Bach, Tartini, Žlabys

June 20, Friday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

STAR OF WORLD OPERA STAGES JOSEPH CALLEJA, LNSO, MODESTAS PITRĖNAS

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Soloist **JOSEPH CALLEJA** (tenor)

Conductor **MODESTAS PITRĖNAS**

Puccini, Dvořák, Massenet, Rodrigo, Vella, Händel, Tosti

August 20, Wednesday, 19.00, Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

SLAVA UKRAINI! UKRAINIAN FREEDOM ORCHESTRA, KERI-LYNN WILSON, RACHEL WILLIS-SØRENSEN

UKRAINIAN FREEDOM ORCHESTRA

Soloist **RACHEL WILLIS-SØRENSEN** (soprano)

Conductor **KERI-LYNN WILSON**

Kolomiets, Wagner, Beethoven

CHRISTIAN
TETZLAFF

Gegužės 30 d., penktadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

DIDIEJI ROMANTIKAI. CHRISTIAN TETZLAFF IR LNSO INTERPRETUOJA BRAHMSĄ IR SIBELIJŲ

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrėnas)

Solistas **CHRISTIAN TETZLAFF** (smuikas, Vokietija)

Dirigentas **MIRIAN KHUKHUNAISHVILI** (Sakartvelas)

KONCERTAI

19

PROGRAMA

I JOHANNES BRAHMS (1833–1897)
Koncertas smuikui ir orkestrui D-dur, op. 77 (1878)
Allegro non troppo
Adagio
Allegro giocoso, ma non troppo vivace

Solistas CHRISTIAN TETZLAFF (smuikas)

II JEAN SIBELIUS (1865–1957)
Simfonija Nr. 1 e-moll, op. 39 (1898)
Andante, ma non troppo
Andante
Scherzo: Allegro
Finale (Quasi una fantasia)

Atlieka LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
Dirigentas MIRIAN KHUKHUNAISHVILI

Vokiečių smuikininkas **CHRISTIANAS TETZLAFFAS** – vienas laukiamiausių muzikų šiandienos koncertų salėse. Jo koncertai dažnai prilyginami egzistencinėms patirtims, kai net gerai žinomi kūriniai atsiveria naujais rakursais. Smuikininkas neretai atkreipia dėmesį į užmirštus šedevrus, tokius kaip Josepho Joachimo ar Mozarto ir Beethoveno amžininko Giovanni Battistos Viotti koncertai smuikui. Smuikininko atliekamų kūrinių neįprastai daug, kasmet jis groja apie 100 koncertų, o siekdamas nuolatos plėsti repertuarą Ch. Tetzlaffas yra ir atsidavęs naujų kūrinių interpretuotojas.

Ch. Tetzlaffo muzikavimo unikalumas susideda ne tik iš stebinančio techninio meistriškumo. Jis interpretuoja rankraščius tiesiogiai, suvokia muziką kaip kalbą, skaito didžiuosius kūrinius tarsi pasakojimus, o interpretacijos atliepia jo egzistencines įžvalgas. Taip Ch. Tetzlaffas į kasdienę koncertinę rutiną įneša neįprastą požiūrį. Muzikinį tekstą jis siekia suprasti taip giliai, kaip tik įmanoma. Pastanga tarsi pasislėpti už kūrinio atneša paradoksalių rezultatų – būtent tai Ch. Tetzlaffo interpretacijos paverčia autentiškomis. Smuikininkas „kalba“ pasitelkęs smuiką, o jo muzikinės raiškos arsenalas ypač platus.

„
Atidus ir gyvas atsakymas
į Bacho solo grožį.“

Kaip ir didieji kompozitoriai, kurie kurdami susitelkė į intensyviausius jausmus, – didžiausią laimę ar giliausias krizes, – taip ir Ch. Tetzlaffas tyrinėja emocijų ir muzikinės raiškos amplitudę. Jo nuomone, daugelis kūrinų prabyla apie gyvenimą ir mirtį, ir būtent apie šias ribines patirtis smuikininkas skatina mąstyti publiką.

Šiame, 2024–2025 m., sezone Ch. Tetzlaffas griežė su Čikagos, Sent Luiso, Ciuricho „Tonhalle“, Berlyno ir Frankfurto radijų, Seulo ir Bergeno filharmonijų, Suomijos radijo, Londono filharmonijos, Potsdamo „Kammerakademie“ simfoniniais orkestrais. Smuikininkas nuolatos kviečiamas tapti įvairių koncertinių institucijų reziduojančiu menininku, taip jis gali pristatyti savo muzikinę pažiūrą klausytojams ilgesnį laikotarpį ir įvairesniais formatais. Tokiu būdu jis yra bendradarbiavęs su Berlyno, Seulo, Dresdeno filharmonijos orkestrais. Šiame sezone Ch. Tetzlaffas buvo Reingau muzikos festivalio *artist in focus*, taip pat – Potsdamo „Kammerakademie“ reziduojantis menininkas.

Per savo ilgametę karjerą Ch. Tetzlaffas yra grojęs su Berlyno, Vienos, Niujorko filharmonijų, Amsterdamo „Concertgebouw“, visais svarbiausiais Londono orkestrais. Muzikai yra tekę bendradarbiauti su legendiniais dirigentais Sergiu Celibidache, Bernardu Haitinku, Lorinu Maazeliu, Kurtu Masuru, Christophu von Dohnányi. Artimus kūrybinius ryšius smuikininkas yra užmezgęs ir su dirigentais Danieliu Hardingu, Karina Canellakis, Paavo Järviu, Vladimiru Jurowskiu, Andriu Nelsonu, seru Simonu Rattle'u, François Xavieru Rothu, Robinu Ticciati, Esa-Pekka Salonenu, Michaelu Tilsonu Thomu, Barbara Hannigan, Edwardu Gardneriu, Ingo Metzmacheriu, Kentu Nagano.

1994 m. smuikininkas kartu su savo seserimi violončelininke Tanja Tetzlaff įkūrė styginių kvartetą – iki šiol kamerinė muzika yra svarbi Ch. Tetzlaffo kūrybinės veiklos dalis. Šiame sezone su Tetzlaff kvartetu smuikininkas pasirodė Berlyno ir Elbės filharmonijose, Londono „Wigmore Hall“, Kelno ir Liuksemburgo filharmonijose, taip pat koncertavo Jungtinėse Amerikos Valstijose. 2015 m. šis kvartetą pelnė „Diapason d'or“ apdovanojimą, o 2016 m. smuikininko trio su seserimi ir pianistu Larsu Vogtu buvo nominuotas „Grammy“ apdovanojimui.

Pačiam smuikininkui ypač svarbus Bacho sonatų ir partitų įrašas, išleistas 2017 metais. Apie jį „The Strad“ rašė, kad tai – „atidus ir gyvas atsakymas į Bacho solo grožį“. Įrašų kompanija „Ondine“ yra išleidusi Ch. Tetzlaffo parengtus Beethoveno ir Sibelijaus (2019), taip pat Brahmsio ir Bergo (2022) koncertų smuikui įrašus, juos smuikininkas įrašė kartu su Berlyno vokiečių simfoniniu orkestru (*Deutsche Symphonie-Orchester Berlin*), diriguojamu Robino Ticciati.

Ch. Tetzlaffas groja vokiečių smuikų meistro Peterio Greinerio smuiku, reguliariai dėsto Kronbergo akademijoje. Gyvena Berlyne su savo žmona fotografe Giorgia Bertazzi ir trimis vaikais.

Kartvelų dirigentas **MIRIANAS KHUKHUNAISHVILIS** – Tbilisio jaunimo orkestro vienas įkūrėjų ir muzikos vadovas. Per penkerius jo vadovavimo metus šis jaunas kolektyvas tapo vienu ryškiausių Sakartvelo muzikiniame gyvenime, dalyvavo svarbiausiuose festivaliuose, bendradarbiavo su ryškiais muzikais, tarp kurių verta paminėti Gidoną Kremerį, Paavo Järvi, Andrzejų Boreyko, Anastasią Kobekina, Bruce'ą Liu. Nuo 2025 m. rugsėjo M. Khukhunaishvilis pradeda eiti Vroclavo operos muzikos vadovo pareigas, o šiuo metu yra ir Elbingo kamerinio orkestro pagrindinis dirigentas.

M. Khukhunaishvilis yra dirigavęs Berlyno „Konzerthaus“, Danijos nacionaliniam, Vroclavo filharmonijos, Islandijos simfoniniam, kitiems ryškiems Europos, taip pat visiems svarbiausiems Sakartvelo orkestrams. Artimiausiuose menininko planuose – debiutai su Atėnų valstybiniu, Arturo Toscanini, Silezijos, Danijos filharmonijų orkestrais, o Vilniaus festivalyje kartvelų dirigentas debiutuos ir su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru.

Dirigentas yra pirmasis Rigmann-Jaross apdovanojimo, kurį pristatė legendinis maestro Christophas Eschenbachas, laureatas. Šiuo apdovanojimu ne tik pripažintas kartvelų dirigento talentas, bet taip pat suteikta maestro Eschenbacho mentorystė bei galimybė kartu su juo koncertuoti. M. Khukhunaishviliiui yra tekę asistuoti ir suomių dirigentui Klausui Mäkeläi per gastroles su Karališkuoju Amsterdamo „Concertgebouw“ orkestru, ruošiant Antono Brucknerio 5-ąją ir Gustavo Mahlerio 3-iąją simfonijas. Taip pat M. Khukhunaishvilis yra asistavęs ir estų maestro Paavo Järviui. Dirigentas yra dalyvavęs daugelyje meistriškumo kursų, tarp kurių – Ciuricho „Tonhalle“ orkestro dirigentų akademija, kur jis dirbo su minėtu estų maestro, laimėjo Paavo Järvi prizą ir tarptautinį publikos apdovanojimą. M. Khukhunaishvilis taip pat dalyvavo „Ammodo“ dirigavimo meistriškumo kursuose, kuriuos rengė „Concertgebouw“ orkestras ir maestro Fabio Luisi. Šiaurės šalių dirigentų forume kartvelų dirigentas dirbo kartu su Oslo filharmonijos orkestru ir Klausu Mäkelä.

Dovanokite pasirinkimo laisvę!

2020 m. M. Khukhunaishvilis įgijo dirigavimo daktaro laipsnį Krokuvos muzikos akademijoje, magistro studijas baigė Tbilisio valstybinėje konservatorijoje, o Krokuvos muzikos akademijoje dar yra studijavęs dainavimą pas Radosławą Żukowskj. Šiuo metu jis gyvena Ispanijoje, San Sebastiane.

LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ ORKESTRĄ (LNSO) 1940 m. įkūrė kompozitorius, dirigentas ir pianistas Balys Dvarionas. 1964–2015 m. orkestrui dirigavo ir vadovavo Juozas Domarkas, nuo 2015 m. kolektyvo meno vadovo ir vyriausiojo dirigento pareigas eina Modestas Pitrenas, pagrindinio kvietinio dirigento – Victorienas Vanoostenas. Robertas Šervenikas yra antrasis LNSO dirigentas, Juozas Domarkas yra orkestro garbės dirigentas.

LNSO kasmet surengia apie 50 koncertų Filharmonijos Didžiojoje salėje, aktyviai gastroliuoja užsienyje. Kolektyvas lankėsi įvairiose Europos šalyse, Japonijoje, Pietų Amerikoje, Pietų Korėjoje, koncertavo garsiose koncertų salėse, tarp jų Vienos „Musikverein“, Kelno, Berlyno filharmonijos, Londono „Barbican Centre“, Frankfurto „Alte Oper“, Stokholmo „Berwaldhallen“ ir Rotušės salė, Amsterdamo „Concertgebouw“, Tokijo „Metropolitan“ ir „Suntory Hall“, Mumbajaus Nacionalinis scenos menų centras, Tailando kultūros centras ir kitos. LNSO dalyvavo prestižiniuose muzikos festivaliuose, tokiuose kaip Šlėzvingo-Holšteino, „Varšuvos ruduo“, „Beethoveno Velykos“ Varšuvoje, „Prahos pavasaris“, Stresos, Merano, Reingau, Briuselio, Liudvigsburgo, Rygos, Gštado ir kituose.

Orkestrui dirigavo istorinės asmenybės ir pasaulinio garso batutos meistrai, LNSO koncertavo su žymiais atlikėjais, įvairių kartų ir tautybių instrumentininkais ir vokalistais. LNSO sukauptas repertuaras platus – praėjusių epochų stambių žanrų instrumentiniai bei vokaliniai-instrumentiniai kūriniai, šiuolaikinės muzikos kūriniai, lietuvių kompozitorių opusai. Orkestras yra nuolatinis šiuolaikinės muzikos festivalio „Gaida“ dalyvis, įvairių lietuvių kompozitorių muziką pristato tiesioginėse „Euroradijo“ transliacijose. LNSO biografijoje – Lietuvos ir užsienio kompanijų „Melodija“, „Marco Polo“, „Col legno“, „Naxos“, „Accentus music“, „Ondine“ ir kt. įrašai.

Kai **Johannesas Brahmsas** (1833–1897) ėmėsi rašyti savo **Koncertą smuikui ir orkestrui D-dur, op. 77**, kūrinio prototipu jam buvo pirmtako Beethoveno koncertas. Brahmsas netgi pasirinko tą pačią D-dur tonaciją. Šiandien Brahms'o opusai kartu su Beethoveno koncertu smuikui laikomas viena šio instrumentinio žanro viršukalnių. Bene pirmasis tai patvirtino žymus XIX a. muzikos kritikas Eduardas Hanslickas: išgirdęs Vienoje pirmą kartą atliekamą Brahms'o koncertą jis konstatavo, kad tai „reikšmingiausias koncertas smuikui nuo Beethoveno ir Mendelssohno laikų“.

Galbūt koncerto smuikui Brahmsas ir nebūtų parašęs, jeigu ne jo pažintis su kone bendraamžiu smuikininku, tuomet jau tarptautine žvaigžde Josephu Joachimiu. Po pažinties draugais jie išliko bene keturis dešimtmečius, tačiau koncertą, dedikuotą artimam bičiuliui, Brahmsas rašyti pradėjo tik praėjus 25 metams nuo jų dviejų susitikimo. Rašydamas koncertą smuikui vokiečių kompozitorius artimai bendradarbiavo su Joachimiu, ypač – kurdamas solo partiją. Tuo pačiu metu Brahmsas rašė ir pirmąją sonatą smuikui, viešėdamas Austrijos Portšacho kurorte, kur prieš tai jau buvo gimęs ne vienas jo kūrinys. Prieš metus ten pat jis buvo sukūręs ir 2-ąją simfoniją. Pasakojama, kad Brahmsas norėjo, jog jo koncertas smuikui taptų tikru išbandymu atlikėjo technikai, tačiau jame nebūtų jokių nemotyvuotų sprendimų.

Koncerto smuikui premjera įvyko 1879 m. Leipcige, pirmąją Naujųjų metų dieną, solo partiją, žinoma, griežė Joachimas. Solistas pats buvo sukomponavęs kadenciją, kurią daugelis smuikininkų atlieka iki šiol. Amžininkų atsiliepimai buvo įvairūs: vieniečiai reagavo entuziastingai, berlyniečiai buvo atsargesni. Kai kurie sakė, jos šis koncertas – ne smuikui, o „prieš smuiką“, tačiau ilgametis įsitvirtinimas smuiko repertuare byloja priešingai.

„The Gramophone“ apžvalgininkė Charlotte Gardner, kalbėdama apie solisto ir orkestro santykį Brahmsio koncerte smuikui, jį vadino itin „kamerišku“, tai išskirdama kaip vieną puikiausių šio kūrinio bruožų. Pirmosios dalies *Allegro non troppo* tema remiasi D-dur akordu. Lėtoji dalis *Adagio* prasideda ilga obojų tema su pučiamųjų akompanimentu. Ji dažnai vadinama vienu švelniausių Brahmsio kūrybos epizodų. Koncerto finalas *Allegro giocoso, ma non troppo vivace* – tai duoklė pirmojo solisto Joachimio vengriškai kilmei. Finalo tema ritmiškai „atletiška“, solisto partijoje netrūksta muzikinės akrobatikos. Nenuostabu, kad Joachimas ilgą laiką buvo vienintelis šio koncerto atlikėjas.

Vilniaus festivalyje Brahmsio Koncertą smuikui ir orkestrui D-dur atlikiantis smuikininkas Ch. Tetzlaffas yra išleidęs net kelis puikiai įvertintus šio kūrinio įrašus. Vėlesnysis, išleistas „Ondine“ 2022 m., vertinamas už ypatingą „emocinį įsitraukimą“, puikų techninį atlikimą, maksimalius kontrastus. O pats smuikininkas, kalbėdamas apie šį koncertą smuikui, yra sakęs, kad jo solo partijos pradžia – „tikras įniršio priepulis“.

„Iš tiesų, esu garsų dailininkas ir poetas. Man artimiausias yra Liszto požiūris į muziką. Tai yra simfoninės poemos (tą ir turėjau galvoje, sakydamas žodį „poetas“), – paskutiniame XIX a. dešimtmetyje rašė suomių kompozitorius **Jeanas Sibelius** (1865–1957), atsigaudamas po kelerius metus trukusios kūrybinės krizės. Susižavėjęs, bet kartu ir nugalėtas tuo metu daugelį kompozitorių, turinčių ambicijų parašyti operą, slėgusio Richardo Wagnerio autoriteto, jis suprato, kad tikrasis jo kelias – simfoninė muzika.

Iš tiesų, esu garsų
dailininkas ir poetas.

Sibelius jau buvo spėjęs išgarsėti kaip puikus simfonistas dėl talentingų simfoninių poemų, visgi ilgainiui kompozitorius ėmė nuosekliai judėti ir viso simfoninio ciklo link. Ernstui Tanzbergeriui, vienam savo biografų, jis prisipažino, kad principai, kuriais remdavosi rašydamas simfonines poetas ir simfonijas, skyrėsi, ir vėliau ši dialektika Sibelijų lydėjo visą aktyvų kūrybinės veiklos laikotarpį.

XIX–XX a. sandūroje parašyta Sibelijaus **Simfonija Nr. 1 e-moll, op. 39**, savo keturių dalių struktūra ir charakteriu – gana tipiška romantinė simfonija. Kai kurių kritikų nuomone, ciklas turi programiškumo apraiškų, nors pats kompozitorius niekada jokios programos nepateikė. Didelę įtaką šiam Sibelijaus simfoniniam ciklui padarė Piotro Čaikovskio „Patetinė“ simfonija, kuri 1894 ir 1897 m. buvo atlikta Helsinkyje. Suomių kompozitorius šiuos atlikimus girdėjo, jie jam paliko didelį įspūdį. Manoma, kad savo pirmoje simfonijoje Sibelius panaudojo kai kuriuos „Patetinės“ simfonijos harmoninius sprendimus, išplėstines melodijas, tamsią orkestruotę.

Sibelijaus talentą pasauliui pristatė būtent pirmoji simfonija, mat ji buvo atlikta per pirmąsias Helsinkio orkestro gastroles. Tuomet kūrinį, diriguojamą paties kompozitoriaus, išgirdo Stokholmo, Kristianijos (taip tuomet vadintas Oslas), Hamburgo, Amsterdamo ir Paryžiaus pasaulinės parodos 1900 m. klausytojai.

Unikalus yra šios simfonijos pradžios klarneto solo. Iš šios muzikinės medžiagos išauga didelė dalis viso ciklo. Pirmoje simfonijos dalyje daug dramatiškesnių kontrastų – nuolatos keičiasi tiršti orkestriniai epizodai su introspektyviais, lyriniais pasažais. Lėtojoje dalyje pagrindinė tema sugrįžta keletą kartų. Faktūros labai įvairios – nuo imitacinio kontrapunkto iki tirštų akordų. Trečioje dalyje *Scherzo* kritikai įžvelgia Antono Brucknerio įtakas. Joje netrūksta klausimo ar protesto intonacijos. Simfonijos finale grįžta temos iš pirmosios ciklo dalies. Pradedama emociu styginių unisonu, ji galiausiai virsta kone laisvos formos fantazija.

Programos tekstą parengė *Rasa Murauskaitė-Juškienė*

AKADEMIE FÜR ALTE
MUSIK BERLIN

Birželio 1 d., sekmadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžiojoje salėje

EUROPOS BAROKO KELIONĖ. „AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN“, GEORG KALLWEIT

Senosios muzikos kamerinis orkestras **AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN** (Vokietija)

Solistas ir koncertmeisteris **GEORG KALLWEIT** (barokinis smuikas, Vokietija)

KONCERTAI

27

PROGRAMA

I

FRANCESCO MARIA VERACINI (1690–1768)
Uvertiūra Nr. 6 g-moll dviem obojams, fagotui, styginių orkestrui
ir *basso continuo* (1711)

Allegro

Adagio

Allegro

Menuett

TARQUINIO MERULA (1595–1665)
Kanciona Nr. 4, op. 12, „La treccia“ („Pynė“) dviem smuikams
ir *basso continuo* (1637)

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL (1659–1759)
Concerto grosso dviem smuikams, violončelei ir styginių orkestrui
Nr. 1 G-dur, op. 6, HWV 319 (1739)

A tempo giusto

Allegro

Adagio

Allegro

Allegro

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)
Koncertas smuikui, orkestrui ir *basso continuo* Nr. 2 E-dur, BWV 1042 (1718)

Allegro

Adagio

Allegro assai

Solistas GEORG KALLWEIT (barokinis smuikas)

II

ANTONIO VIVALDI (1678–1741)
Koncertas dviem obojams, styginiams ir *basso continuo* d-moll, RV 353 (1741)

Largo

Allegro

Largo

Allegro molto

JOHANN VALENTIN MEDER (1649–1719)

Čakona C-dur dviem soliniams instrumentams ir *basso continuo* (1680)

GEORG PHILIPP TELEMANN (1681–1767)

Siuita styginių orkestrui ir *basso continuo* Nr. 6 g-moll „La Musette“,
TWV 55:g1 (n.d.)

Ouverture

Napolitaine

Polonaise

Mourky

Menuet

Musette

Harlequinade

FRANCESCO GEMINIANI (1687–1762)

Concerto grosso Nr. 12 d-moll, H. 143 „La Folia“ dviem smuikams, styginių
orkestrui ir *basso continuo*. Tema ir variacijos Arcangelo Corelli
Sonatos smuikui Nr. 12 d-moll, op. 5, „La Folia“ tema (1729)

Atlieka AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN

Koncertmeisteris GEORG KALLWEIT

Šių laikų virtuoziškiausi
baroko atlikėjai.

—*Classica (France)*

Nepamenu taip stipriai
vaizduotę užvaldančių
pasirodymų.

—*BBC Music Magazine*

Kai garsusis istorinių instrumentų ansamblis
„Akademie für Alte Musik Berlin“ baigė gyvą ir įtaigią
kūrinio interpretaciją, žiūrovai nustebę ir susižavėję
aiktelėjo, tarp jų aiškiai buvo girdima: „O, Dieve!“

— *The New York Times*

1982 m. keletas jaunų muzikantų iš įvairių Berlyno orkestrų įkūrė istorinių instrumentų ansamblį **AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN**. Tuo metu gana retą atlikimo praktiką įtvirtinęs ansamblis šiandien yra vienas iš lyderiaujančių istoriškai pagrįstų kamerinių orkestrų pasaulyje, laukiamas svarbiausiose Europos ir pasaulio koncertų scenose, tokiose kaip Amsterdamo „Concertgebouw“, Vienos „Musikverein“ ir Baden Badeno „Festspielhaus“.

Jau daugiau nei keturis dešimtmečius orkestras rengia įdomius koncertinius projektus, taip pristatydamas iš naujo atrastą muzikinį palikimą, derindamas klasiką su novatoriškumu ir nevengdamas tarpdiscipliniškumo. Kolektyvas svariai prisidėjo prie Carlo Philippo Emanuelio Bacho ir Georgo Philippo Telemanno muzikos atgaivinimo. Nuo 1994 m. daug dėmesio skirdamas barokinių operų atlikimui, ansamblis reguliariai pasirodo Berlyno valstybinėje operoje, o kartu su šokio trupe „Sasha Waltz & Guests“ sukūrė abejingų nepaliekančią Henrio Purcello operą „Didonė ir Enėjas“. Ypatingo dėmesio sulaukė ir jų projektas „Beethoveno simfonijos ir jų modeliai“, puikiai suliejantis klasiką ir modernumą.

„Akademie für Alte Musik Berlin“ pakaitomis vadovauja koncertmeisteris Bernhardas Forckas arba Georgas Kallweitas, o tarp kviestinių dirigentų – René Jacobsas, Emmanuelle Haïm, Bernardas Labadie ir kt. Daugiau kaip 100 koncertų per metus skaičiuojantis ansamblis neatsilieka įrašų gausa bei apdovanojimais, tarp kurių „Grammy“, „Diapason d'Or“, „Gramophone“, „Edison“, „MIDEM Classical“ įvertinimai.

Parengta pagal *akamus.de*

„Akademie für Alte Musik Berlin“ koncertmeisteris ir solistas **GEORGAS KALLWEITAS** laikomas vienu autoritetingiausių senosios muzikos atlikėjų ir specialistų. Auğes Greifswalde prie Baltijos jūros, muzikuojančių gydytojų šeimoje, jis nuo pat jaunystės domėjosi ankstyvosios klasikinės muzikos stilistikos klausimais.

G. Kallweitas tarsi žmogus orkestras – jis aktyviai koncertuoja kaip „Akademie für Alte Musik Berlin“ narys, be to, grieždamas Camillus Camilli (Mantuja, 1740 m.) barokiniu smuiku tampa solistu. Jo daugialypį profilį sudaro bendradarbiavimas su tokiais pripažintais kolektyvais kaip Hamburgo „Ensemble Resonanz“, Niurnbergo valstybinis filharmonijos orkestras, Berlyno DSO (*Deutsche Symphonie-Orchester*) ir kt. Muziko veikloje svarbią vietą užima ankstyvasis italų repertuaras, tyrinėjamas kartu su liutnininku Björnu Colellu ansamblyje „Ombra e Luce“. G. Kallweitui nesvetimas ir tarpdiscipliniškumas – kartu su dramaturgu Folkertu Uhde jis įkūrė ansablį „Urban Strings“, su juo pastatė spektaklius „Angelų dalis“ („Angels Share“, rež. Nicola Hümpel) ir „Amarilio draugai“ („Friends of Amarillis“). Be to, jis vadovauja ir jaunimo baroko orkestrui „Bach's Erben“, ugdančiam naująją baroko muzikantų kartą.

Parengta pagal *georg-kallweit.de*

Baroko laikų Europa savo tendencijomis yra daug arčiau XXI a., nei galėtume įsivaizduoti: žaibiškai plintančios mados, modernumas, prieinamumas, kosmopolitizmas, veiksmingos komunikacijos priemonės – tai tik keletas bendrų sankirtos taškų. Šios idėjos atsiskleis ir vakaro programoje, kuri kviečia ne tik kartu su muzika perskristi nuo Rytų iki Vakarų Europos, bet ir išgirsti to meto populiariausias muzikines tendencijas, tarp kurių svarbią vietą užima besiformuojantis koncerto žanras.

Vienu geriausių to meto smuikininku laikomas **Francesco Maria Veracini** (1690–1768) savo ekscentrišką asmenybę įkūnijo ir **Uvertiūroje Nr. 6 g-moll dviem obojams, fagotui, styginių orkestrui ir basso continuo**. Tai viena iš šešių uvertiūrų, parašytų 1716 m., siekiant atkreipti Saksonijos kurfiursto Frydricho Augusto dėmesį. Šiam planui virtus realybe, prasidėjo audringas laikotarpis Dresdene (1717–1722 m.), garsėjantis F. M. Veracini šuoliu pro trečiojo aukšto langą, dėl kurio muzikas susilaužė koją ir šlubavo visą likusį gyvenimą. Yra kelios šios istorijos versijos: toks jo elgesys siejamas su audringu charakteriu, įsitraukimu į alchemijos studijas, baiminimusi dėl kitų muzikų priešiškumo – pasakojama apie koncertmeisterio Georgo Pisendelio sąmokslą jį pažeminti bei kitų amžininkų pavydą, mat jo atlyginimas buvo didesnis net už paties kapelmeisterio Johanno Davido Heinicheno.

Ankstyvosios baroko muzikos pionierius, italų kompozitorius, smuikininkas, vargonininkas **Tarquinio Merula** (1595–1665) ir jo sukurta **Kancon Nr. 4, op. 12, „La treccia“ dviem smuikams ir basso continuo** yra puikus ankstyvojo baroko kanconos žanro pavyzdys, kuriame sudėtingas kontrapunktas dera su išraiškingomis melodijomis, taip suliejant tradicines polifonines technikas ir barokinį ekspresyvumą. Pavadinimas „La treccia“, lietuviškai „Pynė“, metaforiškai perteikia muzikinių linijų susipynimą ir atskleidžia novatorišką T. Merulos požiūrį į instrumentinę muziką. Tuo laikotarpiu sonatos, fantazijos ir kanconos dažnai buvo neatskiriamos viena nuo kitos, tačiau jau XVI a. pab. pradėjo ryškėti sonatoms būdingi kontūrai – kontrastingos dalys atliepia sonatos schemą. „La treccia“ įkūnija perėjimą nuo renesansinės kanconos prie barokinės sonatos, kurią vėliau tobulino tokie kompozitoriai kaip Antonio Vivaldi ir Arcangelo Corelli.

Keliaujant po barokinę Europą ir sustojus Anglijoje neišvengiamai tektų susidurti su **Georgo Friedricho Händelio** (1685–1759) kūryba ir jo įtaka. **Concerto grosso dviem smuikams, violončelei ir styginių orkestrui Nr. 1 G-dur** – tai kompozitoriaus atsakas į tuo metu madingus itališkus *concerto grosso*, kurie išpopuliarėjo 1714 m. pasirodžius A. Corelli *Concerto grosso* op. 6. Jau nuo 1735 m. G. F. Händelis į savo angliškas oratorijas įtraukė koncertus kaip pertraukas, o 1739 m. pasirodė „Handel's Opus 6“ – aukščiausio prestižo dvylikos koncertų rinkinys, tarp kurio prenumeratorių buvo ir karališkosios šeimos narių. Šį rinkinį Händelis sukūrė per kiek daugiau nei mėnesį, o pirmą kartą jis buvo atliktas per 1739–1740 m. sezoną „Lincoln's Inn Fields“ teatre Londone.

Muzikų pasaulyje gyvuoja posakis, kad ne visi kompozitoriai tikėjo Dievą, bet visi tikėjo **Johanną Sebastianą Bachą** (1685–1750). Paraleliai vienos iškiliausių Baroko figūrų gyvenimui ir kūrybai vystėsi ir koncerto žanras. **Koncertas smuikui, orkestrui ir basso continuo Nr. 2 E-dur** yra puikus to laikotarpio madų ir unikalaus kompozitoriaus stiliaus derinys. J. S. Bachas tuo metu praleisdavo daugybę laiko kopijuodamas Antonio Vivaldi, Arcangelo Corelli bei kitų kompozitorių muziką, tad šiame koncerte atsiskleidžia venecijietiškas trijų dalių koncerto modelis.

Italų kompozitorius, smuikininkas virtuozas **Antonio Vivaldi** (1678–1741) paliko ryškų pėdsaką koncerto žanro formavimuisi ir vėlyvojo baroko instrumentinės muzikos klestėjimui. „Raudonuoju kunigu“ seminarijoje pramintas A. Vivaldi neilgai ėjo kunigo pareigas ir jau 1703 m. tapo mokytoju mergaičių prieglaudoje „Ospedale della Pietà“ Venecijoje. Didžioji dauguma A. Vivaldi kompozicijų ir buvo sukurtos dirbant mokytoju – tarp jų ir **Koncertas dviem obojams, styginiams ir basso continuo d-moll**. Šis kūrinys puikiai įkūnija muzikinius spalvinius ir dramatiškus kontrastus A. Vivaldi kūryboje, išsiskiria solistų tarpusavio dialogu, taip tarsi perteikdamas mokytojo ir mokinio bendradarbiavimą.

Vokiečių kompozitorius, vargonininkas **Johannas Valentinus Mederis** (1649–1719) gimė muzikų šeimoje Vazungene, Tiuringijoje. Įdomu, kad jo muzikinė karjera reikšmingai vystėsi kaimyninėse Baltijos šalyse: Revale, dabartiniame Taline, dirbo gimnazijos kantoriumi, 1687 m. tapo kapelmeisteriu Dancigo (Gdanskas, Lenkija) Švč. Mergelės Marijos bažnyčioje, 1698 m. trumpam buvo įsidarbinęs kantoriumi Karaliaučiaus katedroje, o 1700 m. nukeliavo į Rygą, kur kantoriumi dirbo iki savo mirties. Įvairūs miestai ir kelionių gausa lėmė jo kompozicijose koegzistuojančias italų, prancūzų ir vokiečių įtakas, taip išskirdamos jį iš amžininkų. Kitaip nei Johanno Sebastiano Bacho ar Henry Purcello čakonose, J. V. Mederio **Čakona C-dur dviem soliniams instrumentams ir basso continuo** (1680) nėra plačiai žinoma, todėl šis kūrinys baroko entuziastų laikomas paslėptu perlu.

Kalbant apie to meto muzikines madas, dera paminėti, kad **Georgas Philippas Telemannas** (1681–1767) sekė naujausias tendencijas ir gerai nujautė, ko pageidauja publika. Jo kūrybiniame palikime skaičiuojama beveik 2000 kūrinių – vien orkestrinių siutų apie 1000. Tokį kūrybos pluoštą reikėtų vertinti atsižvelgiant į Baroko epochoje įsigalėjusį premjerų poreikį. Frydricho II dvaro muzikos vadovui Carlui Heinrichui Graunui kompozitorius kartą prataręs: „Esu visiškai išsekęs, tiek metų komponuoju, o savo kūrinių kaip ir kiti esu nukopijavęs tūkstančius kartų.“

G. Ph. Telemannas garsėjo ne tik nenusakomu produktyvumu, bet ir puikia įvairių stilių meistryste. Vykstant aršioms kovoms tarp prancūziško ir itališko stiliaus šalininkų, kosmopolitas G. Ph. Telemannas pasitelkdavo abu stilius ir net juos sujungdavo. Jo siuitos, tarp jų ir **Siuita styginių orkestrui ir basso continuo Nr. 6 g-moll „La Musette“**, yra puikus to pavyzdys.

Jaunystėje Romoje studijavęs pas Arcangelo Corelli, **Francesco Geminiani** (1687–1762) perėmė savo mokytojo įtaką ir kaip smuikininkas, ir kaip kompozitorius. 1729 m. sukūręs **Concerto grosso Nr. 12 d-moll, „La Folia“ dviem smuikams, styginių orkestrui ir basso continuo** jis pasitelkė būtent A. Corelli Sonatos smuikui Nr. 12 d-moll, op. 5, „La Folia“ temą (1729). Tai buvo ne tik reveransas buvusiam mokytojui, bet ir būdas studijuoti autoriteto kūrybą. Folia – portugalų kilmės šokis, datuojamas jau XV a., yra A. Corelli sonatos pagrindas. O F. Geminiani imasi sudėtingo virtuozinio kūrinio ir paverčia jį jaudinančiu kūriniu styginių orkestrui.

Programos tekstą parengė *Faustina Dedūraitė*

MŪZA RUBACKYTĖ

Birželio 4 d., trečiadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžiojoje salėje

MAESTRA MŪZA RUBACKYTĖ. NUO VILNIAUS IKI VENECIJOS

MŪZA RUBACKYTĖ

(fortepijonas; Lietuva, Prancūzija,
Šveicarija)

PROGRAMA

I

LEOPOLD GODOWSKY (1870–1938)

Sonata e-moll (1910–1911)

I d. – *Allegro non troppo, ma appassionato*

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS (1875–1911)

Preliudas d-moll (VL 239)

Preliudas d-moll (VL 294, „Ruduo“)

Preliudas f-moll (VL 197)

Noktiurnas cis-moll (VL 183)

Noktiurnas fis-moll (VL 178)

FERENC LISZT (1811–1886)

„Venezia e Napoli“ („Venecija ir Neapolis“), S. 162 (1859)

Gondoliera

Canzone

Tarantella

II

RAMINTA ŠERKŠNYTĖ (g. 1975)

„Pasakalija“ fortepijonui (1995)

FERENC LISZT (1811–1886)

Sonata h-moll, S. 178 (1852–1853)

Atlieka MŪZA RUBACKYTĖ (fortepijonas)

Viena geriausių gyvųjų
Liszto atlikėjų.

Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatė, Vilniaus fortepijono muzikos festivalio įkūrėja ir meno vadovė **MŪZA RUBACKYTĖ** – viena svarbiausių Lietuvos pianisčių ir muzikinės kultūros ambasadorių pasaulyje. Pianistės tarptautinė karjera įspūdinga, ji groja su garsiais pasaulio orkestrais ir rengia rečitalius daugelyje prestižinių salių.

M. Rubackytė 1981 m. tapo tarptautinio Liszto–Bartóko pianistų konkurso Budapešte nugalėtoja. Ypatingą vietą jos kūryboje užima F. Liszto kūrinių interpretacijos, JAV leidinio „Fanfare“ kritikai ją pavadino „viena geriausių gyvųjų Liszto atlikėjų“. Pianistė yra tarptautinių Liszto asociacijų (ILA) biuro narė, kompozitoriaus draugijos Lietuvoje „Lisztuania“ ir nacionalinio konkurso „Lisztofonija“ prezidentė. 2012 m. už Liszto kūrybos sklaidą pasaulyje M. Rubackytė pelnė Vengrijos kultūros ministerijos prizą „Pro Hungarica“, šį pavasarį jai įteiktas Vengrijos ordino „Už nuopelnus“ Riterio kryžius, jos dėka tarp „Lisztuania“ ir Gedelės (Gödöllő) F. Liszto festivalio pasirašyta ilgalaikio bendradarbiavimo sutartis. Pianistės įrašytas trigubas „Klajonių metų“ albumas pripažintas visame pasaulyje, o Vengrijos Liszto sąjunga 41-uju Didžiuoju prizų įvertino kompaktinę plokštelę „De la valse á l’abîme“ („Lyrinx“) kaip geriausių šio kompozitoriaus muzikos metų įrašą.

M. Rubackytės diskografijoje – daugiau kaip 30 albumų, unikalus bendradarbiavimas su kompanija „Doron“, išleista koncertų su orkestru šešių kompaktinių plokštelių serija „Great Lithuanian Live Recordings“. Pastaraisiais metais atlikėjos dėmesį patraukė Žasliuose gimusio litvako, žymaus pianisto Leopoldo Godowskio kūryba: įrašyti du solo ir su smuiku Godowskio CD pelnė aukščiausius pasaulio muzikinės kritikos įvertinimus, tarp jų – „Diapason d’Or“ ir „fff Telerama“.

Pianistė nuolat kviečiama į tarptautinių konkursų žiuri, yra Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorė, dėsto pasaulio universitetuose ir konservatorijose, vadovauja tarptautiniams meistriskumo kursams.

Svarus M. Rubackytės indėlis į 2024 m. Lietuvos sezono Prancūzijoje organizavimą, įsimintinas sezono preliudas Invalidų katedroje, dalyvaujant abiejų valstybių prezidentams, bei 12 rečitalių visoje Prancūzijoje. 2025 m. ji yra pakviesta tapti restauruotos Claude'o Debussy gimtinės Sen Žermeno prie Lė (*Saint-Germain-en-Laye*) inauguracinio muzikinio sezono meno vadove.

2020 m. prancūzų leidykla „Ovadia“ išleido autobiografinę knygą „Gimusi po fortepijonu“, 2022 m. ją lietuvių kalba išleido „Tyto alba“. 2024 m. apie pianistę sukurtas dokumentinis filmas (rež. A. Marcinkevičiūtė) apkeliavo kelių žemynų kino sales ir buvo nominuotas „Sidabrinės gervės“ prizui trijose kategorijose.

Tarp daugelio kitų pianistei įteiktų įvertinimų – garbės medalis „Už nuopelnus Lietuvos kultūrai“, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinas, Didysis Komandoro kryžius, Vyriausybės kultūros ir meno premija, Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija, Šv. Kristoforo statulėlė. 2021 m. pianistė apdovanota Lietuvos nacionalinės filharmonijos garbės ženkle „Tarnauju muzikai“. Diasporos profesionalų organizacija „Global Lithuanian Leaders“ išrinko M. Rubackytę „Globalios Lietuvos apdovanojimų 2024“ laureate už Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje.

Didingiausia Godowskio lyrinio talento manifestacija.

Žasliuose gimęs legendinis pianistas ir kompozitorius **Leopoldas Godowskis (1870–1938)** buvo vienas įstabiausių savo laiko menininkų. Litvakas, kurio gyvenimo kelias iš Žaslių vedė į Vilnių, toliau į Berlyną ir galiausiai į Jungtines Amerikos Valstijas, išskirtiniais gabumais sužibėjo dar vaikystėje – vos penkerių jau rašė muziką, grojo smuiku ir fortepijonu. Pirmąkart koncertavo būdamas 9-erių.

Muzikos istorikai neretai L. Godowskį pavadina įspūdingiausiu savamoksliu pianistu muzikos istorijoje – nors vaikystėje ir buvo gavęs kelias muzikos pamokas, vėliau trumpai tobulinosi Berlyno Karališkojoje aukštojoje muzikos mokykloje, iš esmės profesionalių muzikos mokslų būsimoji muzikos legenda negavo. „Būčiau laimingas, galėdamas pasakyti, kad esu Liszto ar kito didžio menininko mokinys – bet nesu. Ilgiau trijų mėnesių nesu mokėsis. Man pasakojo, kad groti fortepijonu pradėjau nesulaukęs dvejų. Manau, kad lakia vaizduote pasižyminti mano šeima išgalvojo šią istoriją. Nežinau, ar kas nors kada mane mokė natų reikšmių, ar kaip naudotis pirštais grojant, ar pats save to išmokiau. Žinau tik tiek, kad nuo penkerių niekas šiame kelyje man nepadėjo“, – yra pasakojęs pats L. Godowskis. Šiomet, be kita ko, yra minimos 155-osios pianisto ir kompozitoriaus gimimo metinės.

Ypatingą vietą amžininkų kūryboje ir fortepijono repertuare užima L. Godowskio **Sonata e-moll**, dedikuota žmonai Friedai. Įspūdingas šis kūrinys vien savo apimtimi – tai 1003 taktai, 56 puslapiai, penkių dalių struktūra ir iki 55 minučių trunkantis viso ciklo atlikimas.

L. Godowskis pradėjo sonatą rašyti 1910 m. vasarą, viešėdamas Šveicarijoje. Visgi, muzikologų teigimu, pirmieji kūrinio eskizai atklysta iš daug ankstyvesnio laiko – dar 1896-ųjų. Tačiau, iki imdamasis sonatos, bene dešimtmetį L. Godowskis nerašė originalių kūrinių – daugiausia buvo atsidėjęs transkripcijoms.

Sonatos e-moll premjera įvyko 1911 m. Londone, kūrinį skambino pats kompozitorius. Po vėlesnės premjeros Berlyne vokiečių kritikai šią sonatą pavadino svarbiausiu žanro kūriniu nuo Brahmsio Sonatos f-moll laikų. Amerikiečių kritikas Jamesas Hunekeris net įžvelgė šios sonatos ryšių su minėto vokiečių kompozitoriaus opusu, taip pat Chopino ir Liszto kūryba.

Kanadiečių pianistas Marcas-Andre Hamelinas pirmąją L. Godowskio sonatos dalį **Allegro non troppo, ma appassionato** yra pavadinęs „dingiausia Godowskio lyrinio talento manifestacija“. M. Rubackytė, jau ne vienus metus nuosekliai ambasadoriaujanti L. Godowskio kūrybai viso pasaulio koncertų salėse, būtent pirmąją įspūdingo ciklo dalį atliks rečitalyje Vilniuje.

Pirmoje sonatos dalyje kompozitorius, nepaisant didelės apimties ir sudėtingos teminės plėtotės, gana griežtai laikosi sonatos formos, išlaikydamas jos nepaprastą galantiškumą. Kaip ir visame Sonatos e-moll cikle, pirmoje kūrinio dalyje atsiveria ypatingo meistriškumo reikalavimas, tačiau jis skirtas ne atlikėjui pasirodyti, o ambicingai L. Godowskio kūrybinei vizijai įgyvendinti.

Sakoma, kad **Mikalojaus Konstantino Čiurlionio (1875–1911)** fortepijoninė kūryba buvo tam tikra jo laboratorija, kurioje jis išsibandydavo idėjas, vėliau nuguldavusias į stambesnės formos kūrinius. Išties, kūriniai fortepijonui užima ypatingą kompozitoriaus kūrybinės biografijos dalį – jų parašyta per 200.

Čiurlionio kūryba paprastai skirstoma į ankstyvąjį (1896–1903) ir vėlyvąjį (1904–1909) periodus. Ankstyvasis siejamas su studijomis Varšuvoje (1894–1899) ir Leipcige (1901–1902), šiuo metu formavosi kompozitoriaus stilius, to meto kūryboje girdėti ir dažnai pažymimas Čiurlionio ryšys su Fryderyko Chopino muzika, nors galima užčiuopti ir besiveriančią individualaus, daug modernesnio muzikinio mąstymo perspektyvą.

Preljudai, dažniausiai be pavadinimų, – vienas dominuojančių Čiurlionio fortepijoninės kūrybos žanrų. Muzikologai sutaria, jog jie ypač įdomūs tuo, kad atveria kompozitoriaus stiliaus raidą: Čiurlionis preliudus rašė tiek ankstyvuojau, tiek vėlyvuojau kūrybos laikotarpiais. Pasak prof. Vytauto Landsbergio, ankstyvieji Čiurlionio preliudai patraukia savo romantiškumu, jausmų santūrumu ir formos išbaigtumu, o parašytieji po 1904 m. – ryškėjančia kompozicine individualybe, dėmesiu polifoniniam mąstymui, konstruktyvia logika. Čiurlionio jaunesnioji sesuo, etnomuzikologė Jadvyga Čiurlionytė yra sakiusi,

kad „ankstyvųjų laikotarpių kūryba kupina nuoširdaus žmogiško jausmo, šilumos, lyriškų svajonių“, taip pat kad Čiurlioniui pavyko išvengti „pernelyg patetiško dramatismo“.

Pianistė M. Rubackytė dar 1993 m. išgarsėjo savo Čiurlionio interpretacijomis, kai pasirodė jos įgrotas dvigubas albumas, išleistas prestižinėje „Marco Polo“ / „Naxos“ leidykloje, tapęs pirmuoju tokios reikšmės Čiurlionio muzikos pristatymu Vakaruose. Tai pačiai leidyklai pianistė parengė ir vienintelio kompozitoriaus styginių kvarteto transkripciją fortepijonui. Šio kūrinio natos išleistos Lietuvoje, siekiant dar plačiau skleisti žinią apie talentingą Čiurlionio kūrybą. Pianistės pastangomis 1994 m. Lietuvoje rengiamas Tarptautinis M. K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkursas buvo priimtas į Pasaulinę muzikos konkursų federaciją

„Vaikystėje mane supo Čiurlionio muzika. Mama mokė fortepijono, jos mokiniai skambindavo Čiurlionio kūriniais. Pati esu M. K. Čiurlionio menų mokyklos alumnė, tad mane išties formavo Čiurlionio įtakos. Šio kompozitoriaus muzikos palikimas – stebinančiai eklektiškas, ypač jo vėlyvieji darbai. Čiurlionio vėlyvoji kūryba nutolo nuo tonalumo į gerokai eksperimentiškesnes teritorijas. Nepaprasta, kaip per tokį trumpą laiką jo muzikinė kelionė apėmė viską nuo klasikinės tradicijos iki modernizmo, o galiausiai to, ką galėtume apibūdinti kaip kosminę muziką“, – apie Čiurlionio kūrybą ir įtakas savo kūrybiniam keliui svarsto M. Rubackytė.

Tikiu, kad kraštutinės patirtys ir dvasinis poveikis yra meno esmė, kuri gali nuvesti į nepamirštamą, transcendentinę patirtį.

Rečitalyje Vilniaus festivalyje pianistė atliks Čiurlionio **preliudus d-moll (VL 239), d-moll (VL 294, „Ruduo“), f-moll (VL 197)**, atklystančius tiek iš ankstyvojo, tiek iš vėlyvojo kompozitoriaus kūrybinių periodų. Šalia jų nuskambės dar du ankstyvosios kompozitoriaus kūrybos pavyzdžiai – romantinė ir kontempliacinė nuotaika pažymėti **Noktiurnai cis-moll (VL 183), fis-moll (VL 178)**.

„Tikiu, kad kraštutinės patirtys ir dvasinis poveikis yra meno esmė, kuri gali nuvesti į nepamirštamą, transcendentinę patirtį“, – yra sakiusi viena žymiausių šiandienos Lietuvos kompozitorių, Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatė **Raminta Šerkšnytė**.

Jos kūryba, pripažinta visame pasaulyje, žavi poetine prigimtimi ir emocijos gelme, kartu – autentiška grožio samprata, kurioje susijungia misticizmas ir melancholija.

Kompozitorės kūrybinis akiratis platus, apimantis tiek operinius, tiek orkestrinius ir kamerinius kūrinius ar muziką vaikams. Vienas dažniausiai pasaulyje skambančių lietuvių kompozitorių kūrinių, Šerkšnytės „De Profundis“, kadaise smuikininko Gidono Kremerio buvo pavadintas „baltiškiosios muzikos vizitine kortele“.

„**Pasakalią fortepijonui** Šerkšnytė sukūrė lygiai prieš tris dešimtmečius, 1995 m. pavasarį, studijuodama pirmame Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Kompozicijos klasės kurse. Kaip rašė pati, ši nedidelė pjesė sukurta Velykų išvakarėse, išgyvenant sunkią ir slegiančią Didžiojo penktadienio nuotaiką.

„Pasakalią“ remiasi fis-a-gis-h motyvu, nuolatos transponuojamu aukštyn. Kūrinio kulminacijoje ši struktūra pasigirsta kitu pavidalu – varpus primenančiais iš tercijų sudarytais akordais. Kompozitorė taip pat prisipažįsta, kad „Pasakalią“ – vienas tų jos kūrinių, kurių nuotaika savaip artima Čiurlionio kūrybos dvasiai. Savo ruožtu pianistė M. Rubackytė įžvelgia „Pasakalijos“ sąsają ir su Ferenzo Liszto pjesė „Funerailles“.

M. Rubackytė Šerkšnytės „Pasakalią“ praėjusiais metais plačiai pristatė ir Prancūzijos publikai Lietuvos kultūros sezono Prancūzijoje metu vykusiuose koncertuose.

Praėjus maždaug trejiems metams nuo vengrų kompozitoriaus **Ferenzo Liszto (1811–1886)** „Klajonių metų“ antrojo ciklo „Antrieji metai: Italija“ publikavimo, 1861 m. pasirodė ciklo priedas – triptikas „**Venecija ir Neapolis**“. Du iš trijų jo kūrinių buvo perdirbtos dar 1840-aisiais sukomponuotos pjesės, kurias įkvėpė 1837–1839 m. kompozitoriaus kelionė į Italiją ir muzika, kurią tuo metu F. Lisztas išgirdo skambant tiesiog Italijos gatvėse.

Visos trys triptiko pjesės turi ryškias muzikines asociacijas. Pirmoji dalis „Gondoliera“ remiasi Giovanni Battistos Peruchini daina „La biondina in gondoletta“. Antroji „Canzone“ – gondolininko daina „Nessun maggior dolore“ iš Gioachino Rossini „Otelo“. Trečioji, žymiausia, dažniausiai koncertų salėse skambanti ir ugingiausia „Tarantella“ naudoja Guillaume'o-Louiso Cottrau temas. Tai meistriška fantazija, parašyta žymaus šokio forma, savo greitu tempu kontrastuojanti su pirmomis dviem lyrinėmis triptiko dalimis.

Daugelis kritikų vienbalsiai sutaria, jog Ferenzo Liszto **Sonata h-moll, S. 178** yra aukščiausia jo fortepijoninės kūrybos viršukalnė. Kritikų šis ciklas vadinamas svarbiausiu indėliu į sonatos žanrą nuo Beethoveno ar Schuberto laikų. Taip pat tai – vienas svarbiausių F. Liszto kūrinių, nesietinų su programa, išorinėmis asociacijomis, nors kai kurie jo kūrybos tyrinėtojai randa sonatos sąsają su Johanno Wolfgango Goethe's „Faustu“.

Iki sonatos F. Lisztas jau buvo parašęs didelės apimties kūrinių fortepijonui, tačiau būtent Sonata h-moll tapo tikru fortepijono meno triumfu. Todėl nestebina, kad prie sonatos kompozitorius dirbo ilgai ir atidžiai, baigė ją 1853 m., būdamas 41-erių. Dedikavo kūrinių Robertui Schumannui, tarsi atsidėkodamas už prieš tai kolegos jam dedikuotą fantaziją, op. 17. Iš rankraščių žinoma, jog iš pradžių F. Lisztas norėjęs užbaigti sonatą virtuoziška kulminacija, tačiau galiausiai meistriškai pasirinko priešingą strategiją – mistiką ir tylą.

Sonata h-moll – vienos dalies kūrinys, nors joje gana ryškios atskiros sekcijos, paprastai jų skiriamos keturios. Čia galima išgirsti ekspoziciją, lyrišką *andante*, *scherzo* tipo *fugato* ir dramatišką finalą. Kūrinio struktūra ypač integrali, o visa pagrindinė jo medžiaga pristatoma dar pirmame partitūros puslapyje. Sonatoje F. Lisztas po truputį tolsta nuo tonalios sistemos, tarsi pranašaudamas netolimos ateities muzikines transformacijas.

F. Liszto Sonata h-moll savo laiku nepaprastai išplėtė tiek fortepijono, tiek paties muzikinio mąstymo perspektyvą. Kūrinyje atsispindi kompozitoriaus asmenybė, pasižyminti ir demoniška, ir šventeiška, ir aristokratiška prigimtimi. Taip ir sonatoje dera tiek ypatingas techninis meistriškumas, tiek talentingas lyrizmas.

1855 m. Sonatą h-moll išgirdęs Richardas Wagneris kūriniu labai susižavėjo, kaip ir šiandienos publika bei pianistai, sutartinai laikantys Sonatą h-moll vienu įspūdingiausių fortepijono repertuaro kūrinių.

M. Rubackytė F. Liszto šedevru susižavėjo dar paauglystėje – pirmą kartą Sonatą h-moll atliko būdama penkiolikos. Nuo to laiko šis kūrinys nuolat yra pianistės repertuare, iki šiol menininkę įkvėpdamas savo gelme ir paslaptingu.

Programos tekstą parengė Rasa Murauskaitė-Juškienė

GABRIELĖ BUKINĖ

Birželio 6 d., penktadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

PRANCŪZIJOS HORIZONTAI SU MAURICE'U RAVELIU. LSO, VICTORIEN VANOOSTEN, GABRIELĖ BUKINĖ

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrenas)

Solistas ir dirigentas **VICTORIEN VANOOSTEN** (forte-pijonas, Prancūzija)

Solistė **GABRIELĖ BUKINĖ** (sopranas)

PROGRAMA

I

MAURICE RAVEL (1875–1937)
 Siuita Nr. 1 iš baletu „Dafnis ir Chloja“
Nocturne
Interlude
Danse guerrière

Koncertas fortepijonui ir orkestrui Nr. 1 G-dur
Allegramente
Adagio assai
Presto

Solistas VICTORIEN VANOOSTEN (fortepijonas)

II

MAURICE RAVEL
 Dainų ciklas „Šeherazada“ sopranui ir orkestrui („Shéhérazade“,
 Tristano Klingsoro ž.)
 „Azija“ („Asie“)
 „Užburtoji fleita“ („La flûte enchantée“)
 „Abejingasis“ („L'indifférent“)

Solistė GABRIELĖ BUKINĖ (sopranas)

„Bolero“

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
 Dirigentas VICTORIEN VANOOSTEN

Kai kuri meną, prisilieti prie dieviškumo.
 Pastaraisiais metais tai dažniausiai
 nutinka su LNSO.

„Kai kuri meną, prisilieti prie dieviškumo. Pastaraisiais metais tai dažniausiai nutinka su LNSO“, – viename interviu dalinasi prancūzų pianistas ir dirigentas **VICTORIENAS VANOOSTENAS**, jau visus metus esantis Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro (LNSO) pagrindiniu kviestiniu dirigentu. V. Vannoostenas lietuvių publikai gerai pažįstamas – pirmą kartą LNSO jis dirigavo 2021 m. pianistės Mūzos Rubackytės kvietimu, o 2023 m. pasirodė Vilniaus festivalio atidarymo koncerte „Mano širdis atsiveria tavo balsui“.

Muzikinį išsilavinimą V. Vanoostenas įgijo Paryžiaus konservatorijoje, kur studijavo fortepijoną pas Michelij Béroffą, taip pat šioje konservatorijoje bei Sibelijaus muzikos akademijoje Helsinkyje įgijo dirigento išsilavinimą, jo mentoriai buvo Esa-Pekka Salonenas, Alainas Altinoglu, Leifas Segerstamas, Davidas Zinmanas, Peteris Eötvsas ir Pierre'as Boulezas. 2016 m. kaip dirigentas jis nugalėjo konkurse „Adami“, yra pelnęs organizacijos „Société Générale Mécénat Musical“ bei fondo „Banque Populaire“ stipendijų.

Prancūzijos Respublikos ordinu už nuopelnus Prancūzijos kultūrai apdovanotas maestro laukiamas svarbiose pasaulio salėse, būdamas Tulono operos ir Šveicarijos orkestro „Neuchâtel Symphony Ensemble“ meno ir muzikos vadovu, jis diriguoja didžiausiose operos teatruose (Paryžiuje, Berlyne, Frankfurte, Ciuriche, Tulūzoje), koncertuoja su simfoniniais orkestrais (Vienos „Tonkünstler“, Lietuvos nacionaliniu simfoniniu, Lenkijos nacionalinio radijo simfoniniu, Briuselio filharmonijos ir Monrealio), bendradarbiauja su tokiais garsiais menininkais kaip Emmanuelis Pahud, Bruce'as Liù, Lang Langas, broliai Jussenai, Gilles'is Apapas, Patrizia Ciofi, Karine Deshayes, Rolando Villazónas ir Jane Birkin.

„Labai džiaugiamės šia partneryste ir tikimės, kad maestro V. Vanoostenas, tarptautinės auditorijos dėmesį atkreipęs 2018 m., kai Danielio Barenboimo kvietimu dirigavo Berlyno „Staatsoper“ ir nuo tada tapo šio legendinio maestro asistentu, įpūs naujų kūrybinių vėjų LNSO koncertinėje veikloje, praplės orkestro repertuarines ir interpretacines ribas, prisidės prie orkestro vardo pasaulinės sklaidos“, – teigia LNF generalinė direktorė Rūta Prusevičienė.

Parengta pagal *filharmonija.lt*

„Kai noras didelis – įmanoma beveik viskas“, – šią savo mintį sparčiai karjeros laiptais kopianti operos solistė **GABRIELĖ BUKINĖ** įgyvendino ne tik žodžiais, bet ir darbais. Šių metų „Auksinių scenos kryžių“ apdovanojimuose ji tituluota Metų operos soliste (2024) už Antonijos vaidmenį Jacques'o Offenbacho operoje „Hofmano istorijos“ ir Sesers Andželikos vaidmenį Giacomo Puccini operoje „Sesuo Andželika“.

G. Bukinė 2021 m. baigė vokalo magistratūros studijas Vytauto Didžiojo universiteto Muzikos akademijoje pas profesorę Sabiną Martinaitytę, pradėjo dirbti VDU Muzikos akademijos dėstytoja ir debiutavo Kauno valstybiniame muzikiniame teatre pagrindiniais vaidmenimis Giuseppe's Verdi operoje „Traviata“ ir Gioachino Rossini operoje „Turkas Italijoje“. Už šiuos vaidmenis ji buvo nominuota „Auksiniam scenos kryžiui“ ir apdovanota „Fortūnos“ statulėle.

Tarp atlikėjų lydinčių įvertinimų puikuojuosi ir 2023 m. garsiojo tarptautinio Klaudius Taev jaunųjų operos dainininkų konkurso pelnyta pirmoji vieta ir publikos simpatijų prizas. Tais pačiais metais atlikėjai skirta ir Kauno miesto kultūros premija. Ji taip pat yra gavusi prestižinių garbės ir skatinamųjų stipendijų, tarp jų – Lietuvos Respublikos Prezidento, „Intermedix Lietuva“, „R1 Lietuva“ ir VDU stipendijos. 2024 m. Lietuvos nacionaliniame operos ir baletų teatre (LNOBT) vykusioje iškilmingoje apdovanojimų ceremonijoje ji buvo paskelbta Metų operos viltimi (2023) už Violetos vaidmenį operoje „Traviata“ ir Zaros vaidmenį ispaniškoje operetėje „Sarsuela“. Žiūrovų, balsavusių internete, valia ji išrinkta ir Metų mylimiausia soliste.

G. Bukinė yra koncertavusi su Lietuvos valstybiniu, Baltijos akademijos, Kauno miesto, Karagandos (Kazachstanas), Pernu (Estija) simfoniniais orkestrais, yra nuolat kviečiama dainuoti įvairiuose festivaliuose.

Parengta pagal www.gabrielebukine.com

Apie **LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ ORKESTRĄ** žr. 23 p.

„
Kai noras didelis –
įmanoma beveik viskas.“

Jei reikėtų apibūdinti kompozitorių **Maurice'ą Ravelį** (1875–1937) ir jo kūrybinį palikimą vienu žodžiu, tai būtų spalvingumas. Impresionizmui būdingas potėpio pajautimas, tembrų įvairovės orkestruotėse bei intymus kiekvieno instrumento skambesys, inspiracijos tiek iš senųjų meistrų kūrybos, tiek bičiulystė su Georgu Gershwinu, Ispanijos folkloro (jo motina buvo baskų kilmės) pasitelkimas ir šokio žanro trauka byloja išties apie spalvingą asmenybę ir įvairialypį kūrybos pasaulį.

Lesbo saloje įsižiebusį audringą Dafnio ir piemenės Chlojos romaną įkūnijanti baletų idėja kilo rusų choreografui Micheliui Fokinui, šis ją įgyvendino su žymiąja Sergejaus Diagilevo „Ballets russes“ trupe Paryžiuje bei kompozitoriumi Maurice'u Raveliu. Jų bendradarbiavimo pradžioje netrūko ir kibirkščių. Vienaame savo laiškų draugui kompozitorius guodėsi: „Beveik kiekvieną naktį dirbu iki 3 valandos. Viską apsunkina tai, kad Fokinas nemoka nė žodžio prancūziškai, o aš rusiškai moku tik keiktis.“ Nepaisant komplikuoto kūrybinio laikotarpio ir nevienareikšmių atsiliepimų apie 1912 m. baletą „Dafnis ir Chloja“ premjerą, jis tituluojamas vienu iš M. Ravelio šedevrų.

Iš tiesų kompozitorius „Dafnį ir Chloją“ vadino „choreografinė simfonija“, o ne baletu: „Komponuodamas ketinau sukurti muzikinę freską, man rūpėjo ne tiek archajiškumas, kiek savo svajonių Graikijos, kurią XVIII a. pabaigoje įsivaizdavo ir tapė prancūzų dailininkai, atkūrimas.“ Orkestro sureikšminimas atsiskleidžia ir kompozitoriaus pagal baletą parengtomis atskiriomis dviem orkestrinėmis siuitomis, iš kurių pirmoji žinoma kaip **Siuita Nr. 1 iš baletu „Dafnis ir Chloja“**.

„Kam būti antros rūšies Raveliu, jei gali būti pirmos rūšies Gershwinu?“ – tikriausiai viena labiausiai cituojamų M. Ravelio frazių Georgui Gershwinui. Apie judviejų bičiulystę ir įtaką vienas kitam liudija ir 1924–1931 m. sukurtas **Koncertas fortepionui ir orkestrui G-dur**. Jame galima atpažinti G. Gershwinio kūrybos atgarsius iš „Žydriosios rapsodijos“ (1924) bei Koncerto fortepionui ir orkestrui F-dur (1925). M. Ravelis pasitelkia džiauzi būdingą ritminį piešinį ir bliuzuojančių melodijų, o tiesioginis orkestro ir solisto bendradarbiavimas sukuria nutrūktgalvišką muzikinį užtaisą. Šmaikštus, žaismingas kraštinių dalių pobūdis atskleidžia pirminį Ravelio ketinimą koncertą pavadinti divertimentu. Kaip teigė pats Ravelis: „Koncertas gali būti linksmas ir genialus, jam nereikia stengtis būti giliam ar siekti dramatiškų efektų. Apie kai kuriuos didžiuosius klasikinius kompozitorius sakoma, kad jų koncertai buvo parašyti ne fortepionui, o prieš jį.“

Ravelis savo kompozicijose visada siekė nepriekaištingos technikos – jis koreguodavo savo kūrinius net po publikacijos arba daugybę laiko praleisdavo tikslindamas orkestruotę. Ne išimtis ir 1903 m. dainų ciklas „**Šecherazada**“ **sopranui ir orkestrui**, kurio partitūrą M. Ravelis tobulino ir koregavo dešimt metų po sukūrimo.

„Šecherazadą“ M. Ravelis komponavo pagal tris rašytojo, dailininko Arthuro Justino Léono Leclère'o, pasivadinusio vagnerišku Tristano Klingsoro slapyvardžiu, eilėraščius. Šie tekstai buvo paskelbti 100 eilėraščių rinkinyje, kurį įkvėpė tokios Artimųjų Rytų pasakos kaip „Tūkstantis ir viena naktis“. Tad neatsitiktinai kūrinio muzikinėje medžiagoje yra rytietiško skambesio bruožų – Vakarų pasaulyje tai buvo dažnas reiškinys to meto kompozitorių kūryboje, atsiskleidžiantis stebuklingos, egzotiškos Azijos vaizdavimu. Ciklą sudaro trys dainos – „Asie“ („Azija“), „La flute enchantée“ („Užburtoji fleita“) ir „L'Indifférent“ („Abejingasis“). Šiame cikle M. Ravelio orkestruotė kuria orientalistišką peizažą klajojančiai solistei ir atveria kelionių dienoraštį.

M. Ravelio „**Boléro**“ vizitinė kortelė – ritminis timpanų modelis, iš vienišo fleitos solo išaugęs nesustabdomas orkestrinis *crescendo* ir triumfuojantis moduliacijos proveržis C–E. Tai vienas populiariausių kompozitoriaus kūrinių, kurio pats autorius nesureikšmino ir net nelaikė svarbiu. Kūrinio tema ir vystymo idėja kompozitoriui gimė atostogaujant Sen Žan de Liuze. Pagrojęs melodiją vienam savo draugui jis teiravosi: „Nemanai, kad ši tema turi įkyrumo gaidą? Bandysiu ją kartoti po truputį plėsdamas orkestruotę.“

Kaip Raveliui, kūrinys baigtas greitai (per penkis mėnesius), nes šokėja Ida Rubinstein kūrė pagal jį choreografiją. Per premjerą 1928 m. lapkričio 22 d. Paryžiaus operos teatre jį šoko Bronislava Nijinska.

Programos tekstą parengė *Faustina Dedūraitė*

„Koncertas gali būti linksmas ir genialus.“

JANINE JANSEN

Birželio 7 d., šeštadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžiojoje salėje

SMUIKO ŽVAIGŽDĖ JANINE JANSEN IR ORKESTRAS „CAMERATA SALZBURG“. ČIURLIONIO IR MENDELSSOHO VIZIJOS

Orkestras **CAMERATA SALZBURG** (Austrija)

Solistė **JANINE JANSEN** (smuikas, Nyderlandai)

Orkestro koncertmeisteris ir muzikos vadovas **GREGORY AHSS** (smuikas, Izraelis)

PROGRAMA

I MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS (1875–1911)

Styginių kvarteto c-moll (VL 83) versija orkestrui
(Vilhelmo Čepinskio orkestruotė)

Allegro moderato

Andante

Menuetto. Grazioso

FELIX MENDELSSOHN (1809–1847)

Koncertas smuikui ir orkestrui e-moll, op. 64

Allegro molto appassionato

Andante

Allegretto non troppo. Allegro molto vivace

Solistė JANINE JANSEN (smuikas)

II FELIX MENDELSSOHN

Simfonija Nr. 5 D-dur/d-moll, op. 107 („Reformacijos“, 1830–1832)

Andante. Allegro con fuoco

Allegro vivace

Andante

Andante con moto. Allegro vivace. Allegro maestoso

Orkestras CAMERATA SALZBURG

Koncertas iš dalies finansuojamas Kultūros ministerijos Profesionalaus meno sklaidos programos lėšomis

Geriau neteisinga nata, atlikta su teisinga
intencija, nei teisinga nata be sielos.

CAMERATA SALZBURG

Koncertmeisteris ir muzikos vadovas

Gregory Ahss

Smuikai I

György Acs

Izso Bajusz

Yoshiko Hagiwara

Annelie Gahl

Kana Matsui

Maxime Michaluk

Smuikai II

Anna Lindenbaum

Lily Higson-Spence

Alice Dondio

Maria Sawerthal

Julia Rubanova

Dagny Wenk-Wolff

Altai

Firmian Lermer

Jutas Javorka

Maria Angélica Pérez Martín

Ágnes Répászky

Oscar Holch

Violončelės

Daniel Blendulf

Jeremy Findlay

Shane Woodborne

Oscar Hagen

Kontrabosai

Josef Radauer

Burgi Pichler

Beatriz Garcia

Fleitos

Wally Hase

Sonja Korak

Obojai

Marie Luise Modersohn

Laura Urbina

Klarnetai

Wolfgang Klinser

Daniel Wenter

Fagotai

Marco Lugaresi

Christoph Hipper

Kontrafagotas

Ai Ikeda

Valtorna

Johannes Hinterholzer

Trimitai

Wolfgang Gaisböck

Raphael Pouget

Trombonai

Dušan Kranjc

Stefan Konzett

Thomas Baur

Timpanai

Karl Fischer

„Geriau neteisinga nata, atlikta su teisinga intencija, nei teisinga nata be sielos“, – syki yra sakiusi tarptautinio garso smuikininkė iš Nyderlandų **JANINE JANSEN**, sugrįžtanti į Lietuvą dviejų meistrų – Felixo Mendelssohno ir Mikalojaus Konstantino Čiurlionio – kūrybines vizijas jungiančiam koncertui Vilniaus festivalyje.

Viena ryškiausių šiandienos smuiko žvaigždžių yra užmezgusi ilgamečius kūrybinius ryšius su svarbiausiais pasaulio orkestrais ir dirigentais. Vien šį sezoną ji grojo gastrolėse Jungtinėse Amerikos Valstijose kartu su Londono simfoniniu orkestru, diriguojant Antonio Pappano; Europoje surengė gastroles su Karališkuoju Amsterdamo „Concertgebouw“ orkestru ir Klausu Mäkelä bei „Deutsche Kammerphilharmonie“ orkestru, diriguojant estų maestro Paavo Järviui. 2024–2025 m. sezoną J. Jansen praleido kaip Vienos „Musikverein“ rezidentė. Smuikininkė šiame sezone taip pat grojo su Bavarijos radijo ir Liucernos simfoniniais, Elbės filharmonijos ir daugeliu kitų orkestrų, rečitalius griežė su duetu partneriais Denisu Kozhukhinu ir Sunwook Kim „Carnegie Hall“ salėje Niujorke, Vienos „Musikverein“, Paryžiaus filharmonijoje ir Amsterdamo „Concertgebouw“. J. Jansen tęsia kūrybinę draugystę su „Camerata Salzburg“ orkestru, su kuriuo jau viešėjo Lietuvoje – buvo atvykusi sveikinti Vilniaus 700-ojo gimtadienio progą.

Smuikininkės įrašus leidžia „Decca Classics“ leidybos kompanija. Naujausias įrašas jos ilgame sraše pasirodė praėjusių metų birželį – jame užfiksuoti Jeano Sibelijaus ir Sergejaus Prokofjevo koncertai smuikui, kuriuos J. Jansen įrašė kartu su Oslo filharmonijos orkestru ir dirigentu Klausu Mäkelä. Menininkė yra Tarptautinio kamerinės muzikos festivalio Utrechte įkūrėja ir meno vadovė, taip pat viena Siono festivalio meno vadovių. Nuo 2023 m. ji dėsto Kronbergo akademijoje, kurioje praėjusiais metais surengė koncertus su Gidonu Kremeriu ir „Kremerata Baltica“ orkestru.

J. Jansen talentas įvertintas daugeliu prestižinių apdovanojimų, tarp kurių – Herberto von Karajano prizas (2020), Vermeerio prizas, teikiamas Nyderlandų vyriausybės (2018), penki „Edison Klassiek“ apdovanojimai, Šiaurės Vokietijos radijo muzikos prizas už išskirtinius meninius pasiekimus, taip pat – „Concertgebouw“ apdovanojimas. Už pasirodymus Jungtinėje Karalystėje smuikininkė įvertinta Karališkosios filharmonijos asociacijos instrumentiniu prizu, o 2015 m. jai buvo įteiktas Brėmeno „MusikFest“ apdovanojimas.

Smuikininkė studijavo pas Coosje Wijzenbeek, Philippą Hirshhorną ir Borisą Belkiną. Šiuo metu ji groja 1715 m. Stradivari smuiku „Shumsky-Rode“.

Izraelio smuikininkas **GREGORY AHSSAS** kaip solistas debiutavo su Mozarto Bolonijos orkestru, diriguojant legendiniam Claudio Abbado. Su italų maestro jis pasirodydavo reguliariai, o vėliau C. Abbado G. Ahssą paskyrė Liucernos festivalio orkestro koncertmeisteriu. Smuikininko su Mozarto orkestru ir C. Abbado parengtas Haydno koncertinės simfonijos įrašas laimėjo daugelį prestižinių apdovanojimų, tarp jų – 2015 m. pelnytą įvertinimą Tarptautiniuose klasikinės muzikos apdovanojimuose, geriausio koncerto įrašo kategorijoje.

Kaip solistas G. Ahssas yra griežęs diriguojant Yannickui Nézet-Séguinui, Danieliui Blendulfui ir Andrésui Orozco Estradai, kartu su Mahlerio kameriniu orkestru, Švedijos radijo, Miuncheno simfoniniu ir „Camerata Salzburg“ orkestrais. Smuikininkas yra reguliariai kviečiamas dalyvauti edukaciniuose projektuose ir vesti meistriškumo kursus „Villa Musica“, Zalcburgo Mozarteume, Mastrichto konservatorijoje, Australijos nacionalinėje muzikos akademijoje, kitur. G. Ahssas yra Zalcburgo Mozarteumo ir Sendai tarptautinio muzikos konkurso žiuri narys.

Tarp žymiausių smuikininkų kamerinės muzikos atlikimo partnerių minėtini Janine Jansen, Vilde Frang, Lawrence'as Poweris, Emmanuelis Pahudas, Gautier Capuçonas, Nicolas Altstaedtas ir kiti. G. Ahssas taip pat duetu koncertuoja su Pinchu Zukermanu. Kaip kvietinis dirigentas jis yra pasirodęs su Mahlerio kameriniu, Mozarto Bolonijos, Liucernos simfoniniu, Belgrado filharmonijos, Ciuricho kameriniu, Liucernos festivalio orkestrais. Anksčiau jis buvo Mahlerio kamerinio orkestro koncertmeisteris, o šiuo metu yra „Camerata Salzburg“, Liucernos simfoninio ir Liucernos festivalio orkestro koncertmeisteris.

Daugiau nei 70 metų orkestras **CAMERATA SALZBURG** formuoja ne tik gimtojo Zalcburgo, bet ir visos Europos muzikinį kraštovaizdį. Orkestras jungia muzikus iš daugiau nei 20 šalių, advokataudamas vienietiška muzikinei kultūrai ir Wolfgango Amadeus Mozarto muzikai, tačiau ilgainiui repertuarą išplėtęs nuo baroko iki moderniosios eros.

1952 m. dirigentas ir muzikologas Bernhardas Paumgartneris įkūrė „Camerata Academica“ kaip Mozarteumo dėstytojų ir studentų ansamblį. Jis svajono apie orkestrą, kuris idealų garsą formuotų per individualių kiekvieno nario atsakomybę, derinamą su visų narių bendruomeniškumu. Nuo pat pradžių Paumgartnerio „Camerata“ garsėjo kaip Mozarto muzikos ekspertai, daugiausia atsidėję šio Vienos klasiko kūrybai. Ankstyvąjį orkestro laikotarpį lydėjo legendiniais tapę Mozarto koncertų fortepijonui įrašai, 7-ajame dešimtmetyje parengti su Géza Anda, vėliau, 9-ajame dešimtmetyje – su seru Andrésu Schiffu. Šie įrašai smarkiai prisidėjo prie išaugusios tarptautinės orkestro reputacijos.

Didelę įtaką orkestro plėtrai padarė 1978–1997 m. kolektyvui vadovavęs Sandoras Vegha. Tuo metu orkestras daug dėmesio skyrė Mozarto operoms, taip pat Haydno, Beethoveno ir Schuberto kūrybiniam palikimui. Veghos *credo* buvo žvelgti į kiekvieną kūrinių tarsi į kamerinį, skirtą styginių kvartetui, kas iš esmės tęsė originalias orkestro įkūrėjo Paumgartnerio idėjas. Tokia vizija „Camerata Salzburg“ vadovaujasi iki šiol, nes pirmųjų vadovų idėjas perėmė orkestro tradicijas tęsę seras Rogeris Norringtonas, Leonidas Kavakosas, Louisas Langrée.

Nuo 2016 m. „Camerata Salzburg“ nusprendė perimti vadovavimą į savo rankas, sekdamą kamerinių orkestrų tradicija. Orkestras šiuo metu vadovaujasi „primi inter pares“ principu, pagal kurį remiamasi dviejų koncertmeisterių – Gregory Ahso ir Giovanni Guzzo – idėjomis, dažnai bendradarbiaujama su kviesiniais dirigentais. Tarp pastarųjų minėtini seras Johnas Eliotas Gardineris, Manfredas Honeckas, François Leleux, kiti. Šiame sezone orkestras surengė įsimintinus pasirodymus su Lisa Batiashvili, Mao Fujita, Sheku Kanneh-Masonu, Fazilu Say, Dorothee Oberlinger ir Richardu Galliano. Tarp nuolatinio orkestro kūrybinių bičiulių – prancūzų pianistė Héléne Grimaud ir smuikininkė iš Nyderlandų Janine Jansen.

Tarp svarbiausių pastarųjų metų orkestro įrašų minėtinas albumas „The Messenger“ (2020, „Deutsche Grammophon“), įrašytas kartu su Héléne Grimaud, jame skamba Mozarto ir Valentyno Silvestrovo kūriniai; taip pat koncerto Elbės filharmonijoje įrašas, kuriame girdimas Roberto Schumanno koncertas fortepijonui (2022). 2024 m. vasarą pasirodė Schumanno kūrinio albumas, jį orkestras įrašė kartu su violončelininku Kianu Soltani, vadovaujant Gregory Ahssui (2024).

Orkestras „Camerata Salzburg“ – nuolatinis geriausių Europos koncertų salių svečias, jį dažnai galima išgirsti Vienos „Konzerthaus“, Paryžiaus ar Elbės filharmonijose, Amsterdamo „Concertgebouw“ salėje. Šiandien kolektyvas savo patirtimi dalinasi ir su jaunimu, dalyvaudami „Camerata Young“ programoje, taip pat nuosekliai dirba su įvairovės ir įtraukties projektais, tokiais kaip „Papageno Goes To School“, siekdami, kad klasikinė muzika būtų prieinama įvairioms visuomenės grupėms.

Jaučiu, kad galėčiau parašyti šimtą kartų geresnį kvartetą.

„Jaučiu, kad galėčiau parašyti šimtą kartų geresnį kvartetą“, – manoma, yra sakęs **Mikalojus Konstantinas Čiurlionis** (1875–1911), kalbėdamas apie savo **Styginių kvartetą c-moll (1901)**, pradėjęs šio žanro istoriją lietuvių muzikoje. Tokį santūrų kompozitoriaus žvilgsnį turbūt lėmė tai, kad kvartetą jis rašė turėdamas paklusti tuomečio savo dėstytojo Leipcige Carlo Reinecke's reikalavimams.

Leipcige Čiurlionis studijavo 1901–1902 m., be kompozicijos pamokų pas Reineckę taip pat mokėsi kontrapunkto pas Salomoną Jadassohną, kaip laisvas klausytojas lankėsi estetikos, istorijos, psichologijos paskaitose, tyrinėjo Leipcigo muzikinį gyvenimą, aktyviai studijavo kitų kompozitorių kūrybą.

Čiurlionis buvo vienas paskutinių Reinecke's mokinių, tačiau profesorius ir studento pažiūros į muziką labai skyrėsi. Pats Čiurlionis apie savo mokytoją yra pasakojęs: „Jis mėgsta muziką giedrą, švelnią ir be jokių disonansų.“ Savo ruožtu Reinecke studentui syki yra sakęs: „Juk tamsta dar jaunas, o jau komponuoti tokius niūrius dalykus.“ Vėliau, vienoje studentiškoje pažymoje, Reinecke išskyrė Čiurlionio stropumą, bet kartu pabrėžė jauno kompozitoriaus polinkį į tamsias muzikines spalvas ir disonansus.

Panašiu metu, kaip ir Styginių kvartetą c-moll, Čiurlioniui studijuojant Vokietijoje, gimė ir kiti jo kūriniai – uvertiūra „Kęstutis“, kanonai, fugos. O iš kvarteto, tapusio pirmuoju styginių kvartetu, parašytu lietuvių kompozitoriaus, keturių dalių teišliko trys: *Allegro moderato*, *Andante* (dažnai koncertų salėse suskambantis atskirai), ir Menuetas. Finalas, deja, dingo. Kvarteto forma tradicinė, santūri. Jame dar galima girdėti romantinio polėkio pėdsakus, kurie ilgainiui Čiurlionio kūryboje ėmė nykti.

Šiame Vilniaus festivalio koncerte suskambės nauja styginių kvarteto versija orkestrui, ją parengė Vilhelmas Čepinskis.

„Norėčiau kitą žiemą parašyti tau smuiko koncertą. Vienas e-moll tonacijoje vis sukasi galvoje, jo pradžia tiesiog neduoda man ramybės“, – savo bičiuliui, Leipcigo „Gewandhaus“ orkestro koncertmeisteriui Ferdinandui Davidui rašė **Felixas Mendelssohnas** (1809–1847), nusprendęs jam parašyti koncertą dar 1838-aisiais. Tačiau viskas užtruko gerokai ilgiau, ir **Koncerto smuikui e-moll op. 64**, šiandien laikomo vienu svarbiausių smuiko repertuaro kūrinių, premjera įvyko tik 1845 metais.

Priežasčių tam būta daug – Mendelssohnas panašiu metu rašė 3-įją simfoniją, įkvėpimą maldė nelabai džiaugsmingas laikotarpis Berlyne, o ir trikdė abejonės dėl paties kūrinio. Nepaisant to, visą laiką Mendelssohnas intensyviai susirašinėjo su Davidu, šis buvo įsitraukęs į kūrybinį procesą, teikė savo pasiūlymus.

Premjeros vakarą, 1845 m. kovą, ligos ištiktą Mendelssohną prie dirigento pulsto pakeitė Nielsas Gade'as. Kompozitorius galimybę padiriguoti savo smuiko koncertą gavo tik kiek daugiau nei po pusmečio.

Koncerto struktūra tradicinė: trys dalys, kuriose laikomasi kontrastingų tempų principo, bet novatoriškos idėjos reiškiasi kitais būdais. Skirtingai nuo daugelio to meto koncertų, šiame kūrinyje solistas įstoja iškart, nėra įprastos orkestrinės įžangos. Visos trys koncerto dalys tematiškai susijusios, atliekamos *attacca*. Kai kuriose vietose smuikininkas tarsi „akompanuoja“ orkestrui, kas XIX a. viduryje dar nebuvo įprasta.

Jau XIX a. pabaigoje šis smuiko koncertas buvo pripažintas kaip vienas puikiausių kada nors parašytų, koncertų salėse skambėjo dažnai net tada, kai kita Felixo Mendelssohno muzika buvo primiršta. Jo Koncertas smuikui e-moll įkvėpė daug vėlesnių – iš jo idėjų sėmėsi Piotras Čaikovskis, Jeanas Sibelius, Ferenzas Lisztas, kiti.

1906 m. kitas legendinis smuikininkas Josephas Joachimas per savo 75-ojo gimtadienio vakarėlį pasakė: „Vokiečiai turi keturis smuiko koncertus. Pats didingiausias – Beethoveno, Brahms'o koncertas žavi savo rimtimi; labiausiai viliojantis – Maxo Brucho, tačiau tikroji brangenybė – Mendelssohno.“

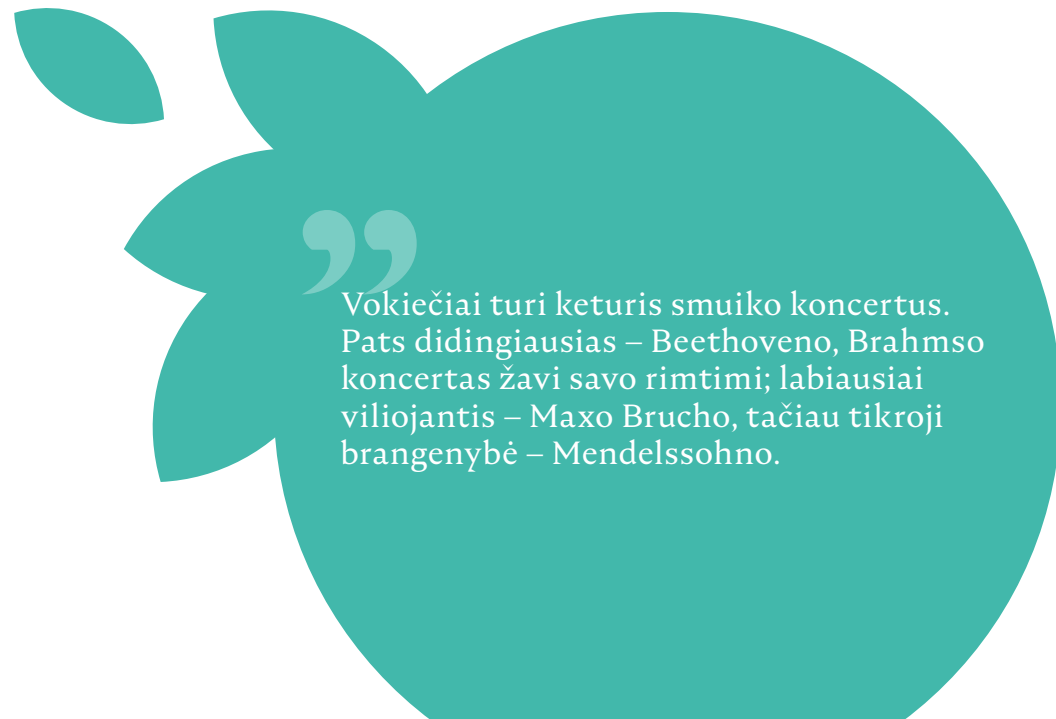
Atsidavęs protestantas ir didelis Johanno Sebastiano Bach'o gerbėjas Felixas Mendelssohnas, 1829 m. keliaudamas po Britų salas, ėmė galvoti apie ypatingą kūrinį, mat artėjo 1830-ieji ir didelė Reformacijos judėjimo sukaktis – 300 metų nuo 1530 m. paskelbto Augsburg'o išpažinimo. Nesirinkdamas įprasto kelio – opuso religiniu tekstu – Mendelssohnas pradėjo keturių dalių simfoniją, apie šį įvykį turėjusių prabilti be žodžių – **Simfoniją Nr. 5 D-dur/d-moll, op. 107 („Reformacijos“)**.

Rašydamas kompozitorius daug galvojo apie Beethoveno 9-ąją simfoniją, ją laikė tarsi provaizdžiu idėjos, kokia galėtų būti dramatinė simfonija su ryškia kulminacija finale. Paraleliai įtaką Mendelssohnui darė ir vis ryškesnės programiško muzikoje idėjos. Apskritai, praeities muzikos įtakų „Reformacijos“ simfonijoje netrūksta – kritikai randa sąsajų ir su Mozarto „Jupiterio“ simfonija, katalikų tikėjimą simfonijos pradžioje atspindi palestriniška polifonija, o protestantizmo triumfą – simfonijos finale panaudotas Martino Lutherio choralas „Ein feste Burg in unser Gott“. Įdomu, kad simfonijos pabaigą Mendelssohnas sugalvojo būdamas 150 metrų po žeme – viešėdamas Šiaurės Velse pas kasyklos savininką Johną Taylorą ir stovėdamas vienoje pagrindinių jo kasyklų.

Nepaisant kompozitoriaus siekio parašyti simfoniją didžiuliams Reformacijos sukakties renginiams 1830 m., viskas pasisuko netikėtai. Mendelssohnas nespėjo simfonijos baigti laiku didžiosioms iškilmėms, ir galiausiai „Reformacijos“ simfonijos premjera įvyko tik 1832 m. Berlyne. Iki tol kompozitorius daug kūrinį taisė, paskui nusivylė ir net nebenorėjo, kad ši simfonija būtų atliekama. Sykį net skambiai pareiškė, kad „Reformacijos“ simfoniją reikėtų sudeginti.

Pirmą simfonijos dalį pradeda lėta įžanga, išvirstanti į natų figūrą, dar žinomą kaip „Dresden Amen“. Antra dalis primena Haydn'o simfonijas ar ankstyvąją Beethoveno kūrybą, nors jos Trio jau artimesnis pačiam Mendelssohno elegantiškai melodingam stiliui. Trečia lėtoji dalis primena ariją, kurios melodija patikėta pirmiems smuikams. Dalis trumpa ir kompaktiška, daugiau primenanti įžangą į finalą, o jame nuskamba minėtasis triumfuojantis Lutherio choralas.

Programos tekstą parengė Rasa Murauskaitė-Juškienė

ANDRÁS SCHIFF

Birželio 11 d., trečiadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžiojoje salėje

FORTEPIJONO LEGENDA SERAS ANDRÁS SCHIFF INTERPRETUOJA KLASIKUS

Seras ANDRÁS SCHIFF
(fortepijonas, Jungtinė Karalystė)

KONCERTAI

57

Programoje – Johann Sebastian Bach, Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven, Franz Schubert

”

Jis vadinamas „vienu svarbiausių šiandienos klaviatūros meistrų“.

—*Boston Globe*

Seras **ANDRÁSAS SCHIFFAS** – tarptautinio garso pianistas, dirigentas ir pedagogas. Jis vadinamas „vienu svarbiausių šiandienos klaviatūros meistrų“ („Boston Globe“), kuriuo žavisi tiek publika, tiek kritikai. 1953 m. gimęs Budapešte, Vengrijoje, A. Schiffas studijavo Ferencz Liszto akademijoje pas Palą Kadosą, György'į Kurtágą ir Ferenczą Radosą, vėliau Londone tobulinosi pas George'ą Malcolmą.

Pianistas yra atlikęs visus Ludwigo van Beethoveno sonatų, taip pat Johanno Sebastiano Bacho, Josepho Haydno, Franzo Schuberto, Belos Bartóko kūrinių ciklus – tai sudaro svarbią jo kūrybinės veiklos dalį. Per ilgametę karjerą menininkas bendradarbiavo su svarbiausiais pasaulio orkestrais ir dirigentais, o šiuo metu yra susitelkęs į solinius rečitalius, pasirodymus diriguojančio atlikėjo amplua ar išskirtinius dirigavimo projektus. 2022–2023 m. sezone pianistas buvo Niujorko filharmonijos rezidentu, ten pasirodė net devyniuose koncertuose. A. Schiffo skambinamas Bachas jau yra tapęs kasmetiniu didžiausio pasaulyje klasikinės muzikos festivalio „BBC Proms“ akcentu. Taip pat pianistas reguliariai groja Verbjė, Zalcburgo, Baden Badeno festivaliuose, „Wigmore Hall“ koncertų salėje Londone.

1999 m. A. Schiffas įkūrė kamerinį orkestrą „Cappella Andrea Barca“, kuriame groja tarptautiniai atlikėjai, taip pat pianisto bičiuliai. Jis rūpinasi kasmetiniu festivaliu Vičenzos „Olimpiko“ teatre, artimai bendradarbiauja su Europos kameriniu, Budapešto festivalio ir „Apšvietos amžiaus“ orkestrais. 2018 m. pianistas tapo OAE asocijuotu menininku, taip gaudamas galimybę gilinti savo susidomėjimą istoriniais klavišiniai instrumentais. 2024 m. A. Schiffas dirigavo visas Felixo Mendelssohno simfonijas, taip pat – du šio kompozitoriaus koncertus, pats skambindamas jų solo partiją.

Ispūdingoje pianisto diskografijoje ypatingą vietą užima 1997 m. prasidėjęs bendradarbiavimas su prodiuseriu Manfredu Eicheriu ir ECM „New Series“. Tarp ryškiausių A. Schiffo įrašų – visos Beethoveno sonatos fortepijonui, Bacho partitos, „Goldbergo variacijos“, abu „Gerai temperuoto klavyro“ tomai. Vienas iš naujausių pianisto leidinių – dviguba plokštelė su Johanno Sebastiano Bacho kūriniais, pasirodžiusi 2023 metais.

Seras A. Schiffas nuolatos skatina jaunuosius talentus, pirmiausia – per „Building Bridges“ seriją, skirtą talentingiausiems jauniems pianistams. Pianistas taip pat dėsto „Barenboim-Said“ ir Kronbergo akademijose, nuolatos veda paskaitas ir meistrškumo kursus. 2017 m. pasirodė jo knyga „Music Comes from Silence“, joje publikuoti A. Schiffo esė ir pokalbiai su Martinu Meyeriu.

Pianistas yra įvertintas daugeliu apdovanojimų, tarp jų – Tarptautinio Mozarteumo fondo aukso medalis (2012), Vokietijos „Didysis kryžius su žvaigžde“ (2012), Karališkosios filharmonijos asociacijos aukso medalis (2013), Riterio vardas už tarnystę muzikai (2014), Karališkojo muzikos koledžo daktaro vardas (2018). 2021 m. menininkas gavo Jeano Gimbelio Lane'o prizą, o 2024 m. buvo apdovanotas Austrijos Garbės kryžiumi už mokslą ir meną bei „Bösendorfer“ žiedu, teikiamu už išskirtinius meninius pasiekimus.

Sero A. Schiffo rečitalis Vilniaus festivalyje – duoklė klasikai. Pianistas skambins muzikos didžiūnų, kurie lydi visą jo karjerą, – **J. S. Bacho, J. Haydno, Wolfgango Amadeus Mozarto, L. van Beethoveno** ir **F. Schuberto**, – kūrinius fortepijonui.

Programos tekstą parengė *Rasa Murauskaitė-Juškienė*

ROBERTAS ŠERVENIKAS

Birželio 13 d., penktadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžiojoje salėje

TIKĖJIMO IR VILTIES INVOKACIJOS. LNSO, KVČH, ROBERTAS ŠERVENIKAS, DARIUS MEŠKAUSKAS

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrenas)

KAUNO VALSTYBINIS CHORAS
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Robertas Šervenikas)

DARIUS MEŠKAUSKAS (skaitovas)

Dirigentas **ROBERTAS ŠERVENIKAS**

PROGRAMA

ONUTĖ NARBUTAITĖ (g. 1956)

„Melodija Alyvų sode“ (Simfonijos Nr. 2 (2001) II dalis – „Melodija“)

Atlieka LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
Dirigentas ROBERTAS ŠERVENIKAS

ALGIRDAS MARTINAITIS (g. 1950)

Oratorija „Tikėjimo ir vilties invokacijos“ (2023, liturginiai, Laisvės kovų archyvo, Maironio, Vinco Mykolaičio-Putino, autoriaus tekstai)

„Gyvuosius apraudu, mirusius šaukiu“

„Atmink, Viešpatie“

„Tremties traukinys“

„Requiem aeternam“ („Amžinąjį atilsį“)

„Himnas meilei“

„Vilties invokacija“

Atlieka:

DARIUS MEŠKAUSKAS (skaitovas)

KAUNO VALSTYBINIS CHORAS,

solistė GINTARĖ RAMANAUSKAITĖ (sopranas)

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Dirigentas ROBERTAS ŠERVENIKAS

Apie **LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ ORKESTRĄ** žr. 23 p.

Vieną brandžiausių ir žymiausių Lietuvos kolektyvų **KAUNO VALSTYBINĮ CHORĄ** (KVCH) 1969 m. įkūrė Petras Bingelis (1943–2020) ir vadovavo jam 51 metus, iki pat mirties. 2021 m. naujuoju choro meno vadovu ir vyriausiuoju dirigentu tapo Robertas Šervenikas. Choras kasmet surengia daugiau kaip 50 koncertų įvairiose Lietuvos scenose, gastroliuoja užsienyje. Kelionių geografija apima daugelį Europos šalių, Pietų Ameriką, Afriką, Kiniją, choras yra dainavęs žymiausiose Europos koncertinėse erdvėse: Paryžiaus „Salle Pleyel“, Dievo Motinos katedroje, Eliziejaus laukų teatre, Bavarijos operos teatre, Berlyno „Schauspielhaus“, Romos „Parco della musica“, Buenos Airių „Teatro Colón“, Santjago ir Kairo operos teatruose, koncertavo prestižiniuose muzikos festivaliuose „Prahos pavasaris“, „Varšuvos ruduo“, Šlėzvingo-Holšteino, Reingau, Kelno, Liudvigsburgo, Gštado, Eviano, Kanarų salų ir kt., yra nuolatinis svarbiausių Lietuvos festivalių dalyvis.

Per ilgus gyvavimo metus chorui dirigavo žymiausi pasaulio ir Lietuvos dirigentai, kolektyvas dainavo su iškiliausiais solistais, sukaupas milžiniškas repertuaras (daugiau kaip 260 stambios formos ir 600 nedidelės apimties įvairių epochų ir žanrų kūrinių). Choro diskografijoje – daugiau kaip 60 įrašų, ypatingą vietą tarp jų užima Lietuvos kompozitorių kūriniai. Kolektyvas dalyvauja šiuolaikinės muzikos festivaliuose „Gaida“ ir „Iš arti“, tiesioginėse „Euroradijo“ transliacijose, yra nuolatinis svarbių Lietuvos valstybės švenčių, iškilmingų koncertų dalyvis, jo atliekamu Lietuvos Respublikos himnu Lietuvos radijas pradeda kiekvieną mūsų dieną.

Parengė Rima Povilionienė

Vienas žymiausių šiandienos Lietuvos aktorių, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorius, garsios lietuvių teatralų giminės narys **DARIUS MEŠKAUSKAS** per ilgametę karjerą yra sukūręs daugelį įsimintinų vaidmenų. Jo kūrybinė veikla įvertinta ryškiausiais šalies apdovanojimais, tarp kurių minėtini Lietuvos Respublikos Vyriausybės kultūros ir meno premija (2015), Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija (2018), ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžius (2024), vaidmenys teatre jam atnešė ne vieną „Auksinį scenos kryžių“.

Su scena aktorius susipažino dar vaikystėje, dainuodamas LNOBT vaikų chore, vidurinėje mokykloje lankė dramos būrelį. Aktorstės studijas 1988 m. baigęs dabartinėje Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, prof. Irenos Vaišytės kurse, kelerius metus dirbo Marijampolės dramos teatre, tęsė karjerą Klaipėdos dramos teatre, o ilgainiui sukūrė vaidmenų visuose svarbiausiuose Lietuvos teatruose. Produktivus ir ypač kūrybingas D. Meškauskas bendradarbiaujantis su režisieriumi Oskaru Koršunovu. Vienas etapinių aktoriaus vaidmenų – kartu su minėtu režisieriumi sukurtas Hamletas.

D. Meškauskas yra sukūręs įsimintinų vaidmenų kine, iš pastarųjų metų darbų minėtini jo vaidmenys juostose „Nova Lithuania“ (rež. Karolis Kaupinis), „Izaakas“ (rež. Jurgis Matulevičius), „Išgyventi vasarą“ (rež. Marija Kavtaradze), kiti.

Bene daugiausia naujų simfoninių lietuvių autorių kūrinių į gyvenimą paleidžiantis **ROBERTAS ŠERVENIKAS** Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro (LNSO) antrojo dirigento pareigas eina nuo 2000 metų, o nuo 2021 m. yra Kauno valstybinio choro meno vadovas ir vyr. dirigentas.

Už aktyvią ir įvairialypę kūrybinę raišką, įtaigias ir brandžias ne tik klasikos, bet ir šiuolaikinės muzikos interpretacijas bei lietuviškos muzikos sklaidą vertinamas dirigentas nuolat kviečiamas diriguoti svarbiuose šiuolaikinės muzikos festivaliuose Lietuvoje ir užsienyje.

2024–2025 m. sezonas R. Šervenikui turtingas svarbių įvykių – tai koncertai su Tokijo filharmonijos orkestru, debiutas Nacionalinėje Bordo operoje Prancūzijoje, spektakliai Barcelonos Licėjaus teatre, su Kauno valstybiniu choru atliktos monumentalios G. Mahlerio simfonijos Nr. 2 ir Nr. 8, G. Verdi „Requiem“, B. Britteno „Karo requiem“, L. Boulanger „Du fond de l'abîme“ („Iš bedugnės gelmių“, pagal psalmę Nr. 130), įrašyta O. Narbutaitės oratorija „Centones meae urbi“, įvyko choro gastrolės su Londono simfoniniu orkestru, maestro buvo apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi.

Tarptautinei R. Šerveniko karjera pradžių davė pažintis su žymiuoju violončelininku ir dirigentu Mstislavu Rostropovičiumi, kai 1997-aisiais Eviano festivalyje tapo jo asistentu. 2008–2018 m. R. Šervenikas ėjo muzikos vadovo pareigas Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre, 2016 m. buvo apdovanotas Kultūros ministerijos garbės ženklu „Nešk savo šviesą ir tikėk“. Nuo 2008 m. R. Šervenikas yra laukiamas svečias Bavarijos valstybiniame operos teatre Miunchene, 2019 m. debiutavo Oslo operos teatre, 2020 m. – Ciuricho operos teatre. Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Dirigavimo katedros profesorius koncertavo beveik visose Europos šalyse ir kituose žemynuose, bendradarbiavo su žymiaisiais pasaulio solistais.

Parengta pagal *filharmonija.lt*

Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatė **Onutė Narbutaitė** – viena žymiausių mūsų laikų Lietuvos kompozitorių, savo muzikoje atsiverianti išskirtiniu individualumu, gilais muzikos ir kitų menų pažinimo persmelktomis kūrybinėmis įtakomis. Kompozicijos mokytis pradėjo pas šviesaus atminimo kompozitorių Bronių Kutavičių, 1979 m. baigė dabartinės Lietuvos muzikos ir teatro akademijos prof. Juliaus Juzeliūno klasę. Trejus metus dėstė muzikos teorijos ir istorijos disciplinas Klaipėdos fakultete, tačiau nuo 1982 m. atsidėjo kūrybai. 1997 m. O. Narbutaitei buvo paskirta Nacionalinė kultūros ir meno premija, kuria ji buvo įvertinta už oratoriją „Centones meae urbi“. Išskirtinę vietą Lietuvos operinėje kūryboje užima jos opera „Kornetas“ (2014). Kompozitorės muzika plačiai skamba tiek Lietuvos, tiek užsienio festivaliuose, jos kūrinius yra atlikę tokie prestižiniai orkestrai kaip Bavarijos radijo, BBC, Lenkijos nacionalinio radijo, Berno simfoniniai orkestrai, „Sinfonia Varsovia“, „Basel Sinfonietta“ ir daugelis kitų.

„Išpūdingiausia kompozitorės
kūrybinės filosofijos manifestacija.

—muzikologė Daiva Parulskienė

„Tai paprastas dainavimas, galbūt kilęs iš desperacijos, bet teikiantis vilties“, – apie antrąją Simfonijos Nr. 2 dalį „**Melodija Alyvų sode**“ yra sakiusi pati kompozitorė O. Narbutaitė. 2001 m. parašytą Antrąją simfoniją sudaro dvi savarankiškos dalys, šį kūrinių muzikologė Daiva Parulskienė yra pavadinusi „išpūdingiausia kompozitorės kūrybinės filosofijos manifestacija“.

„Melodija Alyvų sode“ turi kelis skirtingus pavidalus. 2000-aisiais Krokuvos festivalio „Aksamytna kurtyna“ užsakymu buvo parašytas taip pavadintas opusas dviem styginių kvartetams ir trimitui, kuriame kameriniu variantu buvo įkūnyta Simfonijos antros dalies idėja. 2001 m. sukurta orkestrinė šios muzikos versija, kuri, pavadinta „Melodija“, kartu su pirma dalimi – Simfonija – sudaro vieną dvidalį ciklą – Antrąją simfoniją. Tačiau „Melodija“, iš pat pradžių sumanyta kaip savarankiška, gali būti atliekama ir be pirmosios dalies. Tada ji įgyja ir ilgesnį pavadinimą – „Melodija Alyvų sode“, atveriantį aliuziją į paskutinę Kristaus maldą Alyvų kalne. O. Narbutaitės teigimu, šios muzikos gimimą lydėjo Naujojo Testamento ir kitų tekstų – tarp jų ir Rainerio Marios Rilke's eilėraštis „Alyvų sodas“ – skaitymas.

Pasakodama apie „Melodiją Alyvų sode“, O. Narbutaitė sako siekusi parašyti kompoziciją, kuri primintų Bacho lėtasis dalis, sykį pavadino šią muziką „gryna kontempliacija apie mirtį“. Kūrinyje buvo įvertintas ir tarptautiniu mastu – 51-ojoje Tarptautinėje kompozitorių tribūnoje Paryžiuje pateko tarp rekomenduojamų.

Šiomet gražų jubiliejų švenčiantis kompozitorius, Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas **Algirdas Martinaitis** – vienas svarbiausių XX a. pabaigos – XXI a. pradžios Lietuvos kūrėjų. Muzikologai jį tapatina su „neoromantikų“ karta, tačiau daugiabriaunė, nors visuomet atpažįstama A. Martinaičio kūryba jau seniai paneigė bandymus ją susieti su konkrečia kūrybine srove. Svarbiausi kompozitoriaus darbuose atsikartojantys leitmotyvai – tai gamtos įkvėpimai, „susičiulbėjimai“ su paukščiais ar gyvūnais, gili poetika, dėmesys praeities kūrėjams, o neretai – ir lengvos ironijos šypsniš, kurį galima išgirsti net ir religinės tematikos A. Martinaičio kūrinuose. Kompozitorius studijavo prof. Eduardo Balsio klasėje. Didelė dalis jo kūrybinės veiklos susijusi ir su teatru, už muziką spektakliams ne sykį buvo apdovanotas „Auksiniu scenos kryžiumi“. A. Martinaičio kūriniai nuolatos atliekami didžiausiuose Lietuvos šiuolaikinės muzikos festivaliuose, yra skambėję prestižiniuose užsienio festivaliuose.

„Dabartinio karo ir pasaulio suirutės laiku didžioji pokario Lietuvos žmonių tremties, įkalinimų kančia mums turi tapti šventu atminimu, sakraliuoju apmąstymu dabarčiai ir ateičiai...“, – sako kompozitorius A. Martinaitis, kalbėdamas apie savo oratoriją „**Tikėjimo ir vilties invokacijos**“. Kūrinyje buvo parašytas tremtinių ir politinių kalinių metams paminėti, jame kompozitorius naudoja Vinco Mikolaičio-Putino, Maironio, psalmių, Naujojo Testamento, Lietuvos Laisvės kovotojų maldynėlio tekstus, taip pat dvasininkų Alfonso Svarinsko, Alfonso Lipniūno, Juozo Zdebskio pamokslų ir laiškų fragmentus.

Kompozitorius Lukas Butkus, apžvelgdamas vieną šios oratorijos atlikimų, pastebėjo kūrinio dramatinę įtaigą ir idėjinį aštrumą, pasak jo, „vaizdingai perteikiantį lietuvių tautos trėmimo istorijos siaubą“. Oratorija nestokoja didingos, sakralios nuotaikos, tačiau pro ją neretai prasiveržia ir *martinaitiška* ironija, girdėti ir nelyg praeitin besižvalgančios, pagaulios melodijos.

Programos tekstą parengė *Rasa Murauskaitė-Juškienė*

TAIVANO FILHARMONIJOS KAMERINIS ANSAMBLIS

Birželio 15 d., sekmadienis, 19 val. Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčioje

VIRTUOZAI IŠ TAIVANO SVEIKINA VILNIŲ

TAIVANO FILHARMONIJOS KAMERINIS ANSAMBLIS:

HAO-TUN TENG (smuikas, ansamblio vadovas)

ZHI-HUI LIN (smuikas)

JUBEL CHEN (altas)

YI-SHIEN LIEN (violončelė)

SHANNON SHUEN CHIEH (arfa)

MAY-LIN JU (klarnetas)

Koncertas rengiamas su VšĮ „Religinės muzikos centras“
Koncerto partneris – *Taivaniečių atstovybė Lietuvoje*

PROGRAMA

FRANZ POENITZ (1850–1912)

Capriccio f-moll, op. 73, klarnetui ir arfai

JUOZAS NAUJALIS (1869–1934)

„Svajonė“ styginių kvartetui

YUAN-CHEN LI (g. 1980)

„Tao of Meinong“ styginių kvartetui ir klarnetui

„Aštuonios kalvos“

„Klajojantys hakai“

„Gyvenimo daina“

CHING-MEI LIN (g. 1964)

„Užburto miško šnabždesiai“ („Enchanted Forest Whispers“)

styginių kvartetui ir arfai (Taivano hakos reikalų tarybos užsakymas, premjera)

YU-HSIEN TENG (1906–1944)

„Balandžio lietus“ („April Rain“) styginių kvartetui

(Ting-Chuan Chen aranžuotė)

„Keturi raudoni sezonai“

„Liūdesys mėnesienoje“

„Pavasario ilgesys“

„Gėlės lietingą naktį“

Atlieka TAIVANO FILHARMONIJOS KAMERINIS ANSAMBLIS

Nedidelės, bet savo kultūra didžios šalys Lietuva ir Taivanas muzikinę bendrystę puoselėja jau nuo 2022 m., kai įvyko Lietuvos nacionalinės filharmonijos surengti Taivano nacionalinio simfoninio orkestro styginių grupės ir smuikininko Roberto Cheno koncertai Lietuvoje. Besitęsiančius kultūros mainus papildė ir praeitais metais vieno iškiliausių Lietuvos kolektyvų – Lietuvos kamerinio orkestro (LKO) – gastrolės Taivane. 2025 m. pradžioje, tik pradėjus švęsti mūsų dailininko ir kompozitoriaus Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 150-ąsias gimimo metines, Čiurlionio kvartetas Taipėjuje ir Junlinge jau spėjo pristatyti jo bei kitų Lietuvos kompozitorių kūrybą. Kaip nuoširdus atsakas į šiuos įvykius – labai lauktas **TAIVANO FILHARMONIJOS KAMERINIO ANSAMBLIO** vizitas Lietuvoje.

1986 m. įkurtas Taivano filharmonijos orkestras (dar žinomas kaip Taivano nacionalinis simfoninis) laikomas vienu geriausių Azijoje. Kartu su garsiausiais šalies ir užsienio muzikos talentais jis puoselėja tradicijomis ir įvairove pasižymintį unikalų balsą. Nacionalinio simfoninio orkestro koncertmeisteris, konkursų laureatas Hao-Tun Tengas Taivano filharmonijos kamerinį ansamblį subūrė iš geriausių orkestro muzikantų, studijavusių Naujosios Anglijos konservatorijoje, Mičigano, Merilando, Indianos universitetuose (JAV).

Hao-Tun Tengas kaip koncertmeisterio veikla prasidėjo dar studijų laikais. 1996 m. jis buvo Taipėjaus orkestro koncertmeisteris, vadovaujamas maestro Lim Kek-Tjiango, o 2002 m. paskirtas „Evergreen“ simfoninio orkestro koncertmeisteriu ir dirigento asistentu. 2004 m. buvo pakviestas kaip reziduojantis menininkas į Taipėjaus filharmonijos jaunimo orkestrą ir savo muzikine patirtimi dalinosi tokiose tarptautiniuose festivaliuose kaip „Shuan-Yin“ ir „Euro Arts“.

Vokiečių kompozitoriaus ir arfininko **Franzo Poenitzo** (1850–1912), tikroji pavardė Franzas von Burkovitzas, vaikystė buvo sunki. Gimdydama mirė jo motina, o dar būdamas visai mažas su seserimi pabėgo nuo tėvo. Vaikus priglaudusi teta ir jos vyras dirigentas Heinrichas Poenitzas greitai pastebėjo mažojo Franzo muzikinius gabumus. Jau būdamas 15 metų F. Poenitzas dirbo Berlyno Karališkojo dvaro operos teatro kameriniame ansamblyje, o 1876 m. tapo arfininkų grupės „Bajorų septynetas“ nariu. Jis garsėjo kaip puikių kūrinių arfai autorius. Vienas jų – **Capriccio, op. 73**, perteikiantis lyrišką klarneto ir arfos duetą.

Lietuvių muzikos patriarchu tituluojamas **Juozas Naujalis** (1869–1934) mūsų kultūros istorijoje žinomas kaip vienas pirmųjų lietuvių profesinės tautinės muzikos kūrėjų, žymiausias to meto Lietuvos vargonininkas, dirigentas, pedagogas, muzikos mokyklos įkūrėjas, lietuvių muzikinės spaudos pradininkas bei pirmųjų dainų švenčių organizatorius. Jo gyvenimas ir kūryba atskleidžia to meto epochos dvasią, pirmuosius lietuvių profesionaliosios muzikos ir muzikinio gyvenimo žingsnius. Natūralu, kad tokioje aplinkoje J. Naujalis daugiausiai kūrė tai, ko labiausiai reikėjo, o jo muzikinė kalba rėmėsi klasikinės harmonijos principais, tradicijomis, paprastomis raiškos priemonėmis. Kompozitorius nepripažino jokių muzikinės kalbos naujovių, tad jo kūryboje atpažįstama nuosaiki, romantiška tėkmė. Tai atsiskleidžia ir jo pjesėje **„Svajonė“ styginių kvartetui**.

Hao-Tun Tengas Taivano filharmonijos kamerinį ansamblį subūrė iš geriausių orkestro muzikantų.

Pastaraisiais metais kompozitorė **Yuan-Chen Li** reflektuoja Azijos meno, literatūros palikimą, kinų fonologijos, budizmo religijos kodus, savo kūryboje jungdama Rytų ir Vakarų praktikas, kviesdama publiką patirti tarpkultūrinį, tarpdisciplininį požiūrį į muzikos pasaulį.

Prieš 400 metų iš žemyninės Kinijos emigravusi hakos tauta apsisotojo Taivano pietuose, Meinongo kaimelyje. Jos kūriny **„Tao of Meinong“** perteikia hakos tautos kalbos, kultūros, tikėjimo, muzikos ir gyvenimo būdo ypatumus. Šio kūrinio premjera įvyko Taivane 2022 m., diriguojant Mei-An Chen.

Kūrinių sudaro trys dalys. Pirmoje „Aštuonios kalvos“ panaudota lopšinė „Yeu ni k'iak“ iliustruoja Meinongo lygumos, apsuptos aštuoniomis kalvomis, kraštovaizdį, kuriame išsisas kartas gyveno hakai. Antra dalis „Klajojantys hakai“ grindžiama tradicijos ir modernumo kontrastu: hakų liaudies muzikai būdingas ritmas, jų kalnų ir arbatos rinkimo dainos užmezga dialogą su industrializaciją simbolizuojančiu orkestru. Paskutinėje dalyje „Gyvenimo daina“ naudojama hakų baladė „Niong cin t'u tsi ko“, perteikianti motinos ir augančio vaiko ryšį. Šis kūriny atskleidžia tradicinį hakų gyvenimo būdą ir jų pagarbą gamtai.

Aktyvi pianistė, vargonininkė, kompozitorė **Ching-Mei Lin** šiuo metu – muzikos teorijos ir kompozicijos docentė Taipėjaus nacionaliniame menų universitete. Ji yra pelniusi daugybę tarptautinių apdovanojimų, tarp jų pirmąsias vietas NACUSA jaunųjų kompozitorių konkurse ir „New Music on the Block“, ASCAP Mortono Gouldo jaunojo kompozitoriaus apdovanojimą bei „Sun River“ prizą Kinijoje.

Ching-Mei Lin kompozicijos **„Užburto miško šnabždesiai“ styginių kvartetui ir arfai** (Taivano hakos reikalų tarybos užsakymas) pasaulinė premjera įvyko 2024 m. nacionalinėje Taipėjaus koncertų salėje. 2025 m. Vilniaus festivalyje įvyks šio modernia išraiška ir aliuzijomis į tradicines Azijos liaudies melodijas pasižyminčio kūrinio premjera Lietuvoje.

Taivano tradicinės muzikos tėvu tituluojamas **Yu-Hsien Tengas** (1906–1944) savo kūryboje rėmėsi Taivano folkloro melodijomis, jungdamas jas su ankstyvojo XX a. populiariąja muzika. 1930 m. sukurtą ciklą **„Balandžio lietus“** sudaro keturios dainos: „Keturi raudoni sezonai“ (四季紅), „Liūdesys mėnesienoje“ (月夜愁), „Pavasario ilgesys“ (望春風) ir „Gėlės lietingą naktį“ (雨夜). Ciklo pavadinimas sudarytas iš pirmųjų ženklų si (四) yue (月) wang (望) yu (雨), juos kartu sudėjus gaunamas „Balandžio lietus“. Kompozicijoje, kurios aranžuotę styginių kvartetui parangė Ting-Chuan Chenas, perteikiamos melancholiškos nuotaikos, atspindinčios meilės ir ilgesio tematiką.

Programos tekstą parengė *Faustina Dedūraitė*

ANDRIUS ŽLABYS

Birželio 18 d., trečiadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

J. S. BACHO IR A. ŽLABIO DISPUTAS. LKO, SERGEJ KRYLOV, ANDRIUS ŽLABYS

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS

Meno vadovas, solistas ir dirigentas **SERGEJ KRYLOV** (smuikas)

Solistas **ANDRIUS ŽLABYS** (fortepijonas)

PROGRAMA

I JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)
 „Brandenburgo koncertas“ Nr. 5 D-dur, BWV 1050
Allegro
Adagio. Affettuoso
Allegro

Koncertas klavyriui ir orkestrui Nr. 1 d-moll, BWV 1052
Allegro
Adagio
Allegro

Solistas ANDRIUS ŽLABYS (fortepijonas)

II GIUSEPPE TARTINI (1692–1770)
 Sonata smuikui ir fortepijonui g-moll, B. g5
 („Velnio treliai“, Hugo Kauderio aranžuotė orkestrui)
Larghetto affettuoso
Allegro moderato
Andante
Allegro assai. Andante. Allegro assai

Solistas SERGEJ KRYLOV (smuikas)

ANDRIUS ŽLABYS (g. 1977)
 „Movement for strings and piano“
 Karo Ukrainoje aukoms atminti

Atlieka:
 ANDRIUS ŽLABYS (fortepijonas)
 LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS
 Dirigentas SERGEJ KRYLOV

Užburianti interpretacija.

–The Plain Dealer

Daugiasluoksnis muzikos suvokimas.

–The Greenville News

Pačių aukščiausių įvertinimų sulaukiantys **ANDRIUS ŽLABIO** atlikimai apibūdinami pianistui būdinga „užburiančia interpretacija“ („The Plain Dealer“) ir „daugiasluoksnio muzikos suvokimu“ („The Greenville News“).

A. Žlabys yra vienas žymiausių šiuolaikinių Lietuvos pianistų, pelnęs tarptautinį pripažinimą. Baigęs Nacionalinę M. K. Čiurlionio menų mokyklą studijas tęsė JAV muzikos institucijose – Interlocheno menų centre, Curtis ir Klivlando muzikos institutuose, Jeilio universitete. Dar būdamas 18 metų sulaukė entuziastingo „Chicago Tribune“ įvertinimo: „Pianistas ir kompozitorius Andrius Žlabys yra vienas iš pačių talentingiausių pastarųjų metų jaunųjų pianistų.“ O po rečitalio Niujorko „Metropolitano“ meno muziejuje „The New York Sun“ jį pavadino „šviečiančia pianistų viltimi“.

„Grammy“ apdovanojimui nominuotas pianistas A. Žlabys koncertavo su garsiausiais pasaulio kolektyvais, tarp kurių – Niujorko filharmonijos, Bostono simfoninis, Klivlando, Buenos Airių filharmonijos simfoniniai orkestrai, iškilūs solistai. Pianisto „rafinuotas artistiškas“ („The New York Sun“) atvėrė duris į žinomiausias koncertų sales: Niujorko „Avery Fisher Hall“ ir „Carnegie Hall“, Amsterdamo „Concertgebouw“, Buenos Airių „Teatro Colón“, Londono „Wigmore Hall“, Vienos „Musikverein“ ir Tokijo „Suntory Hall“. Tarp jo kamerinės muzikos partnerių – alto virtuozas J. Bašmetas, smuikininkai H. Hahn, G. Kremeris.

Būdamas įvairiapusis muzikantas, atliekantis platų repertuarą, A. Žlabys ypač daug dėmesio skiria J. S. Bachui. Nepaprastai nuoširdus santykis su muzika, visiškas atvirumas scenoje „The Philadelphia Inquirer“ buvo nusakyta taip: „C-dur akordas Žlabio rankose raibuliuoja su tokiu atviraširdžiu įtaigumu, kad negalite nusikratyti įspūdžio, jog tai pats Bachas prabyla pianisto grojimu.“ Kartu jis yra ir šiuolaikinės muzikos propaguotojas – jo repertuare Esos-Pekkos Saloneno, Luiso Gustavo Prado, Žibuoklės Martinaitytės kūryba bei autorinės kompozicijos kaip „Quarter=87“, „Kaleidoscope of Lost Time“ ir „Movement for strings and piano“.

Parengta pagal www.andriuszlaby.com

Sergejus Krylovas užhipnotizavo klausytojus, grieždamas su pastangų nereikalaujančiu lyriškumu, nepaprastu grakštumu ir gyvu garsu, būdingu geriausių smuikininkų sėkmingiausiajam grojimui.

– *The Times*

Kerintis garso grožis, kunkuliuojantis muzikavimas ir intensyvus lyriškumas – tai savybės, užtikrinančios **SERGEJUI KRYLOVUI** vietą tarp žymiausių šiandienos atlikėjų. Už išskirtinį indėlį į muzikos meno plėtrą smuikininkas yra pelnęs daugybę apdovanojimų, o 2022 m. Lietuvos kamerinio orkestro (LKO) meno vadovą pagerbė Lietuvos nacionalinė filharmonija: jis apdovanotas I laipsnio garbės ženklu „Tarnauju muzikai“. S. Krylovas LKO meno vadovu ir pagrindiniu dirigentu tapo 2008 m., su šiuo kolektyvu surengė daugiau nei du šimtus koncertų visame pasaulyje.

Smuikininkas yra koncertavęs su žymiais pasaulio orkestrais, diriguojamais pripažinimų pelnusių dirigentų, kaip antai Vasily Petrenko, Fabio Luisi, Jukka-Pekka Saraste, Marin Alsop, Nikolajus Znaideris, Tonis Koopmanas, Roberto Abbado, Andrzejus Boreyko, Andris Poga ir kiti. Pats S. Krylovas diriguoja daugeliui orkestrų Didžiojoje Britanijoje, Italijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Izraelyje ir kitur. Smuikininkas yra Lugano konservatorijos (Šveicarija) profesorius; jis dažnai kviečiamas būti tarptautinių konkursų žiuri pirmininku.

Platus S. Krylovo repertuaras apima muzikines epochas nuo ankstyvojo italų baroko iki XXI amžiaus avangardinių kompozicijų. Tarp S. Krylovo įrašų – A. Vivaldi „Metų laikai“ ir N. Paganini „24 kaprisai“ („Deutsche Grammophon“), K. Pendereckio smuiko koncertas „Metamorfozės“, diriguojamas kompozitoriaus (DUX), italų kompozitoriaus, dirigento, atlikėjo Ezio Bosso „Esoconcerto“ premjera Venecijos „La Fenice“ teatre („Sony Classics“) ir daugelis kitų kūrinii.

2024 m. įtakingo Italijos muzikos žurnalo „Amadeus“ gruodžio mėnesio viršelis skirtas S. Krylovui. Kartu su žurnalu išleista ir jo drauge su Lietuvos kameriniu orkestru bei E. Bosso įrašyta J. S. Bacho kūrinii kompaktinė plokštelė.

Parengta pagal *filharmonija.lt*

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS (LKO, prof. Sauliaus Sondeckio įkurtas 1960 m.) yra vienas iškiliausių ir labiausiai pasaulyje įvertintų mūsų šalies muzikinių kolektyvų. LKO daugybę kartų plojo Berlyno filharmonijos, Vienos „Musikverein“, Londono „Royal Festival Hall“, Romos „Santa Cecilia“, Amsterdamo „Concertgebouw“, Paryžiaus „Salle Pleyel“ ir „Gaveau“, Leipcigo „Gewandhaus“ ir dar daugelio įspūdingiausių koncertų salii klausytojai.

Šiandien jo gastrolių keliai driekiasi aplink visą pasaulį – užfiksuotos beveik visos Europos šalys, Šiaurės ir Pietų Amerika, Pietų Afrikos Respublika, Australija, Japonija, Kinija, Libanas. Vienas naujausių akcentų LKO istorijoje – 2024 m. įvykusios kultūriškai ir politiškai reikšmingos gastrolės Taivane, kur orkestras koncertavo Taidžongo, Pingdongo ir Taipėjaus miestuose.

LKO įrašė per 100 įvairiausio repertuaro vinilinių ar kompaktinių plokštelių, tarp kitų, lietuvių kolektyvo ir S. Krylovo įrašų, A. Vivaldi „Metų laikus“, išleido pasaulyje garsi klasikinės muzikos leidėja „Deutsche Grammophon“. Po aštuonerių metų pertraukos, 2024-aisiais, išleista dar viena LKO, S. Krylovo ir E. Bosso kompaktinė plokštelė, kurioje įrašyti J. S. Bacho kūriniai.

Nuo 2008 m. orkestro meno vadovu ir dirigentu yra žymus smuikininkas virtuozas Sergejus Krylovas. Kritikai pabrėžia gyvą kolektyvo ir jo vadovo muzikinę partnerystę: „smuikininko-dirigento ir orkestro absoliuti dermė“.

Parengta pagal *filharmonija.lt*

Biologas, rašytojas Lewisas Thomas, paklaustas, kokią žinutę pasirinktų išsiųsti į kosmosą „Voyager“ erdvėlaiviu, atsakė: „Išsiųsčiau visus Johanno Sebastiano Bacho kūriniius... bet tai būtų pagyrūniška.“

Muzikos pasaulyje alfa ir omega laikomo vėlyvojo baroko kompozitoriaus **Johanno Sebastiano Bacho** (1685–1750) kūrybinis palikimas aukštinamas dėl intelektualinės gilumos ir techninio bei meninio meistriškumo. Klasikinės muzikos žinovų ir melomanų itin vertinami „Brandenburgo koncertai“ nukelia į 1717 m., kai kompozitorius persikėlė į Kėteną ir pradėjo dirbti kunigaikščio Leopoldo rūmų kapelos vadovu. Tai jo klavyrinės, instrumentinės muzikos laikotarpis – sukurtos 6 „Prancūziškos suitos“, 6 „Angliškos suitos“, 6 „Brandenburgo koncertai“ ir kt. Pastarieji buvo lydimi ir nemalonių aplinkybių – J. S. Bachas dėl nepalankių sąlygų Kėtene ieškojo naujos darbo pozicijos, todėl 1721 m. sukurtas „Brandenburgo koncertus“ dedikavo ir nusiuntė Brandenburgo markgrafui Christianui Ludwigui. Tačiau atsakymo nesulaukė, o po markgrafo mirties 1734 m. jam siųstas rankraštis buvo parduotas vos už 24 grašius. Laimė, išlikus visiems 6 „Brandenburgo koncertams“ jais gėrimasi iki šiol.

Visus koncertus sieja *concerto grosso* žanras, kuris pagrįstas orkestro (*tuti ar ripieno*) ir solisto arba solinių instrumentų grupės (*concertino*) sugretinimu. „**Brandenburgo koncerte**“ Nr. 5 **D-dur** klavesinas kartu su smuiku ir fleita oponuoja styginių grupei. Šis koncertas išskirtinis tuo, kad klavesinui suteikiama ypatinga reikšmė – iš pritarančiojo vaidmens jis išaugintas iki solisto-virtuozo amplua.

„J. S. Bacho muzika turi stiprų širdį gydantį poveikį. Man sunku būtų įsivaizduoti pasaulį be jo muzikos“, – viename interviu sakė pianistas A. Žlabys.

Johanno Sebastiano Bacho **Koncertas klavyriui ir orkestrui Nr. 1 d-moll** yra vienas pirmųjų koncertų klavesinui. Manoma, kad jis yra dingusio koncerto smuikui, sukurto 1717–1723 m. Kėtene, transkripcija. Be to, muzikine medžiaga dalinasi ir su jo Kantatos nr. 146 „Wir müssen durch viel Trübsal“ (1726–1728) pirmomis dvi dalimis bei Kantatos nr. 188 „Ich habe meine Zuversicht“ (apie 1728 m.) trečia dalimi. Daugialype, hibridiška istorija pasižymintis Koncertas klavyriui ir orkestrui Nr. 1 d-moll išsiskiria puikiai išvystyta solisto partija bei polėkio kupina muzikine kalba kraštinėse dalyse. Kūriny prasideda gana grėsminga oktavų tema ir virtuoziškais pasažais, o po jų skamba lėta ir paslaptinga vidurinė dalis g-moll. Trečioje dalyje trumpam nuskambėjus mažorui, sugrįžtama į užburiančią d-moll tonaciją.

XIX a. šis Koncertas susilaukė dėmesio iš tokių kompozitorių kaip Felixas Mendelssohnas ir Johannas Brahmsas – pastarasis net sukūrė paskutinei daliai kadenciją.

Tiek atlikėjus, tiek klausytojus jaudinanti virtuoziškoji „**Velnio treliais**“ pavadinta vieno pirmųjų Antonio Stradivari smuiko savininkų, kompozitoriaus ir smuikininko **Giuseppe Tartini** (1692–1770) sonata provokuoja savo dramatišku, veržliu ir įtampos kupinu muzikiniu turiniu. Šios **Sonatos smuikui ir fortepijonui g-moll** (Hugo Kauderio aranžuotė orkestrui) sukūrimas paremtas G. Tartini sapno legenda:

Vieną 1713-ųjų naktį sapnavau, kad sudariau su velniu sutartį dėl savo sielos. Tuomet viskas pradėjo klostytis pagal mano troškimus – tarnas numatydamo kiekvieną norą. Vienas jų – užgaida pamatyti, ar tarnas geba groti mano smuiku. Kokia nuostaba apėmė išgirdus taip muzikaliai ir intelektualiai jo griežiamą sonatą. Net savo drąsiausiose fantazijose nebuvo sumanęs.

G. Tartini sapne girdėtos sonatos atkūrimas garsėja kaip vienas sudėtingiausių kūrinių smuikui. Komplikuotiems tremolo įkūnyti būtina puiki artikuliacija, tikslus ritmo pajautimas, o grojimas keliomis stygomis reikalauja puikių techninių ir meninių sugebėjimų iš atlikėjo.

Nuo vaikystės improvizuoti mėgęs **Andrius Žlabys** vėliau kompozicijos meno pagrindų sėmėsi Interlocheno menų akademijoje. Aistra fortepijonui, improvizacijai ir kūrybai persilieja, o viena veikla papildo kitas. To išdava – 2016–2017 m. sukurtas „**Movement for strings and piano**“ **fortepijonui ir styginiams**, užsakytas Siatlo „Town Hall“ (ten jis ir buvo atliktas pirmą kartą).

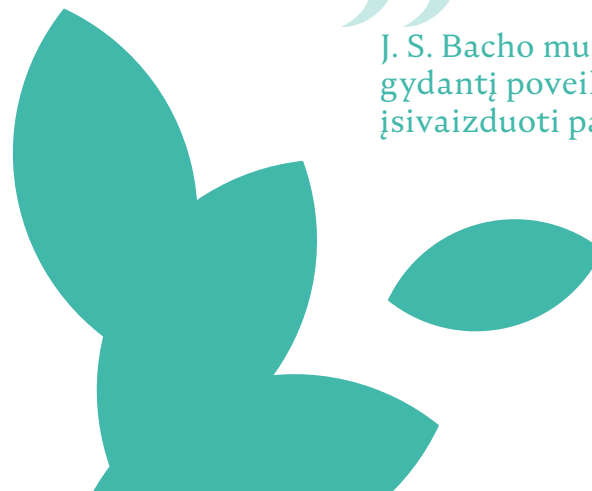
„Movement for strings and piano“ idėja ir pradinis trijų kylančių natų motyvas gimė prasidėjus 2014-ųjų įvykiams Ukrainoje. Kūriny išsivystė iš tų jausmų, minčių ir yra dedikuotas karo aukoms atminti. Kaip teigia A. Žlabys: „Jaučiu solidarumą su Ukraina – juk ta grėsmė tyko ir Lietuvos. Šiame kūrinyje tvyro paslėptas slogios nuojautos jausmas.“

Kompozicija pasižymi liūdna nuojauta ir protestavimo gaida – joje perteikiama, kad viskas vyksta ne taip, kaip turėtų, ir tam priešinamasi. Vienas paveikiausių epizodų kompozicijoje – po kulminacijos skambanti styginių kvarteto sarabanda. Vėliau prie kvarteto prisijungęs fortepijonas sudėtingais pasažais tarsi sugriauna harmoningą skambesį ir sukuria paralelinę tikrovę. Tai koegzistuojančios, bet nesutampančios materijos įvaizdis, sukuriantis haliucinacinį jausmą.

Programos tekstą parengė *Faustina Dedūraitė*

”

J. S. Bacho muzika turi stiprų širdį gydantį poveikį. Man sunku būtų įsivaizduoti pasaulį be jo muzikos.

JOSEPH CALLEJA

Birželio 20 d., penktadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

PASAULIO OPEROS SCENŲ ŽVAIGŽDĖ JOSEPH CALLEJA, LNSO, MODESTAS PITRĖNAS

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrėnas)

Solistas **JOSEPH CALLEJA** (tenoras, Malta)

Dirigentas **MODESTAS PITRĖNAS**

KONCERTAI

77

PROGRAMA

I

GIACOMO PUCCINI (1858–1924)

„La tregenda“ iš operos „Vilisės“

Rudolfo arija „Che gelida manina“ iš operos „Bohema“

ANTONÍN DVOŘÁK (1841–1904)

Princo arija „Vidino divná, přesladká“ iš operos „Undinė“

JULES MASSENET (1842–1912)

Operos „Sidas“ fragmentai:

„Castillane“ ir „Navarraise“ iš II veiksmo baletu siuitos

Rodrigo rečitatyvas ir arija „Ah! tout est bien fini... Ô souverain, ô juge, ô père“

JOAQUÍN RODRIGO (1901–1999)

Daina „En Aranjuez con tu amor“ (*Adagio* iš „Concierto de Aranjuez“)

GIACOMO PUCCINI

Kavaradosio arija „E lucevan le stelle“ iš operos „Toska“

II

JOSEPH VELLA (1942–2018)

Daina „Il-Kebbies tal-Fanali“ (Antono Buttigiego ž.)

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL (1685–1759)

Operos „Kserksas“ fragmentai:

Uvertiūra

Kserkso rečitatyvas ir arija „Frondi tenere e belle... Ombra mai fu“

FRANCESCO PAOLO TOSTI (1846–1916)

Daina „Ideale“ (Carmelo Errico ž.)

Neapolietiška daina „A vucchella“ (Gabriele's D'Annunzio ž.)

Solistas JOSEPH CALLEJA (tenoras)

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Dirigentas MODESTAS PITRĖNAS

Šiais laikais retai pasitaiko operos solistų, turinčių tokią savitą balso tembrą, atpažįstamą vos iš kelių natų. Būtent toks yra tenoras Josephas Calleja, kilęs iš mažos Maltos salos. Jo balsas perteikia auksinę Viduržemio jūros saulę, o vibrato – ypatingai žavintis virpėjimas, primenantis nebylius kino filmus. Calleja... neabejotinai yra vienas geriausių lyrinių tenorų.

–Tom Huizenga, NPR

Palaimintas nuostabiu balso tembru, lyginamu su tokių aukso amžiaus tenorų kaip Jussi Björlingo, Beniamino Gigli ar net Enrico Caruso, **JOSEPHAS CALLEJA** yra vienas labiausiai pripažintų ir geidžiamų šiandienos solistų.

Gimęs 1978 m. Maltoje, J. Calleja nuo 16-os metų pradėjo dainuoti bažnyčios chore, vėliau studijavo vokalą pas tenorą Paulą Asciaqą. Būdamas vos 19-os debiutavo „Astra“ teatre Maltoje kaip Makdufas Verdi operoje „Makbetas“, o netrukus po to laimėjo apdovanojimą Hanso Gaboro Belvederio konkurse, atvėrusiame jam kelią į pasaulio teatrus. 1998 m. laimėtas Karuzo konkursas Milane, 1999 m. laurai Plácido Domingo konkurse „Operalia“ bei debiutas Spoleto festivalyje JAV įtvirtino J. Calleją svarbiausiose operos scenose.

Kerinio tembro tenoras yra dainavęs daugiau kaip 30 solinių partijų, tarp jų – Kavaradosj („Toska“), Chosė („Karmen“), Hofmaną („Hofmano istorijos“), Faustą („Faustas“), Alfredą („Traviata“), Hercogą („Rigoletas“), Edgarą („Liučija di Lamermur“), Rikardą („Kaukių balius“), Adorną („Simonas Bokanegra“) Niujorko, Čikagos, Berlyno, Miuncheno, Frankfurto, Paryžiaus, Vienos, Londono, Neapolio ir kitų operos teatrų scenose.

Tarp ryškiausių įvykių J. Callejos karjere – 2011 m. pasirodymas Nobelio premijos koncerte Stokholme bei Maltos prezidento kvietimas dainuoti privačiame vakare Jungtinės Karalystės karalienei Elžbietai II ir princui Philipui. Po 2012 m. pasirodymo BBC „Proms“ uždarymo koncerte, J. Calleja 2013 m. surengė gala koncertą Karališkojoje Alberto salėje ir „Proms“ pabaigą žymintį pasirodymą Haid parke. 2019 m. kartu su sopranu Diana Damrau pasirodė „Met Stars Live in Concert“ koncerte Karališkuosiuose

Kazertos rūmuose Italijoje, o 2022 m. kaip garbės svečias kartu su Anna Netrebko koncertavo Barselonoje, minint „Gran Teatre del Liceu“ 175-ąsias metines.

2024–2025 m. sezonas J. Callejos karjere pasižymi grįžimu į „Metropolitano“ operą, kur solistas įsikūnija į vieną savo garsiausių vaidmenų – Rudolfą G. Puccini operoje „Bohema“, diriguojant Alexanderui Soddy. Tarp kitų pasirodymų – Kavaradosis („Toska“) „Semperoper“ teatre Dresdene, diriguojant Marco Armiliato, bei debiutiniai koncertai Šanchajaus menų centre, Kinijoje.

Nuo 2003 metų J. Calleja yra išskirtinis „Decca Classics“ įrašų studijos atlikėjas, pasižymintis įspūdinga diskografija. Vienas naujausių – 2023 m. išleistas sakralinės muzikos albumas „Ave Maria“. Dėmesio verta ir vaizdo įrašų kolekcija – nominacija „Grammy“ apdovanojimui už Alfredo vaidmenį („Traviata“) Londono Karališkojoje operoje. Be to, jo atliekama G. Verdi arija „La donna è mobile“ įamžinta 2007 m. filme „Meilės receptas“ („No Reservations“), kuriame vaidina Catherine Zeta-Jones ir Aaronas Eckhartas. Paminėtinas ir debiutas 2014 m. filme „Kartą Amerikoje“ („The Immigrant“), kuriame solistas įkūnijo legendinį tenorą Enricą Caruso.

Kaip gimtojo krašto įžymybė, 2012 m. J. Calleja buvo išrinktas pirmuoju Maltos kultūros ambasadoriumi. Neseniai dainininkas kartu su Maltos Valetos banku įkūrė BOV Josepho Callejos fondą, padedantį vaikams ir šeimoms, kurioms reikia pagalbos.

Parengta pagal josephcalleja.com

Vienas ryškiausių mūsų šalies dirigentų **MODESTAS PITRĖNAS** nuo 2015 m. rudens yra LNSO vyriausiasis dirigentas ir meno vadovas. 2009–2014 m. jis buvo Latvijos nacionalinės operos vyriausiasis dirigentas, 2006–2011 m. – Kauno simfoninio orkestro vyr. dirigentas. Nuo 2018 m. rugpjūčio maestro yra Sankt Galeno (Šveicarija) operos teatro ir simfoninio orkestro vyriausiasis dirigentas. 2022 m. gruodį debiutavo Frankfurto operos teatre.

M. Pitrėnas kviečiamas diriguoti Lietuvos, Latvijos, Lenkijos, Rusijos, Vokietijos, Suomijos nacionaliniuose operos teatruose, Varšuvos Didžiajame teatre, Diuselendorfo „Deutsche Oper am Rhein“, Maskvos Didžiajame teatre, Sankt Peterburgo filharmonijoje, Berlyno „Deutsche Oper“. 2014 m. jo diriguojama R. Wagnerio opera „Rienzi“ tapo vienu svarbiausių „Rygos – Europos kultūros sostinės 2014“ renginių.

Maestro yra įrašęs daugiau kaip 15 chorinės ir simfoninės muzikos kompaktinių plokštelių.

Dirigavimą M. Pitrėnas studijavo Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje (prof. L. Abariaus ir prof. J. Domarko kl.) ir Zolcburgo Mozarteume. M. Pitrėnas yra LMTA Dirigavimo katedros docentas, kviečiamas dalyvauti tarptautinių konkursų žiuri veikloje.

Tarp daugelio kitų dirigentų konkursų, 2003 m. VII G. Fitelbergo konkurse Katovicuose (Lenkija) M. Pitrėnas laimėjo I premiją, aukso medalį ir specialų Silezijos filharmonijos orkestro prizą. 2012 m. M. Pitrėnui paskirtas aukščiausias Lietuvos apdovanojimas – Nacionalinė kultūros ir meno premija. Už indėlį į Latvijos muzikinę kultūrą maestro yra pelnęs Latvijos muzikos apdovanojimą, jam įteiktas valstybinis apdovanojimas – Latvijos Pripažinimo kryžius. 2015 m. Rygoje jungtinė Baltijos Asamblėjos žiuri jam paskyrė Baltijos Asamblėjos meno premiją. 2019 m. M. Pitrėnas apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi.

Parengta pagal *filharmonija.lt*

Apie **LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ ORKESTRĄ** žr. 23 p.

Muzikos nepavaldumu laikui įtikins garsiausių tenorų repertuaruose gyvuojančios arijos, tarp kurių – viena įspūdingiausių ir emocionaliųjų operos istorijoje „E lucevan le stelle“ (G. Puccini „Toska“), romantiškasis Rudolfo monologas „Che gelida manina“ (G. Puccini „Bohema“), dramatiškumu pasižyminti „Ah tout et bien fini“ (J. Massenet „Sidas“), elegantiškoji „Ombra mai fu“ melodija (G. F. Händelio „Kserksas“) ir tragiškoji „Vidino divnā, prieslaskā“ (A. Dvořáko „Undinė“). Programoje skambės ir vienas paties solisto J. Callejos mėgstamiausių kūrinų – Maltos kompozitoriaus Josepha Vello „Il-Kebbies tal-Fanali“, o itališkų melodijų dainingumu klausytojų širdis pavergusios kompozitoriaus Paolo Tosti dainos „Ideale“ ir „A vucchella“ tikrai nepaliks abejingų.

Programos tekstą parengė *Faustina Dedūraitė*

KERI-LYNN WILSON

Rugpjūčio 20 d., trečiadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

SLAVA UKRAINI! UKRAINOS LAISVĖS ORKESTRAS, KERI-LYNN WILSON, RACHEL WILLIS-SØRENSEN

UKRAINOS LAISVĖS ORKESTRAS

Solistė **RACHEL WILLIS-SØRENSEN** (sopranas, JAV)

Dirigentė **KERI-LYNN WILSON** (Kanada, JAV)

PROGRAMA

I

MAXIM KOLOMIJETS (g. 1981)

Siuita iš operos „Chersono motinos“ (premjera)

RICHARD WAGNER (1813–1883)

Ižanga ir Izoldos mirties scena („Liebestod“) iš operos „Tristanas ir Izolda“

Solistė RACHEL WILLIS-SØRENSEN (sopranas)

II

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770–1827)

Simfonija Nr. 5 c-moll („Likimo“), op. 67

Allegro con brio

Andante con moto

Scherzo. Allegro

Allegro

UKRAINOS LAISVĖS ORKESTRAS

Dirigentė KERI-LYNN WILSON

Negaliu paimti į rankas ginklo, bet galiu savo batutą paversti ginklu.

„Tą dieną, kai Putinas įsiveržė į Ukrainą, buvau nepaprastai pikta ir pasiryžusi padaryti kažką, kad pasipriešintčiau tokiam barbarizmui. Ne tik dėl to, kad mano šaknys ukrainietiškos, Ukrainoje gyvena artimi giminaičiai, kurių vienas kariauja rytiniame fronte nuo 2014 m., bet pirmiausia dėl tokio tautos ir jos kultūros užpuolimo, kuris tiesiog reikalavo atsako. Negaliu paimti į rankas ginklo, bet galiu savo batutą paversti ginklu“, – yra sakiusi ukrainiečių kilmės Kanados dirigentė Keri-Lynn Wilson.

Jos atsakymas brutaliai Rusijos invazijai į Ukrainą buvo 2022 m. suburtas **UKRAINOS LAISVĖS ORKESTRAS**. Jį dirigentė įkūrė norėdama ginti Ukrainos muzikinį paveldą ir šalies teisę į laisvę. Orkestre groja geriausi Ukrainos muzikai, surinkti iš ansamblių visoje šalyje, taip pat po invazijos pabėgėliais tapę instrumentininkai bei ukrainiečiai iš įvairių Europos orkestrų.

K.-L. Wilson kartu su vyru, „Metropolitano“ operos generaliniu direktoriumi Peteriu Gelbu, taip pat Lenkijos nacionalinės operos direktoriumi Waldemaru Dabrowskiu ne tik subūrė muzikus, bet ir parengė gastrolių infrastruktūrą, siekdami „pademonstruoti amžiną muzikos galią ir neįveikiamą žmonių kultūrinį atsparumą“. Iki šiol tiek „Metropolitano“ opera, tiek Lenkijos nacionalinė opera yra svarbios Ukrainos laisvės orkestro rėmėjos. Taip pat nuo pat orkestro įkūrimo jį remia Ukrainos kultūros ir informacijos politikos ministerija, globojama pirmosios ponios Olenos Zelenskos. Su šia parama ukrainiečiai vyrai gali palikti šalį, panaudoti savo talentą ir pasitelkę muziką papasakoti apie karo siaubą plačiajai auditorijai.

Per gastroles 2022 ir 2023 m. vasaromis Ukrainos laisvės orkestras pasirodė prestižinėse Europos ir Jungtinių Amerikos Valstijų koncertų salėse, tarp jų minėtini „BBC Proms“ festivalis, Londono „Barbican“ salė, Amsterdamo „Concertgebouw“, Hamburgo Elbės filharmonija, Linkolno centras Niujorke ar Kennedy centras Vašingtone. Taip pat surengta koncertų Lenkijoje, Prancūzijoje ir Airijoje. Orkestras atliko ukrainiečių kompozitorių Valentyno Silvestrovo, Myrosłavo Skoryko, Yevheno Stankovičiaus kūrinį, šalia jų skambėjo Vakarų klasikinės muzikos meistrų Ludwigo van Beethoveno, Fryderyko Chopino, Johanneso Brahms, Giuseppe's Verdi kompozicijos. Šie koncertai buvo tiesiogiai transliuojami per televiziją ir radiją, patraukė tokių leidinių kaip „The New York Times“, „The Washington Post“, „The Guardian“, „The Times“, „Le Monde“, „Die Welt“, „Frankfurter Allgemeine Zeitung“ dėmesį.

2024 m. vasarį, minint antrąsias karo metines, įrašų kompanija „Deutsche Grammophon“ išleido Ukrainos laisvės orkestro atliekamos Beethoveno 9-osios simfonijos įrašą. Tų pačių metų gegužę pasirodė ir dokumentinis filmas „Beethoveno 9-oji: odė žmonijai“, jo premjerą transliavo ARTE TV kanalas. Juostoje analizuojamas šis vokiečių klasiko kūrinys istoriniame ir šiuolaikiniame kontekstuose, svarstant apie karą ir viltį, naudojant medžiagą iš Ukrainos laisvės orkestro repeticijų ir koncertų, taip pat – interviu su K.-L. Wilson ir orkestro nariais.

Ukrainos laisvės orkestras tęsia savo veiklą. 2024 m. vykusiame „Beethoveno 9-osios laisvės ture“ jis žinute apie Ukrainos kultūrinę laisvę ir tapatybę dalijosi su publika nuo Paryžiaus iki Londono ar Varšuvos. Koncerte Lenkijoje viešėjo ir jo globėju buvo pats Lechas Wałęsa. Šių orkestro gastrolių kulminacija tapo koncertas Niujorko Šv. Jono pranašo katedroje ir Kennedy centre Vašingtone.

„Mano didžiausia viltis, kad vieną dieną, neilgai trukus, Ukrainos laisvės orkestras galės pasirodyti ir Ukrainoje – savo publikai, o per tą koncertą švėsime Ukrainos ir jos drąsių žmonių pergalę prieš siaubingą nelaimę, kurią šalis buvo priversta išgyventi“, – viliasi dirigentė K.-L. Wilson.

Ukrainiečių kilmės kanadiečių dirigentė **KERI LYNN-WILSON** yra Ukrainos laisvės orkestro įkūrėja ir meno vadovė. 2023 m., palaikydama Ukrainą, Lvivo operos teatre ji dirigavo Giuseppe's Verdi „Requiem“, skirtą karo metinėms paminėti, vėliau Ukrainoje viešėjo dar daug kartų. Dirigentė yra parengusi ir naują „Odės džiaugsmui“ versiją, skirtą specialiai Ukrainos laisvės orkestro gastrolėms. Šioje versijoje žodį „džiaugsmas“ keičia ukrainietiškas „slava“, reiškiantis „šlovę“. Neseniai K.-L. Wilson tapo vieno ryškiausių Ukrainos kamerinių orkestrų „Kyiv Camerata“ muzikos vadove, su šiuo orkestru ji pasirodė Ukrainoje ir įvairiose užsienio scenose. Ukrainos prezidentas Volodymyras Zelenskis už indėlį į Ukrainos kultūrą apdovanojo K.-L. Wilson Princesės Olgos ordinu.

Pastaruju metu dirigentė pasirodė daugelyje svarbiausių pasaulio operos teatrų, dirigavo geriausiems simfoniniams orkestrams. Ją diriguojant buvo galima išvysti Karališkajame „Covent Garden“ operos teatre Londone, Paryžiaus ir „Metropolitano“ operose. Tarp orkestrų, su kuriais pastaraisiais metais bendradarbiavo K.-L. Wilson, minėtini NHK simfoninis, Bavarijos radijo, Berlyno „Deutsche“, Linco Brucknerio orkestrai.

Svarbiausi šio sezono akcentai – dirigentės debiutas Berlyno valstybinėje operoje, diriguojant „Turandot“, taip pat bendradarbiavimas su Kanados operos kompanija, diriguojant „Madam Baterflai“, Berlyno „Deutsche“ operoje diriguota „Salomė“, „Metropolitano“ operoje – „Pikų dama“. Gruodį K.-L. Wilson debiutavo su Niujorko filharmonijos orkestru, taip pat šiame sezone dirigavo Giacomo Puccini Gala koncertą įvairiuose Ispanijos operos teatruose, čia dalyvavo solistai Sondra Radvanovsky ir Piotras Bezcala.

Per ilgametę karjerą K.-L. Wilson yra dirigavusi Los Andželo filharmonijos, San Fransisko simfoniniam, Vienos kameriniam, Vroclavo ir Prahos filharmonijų, Italijos radijo simfoniniam, Zalcburgo „Mozarteum“, „Ravinia“ festivalio, Siatlo simfoniniam, Prancūzijos nacionaliniam, Šiaurės Vokietijos radijo, Toronto ir Monrealio simfoniniams orkestrams, daugeliui kitų. Ne sykį jau yra susitikusi ir su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru. Svarbiausi jos darbai operos teatruose susiję su operų „Karmen“, „Bohema“, „Traviata“ pastatymais Karališkojoje „Covent Garden“ operoje; „Toska“, „Madam Baterflai“, „Traviata“ Vienos operoje; „Ledi Makbet iš Mcensko srities“ „Metropolitano“ operoje, „Traviata“, „Madam Baterflai“, „Sevilijos kirpėju“ Bavarijos valstybinėje operoje.

Dirigentė augo Kanadoje, Vinipego mieste, kur mokėsi groti fleita, fortepijonu ir smuiku. Studijuodama Džulijarde ji buvo Claudio Abbado asistentė Zalcburgo festivalyje. Baigusi studijas, pradėjo bendradarbiauti su Dalaso simfoniniu orkestru.

„Vienas įspūdingiausių operos pasaulio balsų“, – taip leidinys „Le Monde“ sykį pavadino amerikiečių sopraną **RACHEL WILLIS-SØRENSEN**. Dainininkė garsėja repertuaro įvairiapusiškumu – ją galima išgirsti atliekant kūrinus nuo Wolfgango Amadeus Mozarto iki Richardo Wagnerio.

Pastaraisiais metais sopranas reguliariai pasirodo Bavarijos ir Vienos valstybinėse, taip pat – „Metropolitano“ operos scenoje. Bendradarbiaudama su „Sony Classical“ įrašų kompanija, ji jau yra išleidusi du solo albumus, nuolatos rengia rečitalius ir koncertus.

Tarp ryškiausių 2024–2025 m. akcentų – R. Willis-Sørensen atlikti vaidmenys Giuseppe's Verdi operose ir *bel canto* debiutas „San Carlo“ operos teatre Neapolyje. „Metropolitano“, Vienos valstybinėje ir Londono Karališkoje „Covent Garden“ operoje sopranas dainavo Leonorą „Trubadūre“, „San Carlo“ teatre ir Bavarijos valstybinėje operoje – Elžbietą „Don Karle“, o Violetos vaidmenį operoje „Traviata“ – koncertiniam atlikime Paryžiaus filharmonijoje. Taip pat šį sezoną atlikėja debiutavo Normos vaidmeniu Berlyno valstybinėje operoje, dainavo Elzą „Lohengrino“ Bavarijos valstybinėje operoje. Koncertinėje scenoje jos ryškiausi šio sezono pasirodymai – tai Richardo Strausso „Keturių paskutinės dainos“ ir Richardo Wagnerio „Wesendonck Lieder“ atlikimas.

R. Willis-Sørensen trejus metus buvo Dresdenu „Semperoper“ ansamblio narė. 2014 m. ji pelnė pirmąją premiją prestižiniame „Operalia“ konkurse Los Andžele, o 2011 m. nugalėjo Hanso Gaboro Belvedere's dainavimo konkurse. Bakalauro ir magistro studijas sopranas baigė Brighamo Youngo universitete, ji yra Hjustono didžiosios operos studijos alumnė.

Ukrainiečių kompozitorius **Maximas Kolomiietsas** – vienas ryškiausių šiuolaikinės Ukrainos muzikos balsų. Baigęs obojau studijas Ukrainos nacionalinėje muzikos akademijoje, kompozicijos mokėsi Kelno aukštojoje muzikos ir šokio mokykloje, Johannes Schöllhorno klasėje.

M. Kolomiietsas domisi operine kūryba – yra parašęs dvi operas, o 2023 m. „Metropolitano“ opera ir Linkolno centro naujų kūrinių programa jam užsakė naują operą apie pagrobtus Ukrainos vaikus. Menininkas taip pat aktyviai veikia kaip atlikėjas, įkūrė šiuolaikinės muzikos ansamblį „Ensemble Nostri Temporis“ ir barokinės muzikos ansamblį „Luna Ensemble“.

Vilniaus festivalio programoje įvyks M. Kolomietso **Siuitos iš operos „Chersono motinos“** premjera. Kaip pasakoja pats kompozitorius, siuita buvo parašyta dirigentės K.-L. Wilson prašymu, ir dienos šviesą išvys anksčiau nei pati opera. Ši siuita – tai gyva tragiškų įvykių iš kompozitoriaus rašomos operos refleksija.

„Chersono motinos“ pasakoja apie trijų Chersono moterų likimą. Jos išgelbsti savo vaikus, kuriuos okupavę miestą buvo pagrobę rusai. Ši istorija dokumentiška, pilna dramos, vilties ir nevilties. Nepaisant tragiškų operos įvykių, kūrinys prabyla ne tik apie konkrečius žmones, bet ir apie likimą ir kovą iš esmės. Opera atskleidžia tai, ką gražiausio žmogus turi viduje, o svarbiausia – beribę meilę, kuri verčia žmogų judėti pirmyn ir nepalūžti net esant pačioms sudėtingiausiomis aplinkybėms.

„Šiuos šviesius jausmus stengiausi atkurti operoje ir perkelti juos į siuitą, virstančią vientisu muzikiniu pasakojimu. Rašiau kūrinį su tikėjimu žmonėms, meile artimiems ir viltimi ateičiai“, – sako kompozitorius M. Kolomieetsas.

Kompozitoriaus **Richardo Wagnerio** (1813–1883) skaitymo polinkiai darė didelę įtaką ir jo kūrybinėms idėjoms. Tad nestebina, kad kai 1854 m. jis susipažino su Arthuro Schopenhauerio darbais, filosofo principai ir idealai, kuriuose muzikai patikėta ypatinga vieta, tapo itin reikšmingi pačiam Wagneriui, jo didiesiems operos projektams.

Kritikai pripažįsta, jog iki Richardui Wagneriui sukuriant operą „Tristanas ir Izolda“, buvo sunku įsivaizduoti, kad muzika gali įkūnyti tokią dramą – leisti publikai išgyventi personažų meilę, skausmą, pažinti jų vidinį pasaulį, prisiliesti prie mirties baimės. Vokiečių pianistas ir dirigentas Hansas von Bulowas šią operą yra pavadinęs „ligtolinio muzikos meno zenitu“.

Vienu įspūdingiausių ne tik šios operos, bet apskritai operinės literatūros epizodų yra **Įžanga ir Izoldos mirties scena („Liebestod“)**, gyvenanti nepriklausomą gyvenimą koncertų salėse. Įžangoje nuskamba žymusis, neišspręstas „Tristano akordas“ – turbūt viena daugiausiai studijuotų, kopijuotų ir garbintų muzikinių struktūrų klasikinės muzikos istorijoje, hipnotizuojanti ir įgarsinanti kraštutines žmogiškąsias emocijas. Savo ruožtu Izoldos mirties scena tarsi išsprendžia visą Įžangos paliktą įtampą, palydėdama įsimylėjėlius į amžiną poilsį.

Daugelis yra girdėję frazę „taip likimas beldžiasi į duris“, kuria esą pats **Ludwigas van Beethovenas** (1770–1827) apibūdino žymųjį savo **Simfonijos Nr. 5 c-moll („Likimo“), op. 67**, pradžios motyvą. Muzikos istorikai iki galo nėra tikri, kad pats kompozitorius iš tikrųjų taip sakė – galbūt šie žodžiai buvo tik skambi lakios vaizduotės ankstyvojo Beethoveno biografo Antono Schindlerio interpretacija. Šiaip ar taip, ne tik šis posakis, bet ir pati „Likimo“ simfonija tapo vienu žymiausių Beethoveno ir visos Vakarų klasikinės muzikos kūrinių.

Rašyti „Likimo“ simfoniją Beethovenas pradėjo beveik iškart pabaigęs Trečiąją. Jo Trečiosios simfonijos eskizų knygelėje galima rasti kai kurias Penktosios ir net Šeštosios simfonijos idėjas – tiek „Likimo“ simfonijos pirmosios dalies ritmikos užuomazgas, tiek ankstyvą antrosios dalies *Andante con moto* temos versiją. Beje, iš viso suskaičiuojama, kad egzistuoja net 14 šios dalies pagrindinės temos versijų – tiek prirėkė, kol kompozitorius sukūrė tai, kas tenkino jį patį.

Vis dėlto 1806 m. Beethovenas nustojo dirbti prie „Likimo“ simfonijos ir ėmėsi kūrinio, kuris vėliau virto jo Ketvirtąja simfonija, tuo pačiu metu baigė ir Ketvirtąjį koncertą fortepijonui, koncertą smuikui, operą „Fidelijus“. Grįžęs prie Penktosios, rašė ją panašiu metu kaip ir „Pastoralinę“, ir abiejų premjera įvyko legendiniame koncerte 1808 m. gruodį, kartu su Choralinės fantazijos bei Ketvirtąjo koncerto fortepijonui premjeromis. Tą vakarą kompozitorius paskutinį kartą pasirodė publikai kaip solistas.

Pirmoji „Likimo“ simfonijos dalis *Allegro con brio* – trumpiausia iš visų pirmųjų dalių Beethoveno simfonijose. Jos energija užkoduota žymiajame keturių natų pradžios motyve. Juo, kaip teigia kritikai, kompozitorius buvo tiesiog apsėstas, todėl šio motyvo variacijų galima išgirsti daugelyje panašaus laikotarpio Beethoveno kūrinių. Antroji simfonijos dalis *Andante con moto* – tai variacijos dviem temomis. Pirmoji – melodinga daina altams ir violončelėms, antroji primena išdidų maršą. *Scherzo. Allegro* – ritmingas, dvilypis. Beethovenas jį sujungia su finalu (*Allegro*) – tai pirmoji simfonija istorijoje, kurioje dvi ciklo dalys atliekamos be pertraukos. Paskutinėje simfonijos dalyje kompozitorius išplečia garsinę erdvę – orkestre atsiranda trombonai ir kontrafagotas, o įspūdingą ciklą užbaigia triumfuojanti *coda*.

Kaip yra rašęs muzikos kritikas Michaelis Clive'as, Beethoveno „Likimo“ simfonija – tai kūrinys-ikona, kurį, atrodo, kiekvienas žinome nuo gimimo, o jame nuskamba „pati žymiausia pradžia klasikinės muzikos istorijoje“. Šiame simfoniniame cikle sudera klasikinės formos tobulumas ir rafinuotumas su gilia filosofine mintimi ir emociniu intensyvumu, kurie prabyla ne tik apie likimą, bet ir apie nenumaldomai atsukubančią romantizmo epochą.

Programos tekstą parengė *Rasa Murauskaitė-Juškienė*

CHRISTIAN
TETZLAFF

May 30, Friday, 19.00
Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

THE GREAT ROMANTICS. CHRISTIAN TETZLAFF AND THE LNSO INTERPRET BRAHMS AND SIBELIUS

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
(artistic director and principal conductor Modestas Pitrenas)

Soloist
CHRISTIAN TETZLAFF (violin, Germany)

Conductor
MIRIAN KHUKHUNAISHVILI (Georgia)

CONCERTS

89

PROGRAMME

I JOHANNES BRAHMS (1833–1897)
Concerto for violin and orchestra in D major, Op. 77 (1878)
Allegro non troppo
Adagio
Allegro giocoso, ma non troppo vivace

Soloist CHRISTIAN TETZLAFF (violin)

II JEAN SIBELIUS (1865–1957)
Symphony No 1 in E minor, Op. 39 (1898)
Andante, ma non troppo
Andante
Scherzo: Allegro
Finale (Quasi una fantasia)

THE LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
Conductor MIRIAN KHUKHUNAISHVILI

The Vilnius Festival continues its tradition of revealing the poetic origins of music in its first concert and presenting spectacular interpretations of monumental musical masterpieces. This year, **Christian Tetzlaff**, one of the most exciting and sought-after musicians on the Classical music scene, will interpret an opus of extraordinary complexity by Johannes Brahms.

Tetzlaff's concerts have been described as existential experiences in which familiar old works come to life and appear in a new light. It is said that he 'speaks' through his violin: his interpretations cover a wide range of expressive means and do not aim solely for harmony or virtuoso brilliance. The violinist also fascinates audiences and music critics by drawing attention to forgotten masterpieces with his unique interpretations, and by introducing music connoisseurs to new developments in the contemporary violin repertoire.

Music critics claim that each interpretation by Tetzlaff of Brahms' Concerto for violin and orchestra in D major is better than his last one. In the opening concert of the Vilnius Festival, the renowned violinist will share the stage with the master of the baton **Miriani Khukhunaishvili**. Khukhunaishvili has had the honour of winning the Ringmann-Jaross Award established by the legend of the baton Christoph Eschenbach, who has

Tavo daily spoon matcha

Atnaujiname matcha meniu –
ragauk dar skanesnę!
Susipažink su populiariausia japoniška arbata.

CONCERTS

91

mentored and supervised the young conductor's career. Invited to collaborate with some of today's most renowned Classical music ensembles, conductors and soloists, Khukhunaishvili will make his debut with the LNSO at the Vilnius Festival.

Johannes Brahms dedicated his Violin concerto in D major to his friend, the legendary violinist Joseph Joachim, the first important musician he met after leaving home in Hamburg to seek fame and fortune. The work was born out of their close collaboration 25 years after they met.

It was only when **Jean Sibelius** reached what he considered to be his mature 30s that he began to compose his First symphony in E minor. The composer did not give it a title or a programme, but scholars of his music have identified a number of personal autobiographical moments in the work. The original score of the symphony has not survived, but the composer's own version, which he edited after the première, explores numerous impressive string and brass solos, and a highly evocative musical language.

Music critics claim that each interpretation by Tetzlaff of Brahms' Concerto for violin and orchestra in D major is better than his last one.

AKADEMIE FÜR ALTE
MUSIK BERLIN

June 1, Sunday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

EUROPEAN BAROQUE JOURNEY. AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN, GEORG KALLWEIT

AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN

Early Music Chamber Orchestra (Germany)

Soloist and concertmaster

GEORG KALLWEIT (Baroque violin, Germany)

CONCERTS

PROGRAMME

I

FRANCESCO MARIA VERACINI (1690–1768)

Overture No 6 in G minor for two oboes, bassoon,
string orchestra and *basso continuo*

Allegro

Adagio

Allegro

Menuett

TARQUINIO MERULA (1595–1665)

Canzona No 4, Op. 12, *La treccia* (The Braid) for two violins
and *basso continuo* (1637)

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL (1659–1759)

Concerto grosso for two violins, cello and string orchestra No 1 in G major,
Op. 6, HWV 319 (1739)

A tempo giusto

Allegro

Adagio

Allegro

Allegro

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

Concerto for violin, orchestra and *basso continuo* No 2 in E major,
BWV 1042 (1718)

Allegro

Adagio

Allegro assai

Soloist GEORG KALLWEIT (Baroque violin)

II

ANTONIO VIVALDI (1678–1741)

Concerto for two oboes, strings and *basso continuo* in D minor, RV 353 (1741)

Largo

Allegro

Largo

Allegro molto

JOHANN VALENTIN MEDER (1649–1719)

Chaconne in C major for two solo instruments and *basso continuo* (1680)

GEORG PHILIPP TELEMANN (1681–1767)

Suite for string orchestra and *basso continuo* No 6 in G minor *La Musette*, TWV 55:g1 (n.d.)

Ouverture

Napolitaine

Polonaise

Mourky

Menuet

Musette

Harlequinade

FRANCESCO GEMINIANI (1687–1762)

Concerto grosso No 12 in D minor, H. 143 *La Folia* for two violins, string orchestra and *basso continuo*. Theme and variations after Arcangelo Corelli's Violin sonata No 12 in D minor, Op. 5 *La Folia* (1729)

THE AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN

Concertmaster GEORG KALLWEIT

Founded in Berlin in 1982, the **Akademie für Alte Musik Berlin** is one of the world's leading chamber orchestras playing historically informed music today.

For more than four decades, the orchestra has been organising exciting concert projects, presenting many forgotten or rediscovered works, and has been instrumental in reviving the music of Carl Philipp Emanuel Bach and Georg Philipp Telemann. The orchestra has consistently and meticulously expanded its Baroque and Classical repertoire to include unknown 19th-century contexts, with the project 'Beethoven's Symphonies and their Role Models' being much acclaimed.

The Akademie für Alte Musik Berlin is alternately directed by the concertmaster Bernhard Forck and **Georg Kallweit**, and conducted by selected guest conductors. A great favourite with Berliners, the orchestra is also a much sought-after guest by important concert halls in Europe and around the world.

While the the heart of the Akademie für Alte Musik Berlin beats faster when it comes to Baroque operas, at the Vilnius Festival it will present a spectacular concert of instrumental music, inviting the audience to travel across Baroque Europe. The key to the programme is the emerging genre of the concerto and its variations, including works by the great composers of the time, J.S. Bach, G.F. Handel, G.P. Telemann and A. Vivaldi, as well as compositions by the relatively undiscovered composers F.M. Veracini, T.M. Merula, J.V. Meder and F. Geminiani, written for a wide variety of orchestras and soloists.

The key to the programme is the emerging genre of the concerto and its variations, including works by the great composers of the time.

MŪZA RUBACKYTĖ

June 4, Wednesday, 19.00
Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

MAESTRA MŪZA RUBACKYTĖ. VILNIUS TO VENICE

MŪZA RUBACKYTĖ
(piano; Lithuania, France, Switzerland)

CONCERTS

97

PROGRAMME

I

LEOPOLD GODOWSKY (1870–1938)
Sonata in E minor (1910–1911)
first movement *Allegro non troppo, ma appassionato*

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS (1875–1911)
Preludes: D minor (VL 239), D minor (VL 294, Autumn), F minor (VL 197)
Nocturnes: C sharp minor (VL 183), F sharp minor (VL 178)

FERENC LISZT (1811–1886)
Venezia e Napoli (Venice and Naples), S. 162 (1859)
Gondoliera
Canzone
Tarantella

II

RAMINTA ŠERKŠNYTĖ (g. 1975)
Pasakalija (Passacaglia) for piano (1995)

FERENC LISZT (1811–1886)
Sonata in B minor, S. 178 (1852–1853)

Performer MŪZA RUBACKYTĖ (piano)

A prominent ambassador of piano music in the world, the pianist **Mūza Rubackytė** will base the concert on a recital of some of her most successful performances, first and foremost the works of **Ferenc Liszt**, which have accompanied her throughout her life. Called 'one of the best living Liszt performers' by *Fanfare* magazine (USA), Rubackytė is a member of the office of the International Liszt Association (ILA), president of the Lisztuania Society and the Liszt fonija Competition, and a long-standing jury member of the International Ferenc Liszt Piano Competition. In 2020, the Liszt Association awarded her the 41st Liszt Ferenc International Grand Prix Du Disque for her CD *De la valse à l'abîme* (Lyrinx) as the best recording of the year of Liszt's music, and in 2024 in Vilnius the President of Hungary decorated Mūza Rubackytė with the Knight's Cross of the Hungarian Order of Merit.

Over the last few years, Rubackytė has also been spreading around the world the music of **Leopold Godowsky**, a recently discovered Litvak composer. His Sonata in E minor, recorded on a CD with works by Karol Szymanowski (*Godowsky/Szymanowski*, Ligia),

won the Diapason d'Or, the most important international prize in France, and the most prestigious prize of the audience, the ffff Event (Télérama).

Another highlight of Rubackytė's repertoire is the work of **Mikalojus Konstantinas Čiurlionis** and their promulgation around the world. Her double album, released by the prestigious Marco Polo/Naxos label in 1993, was the first presentation of such importance in the West of Čiurlionis' music. The album is still very popular today and is frequently reissued. In addition, thanks to the efforts of Rubackytė, the International M.K. Čiurlionis Piano and Organ Competition became a member of the international WFMC. To mark the 150th anniversary of the composer's birth, the pianist's recital will feature his preludes and nocturnes.

Raminta Šerkšnytė's *Pasakalija (Passacaglia)* will add a contemporary Lithuanian touch. Last autumn, Rubackytė performed this work several times during the Lithuanian Season in France.

“A prominent ambassador of piano music in the world, the pianist Mūza Rubackytė will base the concert on a recital of some of her most successful performances.

GABRIELĖ BUKINĖ

June 6, Friday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

FRENCH HORIZONS WITH MAURICE RAVEL. LNSO, VICTORIEN VANOOSTEN, GABRIELĖ BUKINĖ

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

(artistic director and principal conductor Modestas Pitrenas)

Soloist and conductor

VICTORIEN VANOOSTEN (piano, France)

Soloist

GABRIELĖ BUKINĖ (soprano)

PROGRAMME

I

MAURICE RAVEL (1875–1937)

Daphnis et Chloé Suite No 1, M. 57a*Nocturne**Interlude**Danse guerrière*

Concerto for piano and orchestra in G major, M. 83

*Allegramente**Adagio assai**Presto*

Soloist VICTORIEN VANOOSTEN (piano)

II

MAURICE RAVEL

Song cycle *Shéhérazade* for soprano and orchestra, M. 41

(words by Tristan Klingsor)

*Asie**La flûte enchantée**L'indifférent*

Soloist GABRIELÉ BUKINÉ (soprano)

Bolero, M. 81

THE LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Conductor VICTORIEN VANOOSTEN

It's great to be able to persuade others
to do something nice together.

– *Victorien Vanoosten*

'It's great to be able to persuade others to do something nice together, to show the way for us all to do it. I'm my own biggest critic, and I push myself because I don't want to let musicians down. I do the same everywhere I go. Especially in Vilnius. And I'm sure every work is stronger and more evocative when we perform it with love, with an emotional connection,' the French pianist and conductor **Victorien Vanoosten** said in an interview. Having been the principal guest conductor of the **Lithuanian National Symphony Orchestra** (LNSO) for a year now, he has produced spectacular concerts of romantic music.

Vanoosten grew up in Lille and studied the piano at the Paris Conservatoire, conducting in Paris and Helsinki. He won the ADAMI Conducting Competition in 2016. Vanoosten has been invited to conduct the Paris Chamber Orchestra, the Staatskapelle Berlin, Vienna's Tonkünstler and Montreal's Métropolitain, as well as various opera productions. The conductor has been decorated with the Order of the French Republic for services to French culture.

In this Vilnius Festival concert, together with the LNSO and **Gabrielé Bukiné**, a soloist who has stormed theatre and concert stages, Vanoosten explores the horizons of France through the prism of the works of **Maurice Ravel**. This year we celebrate the composer's 150th birthday. The writer Romain Rolland, who is also renowned as an authoritative music historian and critic, has called Ravel the greatest French music artist, mentioning him alongside Jean-Philippe Rameau and Claude Debussy. Despite being Debussy's younger contemporary, Ravel was no less adventurous, with a rich imagination and impeccable compositional technique and artistic taste. He drew his inspiration from the Old Masters, was particularly fond of the lively folklore of Spain (his mother was of Basque descent), and was attracted to the genre of dance: so it is no coincidence that we will hear his *Bolero* and *Daphnis et Chloé* Suite No 1.

The conductor Victorien Vanoosten will also appear as a pianist, playing Ravel's dazzling and vivacious Concerto for piano and orchestra in G major (1931), dedicated to the pianist Marguerite Long. Ravel's music is often enhanced by exotic motifs: his song cycle *Shéhérazade*, which is saturated with eastern sonorities, is considered to be one of the composer's first experiments in oriental harmony.

JANINE JANSEN

June 7, Saturday, 19.00
Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

VIOLIN STAR JANINE JANSEN AND THE CAMERATA SALZBURG. VISIONS OF ČIURLIONIS AND MENDELSSOHN

CAMERATA SALZBURG (Austria)

Soloist
JANINE JANSEN (violin, Netherlands)

Leader/concertmaster
GREGORY AHSS (violin, Israel)

This concert is partly funded by the Professional Art Promotion Programme of the Ministry of Culture

CONCERTS

103

PROGRAMME

I MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS (1875–1911)
String quartet in C minor (orchestral version by Vilhelmas Čepinskis)
Allegro moderato
Andante
Menuetto. Grazioso

FELIX MENDELSSOHN (1809–1847)
Concerto for violin and orchestra in E minor, Op. 64
Allegro molto appassionato
Andante
Allegretto non troppo. Allegro molto vivace

Soloist JANINE JANSEN (violin)

II FELIX MENDELSSOHN
Symphony No 5 in D major/D minor, Op. 107 (*Reformation*, 1830–1832)
Andante. Allegro con fuoco
Allegro vivace
Andante
Andante con moto. Allegro vivace. Allegro maestoso

THE CAMERATA SALZBURG

”

The ensemble, now in the seventh decade of its existence, has retained ‘an infectious joy of music making’.

CAMERATA SALZBURG

Leader/concertmaster

Gregory Ahss (violin)

First violinsGyörgy Acs
Izso Bajusz
Yoshiko Hagiwara
Annelie Gahl
Kana Matsui
Maxime Michaluk**Second violins**Anna Lindenbaum
Lily Higson-Spence
Alice Dondio
Maria Sawerthal
Julia Rubanova
Dagny Wenk-Wolff**Violas**Firmian Lermer
Jutas Javorka
Maria Angélica Pérez Martín
Ágnes Répászky
Oscar Holch**Cellos**Daniel Blendulf
Jeremy Findlay
Shane Woodborne
Oscar Hagen**Double basses**Josef Radauer
Burgi Pichler
Beatriz Garcia**Flutes**Wally Hase
Sonja Korak**Oboes**Marie Luise Modersohn
Laura Urbina**Clarinets**Wolfgang Klinser
Daniel Wenter**Bassoons**Marco Lugaresi
Christoph Hipper**Contrabassoon**

Ai Ikeda

French horns

Johannes Hinterholzer

TrumpetsWolfgang Gaisböck
Raphael Pouget**Trombones**Dušan Kranjc
Stefan Konzett
Thomas Baur**Timpani**

Karl Fische

The **Camerata Salzburg**, one of the world's most famous orchestras, and the violinist **Janine Jansen** return to Lithuania to perform at the Vilnius Festival. A couple of years ago, these masters of music presented a concert to Vilnius on its 700th anniversary, and this time they will perform the String quartet in C minor (orchestral version) by **Mikalojus Konstantinas Čiurlionis** to mark the 150th anniversary of his birth. The orchestra was founded in 1952 by the conductor and musicologist Bernhard Paumgartner. As a reviewer for *Neue Zürcher Zeitung* wrote, the ensemble, now in the seventh decade of its existence, has retained 'an infectious joy of music making'.

The Camerata Salzburg performs extensively in its home country and in well-known concert halls from the USA to China, including Vienna's Konzerthaus, New York's Carnegie Hall, Amsterdam's Concertgebouw, Zurich's Tonhalle, the Philharmonie de Paris, the Elbphilharmonie, and the Shanghai Concert Hall. The orchestra is the main ensemble at the Mozarteum, and a participant in the Salzburg Festival and Mozart Week (Mozartwoche), the most important musical events in Austria. Musicians of more than 20 nationalities present Viennese Classical music, in particular the music of Salzburg's son Wolfgang Amadeus Mozart, as well as works from Romanticism to the present day.

The Times described the playing by the Dutch violinist Janine Jansen as 'brilliant, delicate and simply unearthly'. She performs with some of the world's leading orchestras and conductors, and is a Decca recording artist. A list of the prestigious awards she has received includes the Herbert von Karajan Prize (2020) and the Dutch State Johannes Vermeer Culture Prize (2018). Jansen initiated the Utrecht Chamber Music Festival in 2003 and is now its honorary artistic director. Since 2020, Janine Jansen has played Antonio Stradivarius' unique 1715 Shumsky-Rode violin, generously loaned by a European benefactor.

Tonight's concert includes the popular and much-loved Violin concerto in E minor by the German composer **Felix Mendelssohn** (1844), as well as his less-known Symphony No 5 in D major/D minor (*Reformation*). The violin concerto has been at the top of the violin repertoire of all times, and its creative and technical solutions have attracted the attention of many composers. In 1906 the Austrian composer, conductor and violinist Joachim named it a treasure of the heart. Mendelssohn's Fifth Symphony, completed in 1832, was dedicated to the 500th anniversary of the Reformation. The composer studied Bach's oeuvre and its idiosyncrasies intensively, which is why it has been incorporated into the symphony's score: Mendelssohn used the intonations of Martin Luther's chorale *Ein feste Burg ist unser Gott*, and echoes of the sequence *Dresdner Amen*, with the finale's allusions to the choral prelude.

As is mentioned above, the concert will open with the first professional string quartet to be written by a Lithuanian. **Mikalojus Konstantinas Čiurlionis** composed it in 1901, while studying in Leipzig under Professor Carl Reinecke, who liked the piece very much. First performed at the Leipzig Conservatoire, the opus has a clear form, a balanced texture, romantic lyricism and a whiff of Lithuanian pastoral. The finale of the opus is lost. The work is performed as a three-movement cycle, and represents both Čiurlionis' work and Lithuanian chamber music in this form.

”

The work is performed as a three-movement cycle, and represents both Čiurlionis' work and Lithuanian chamber music in this form.

ANDRÁS SCHIFF

June 11, Wednesday, 19.00
Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

PIANO LEGEND
SIR ANDRÁS SCHIFF
INTERPRETS THE CLASSICS

SIR ANDRÁS SCHIFF
(piano, United Kingdom)

PROGRAMME

Works by Johann Sebastian Bach, Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven, and Franz Schubert

Performer Sir **ANDRÁS SCHIFF**

The legendary pianist **Sir András Schiff**, who is coming to Lithuania for the first time, would probably need an entire book to list his merits, achievements and successful collaborations with the world's most famous Classical music ensembles, performers and conductors.

The pianist has recently immersed himself deeply in the beloved recital genre. The names of Bach, Haydn, Schubert, Beethoven and Bartók have become inseparable from his concert life: Schiff has performed all the piano works by these composers.

Fellow musicians and music critics are not only fascinated but also inspired by Schiff's highly intelligent interpretations. A musician who seeks truth, a musician of sophisticated intelligence: this is probably the shortest and most apt way of describing Schiff, who has been hailed as one of the most important pianists not only of his generation but of all those that have ever lived. Exactly what story he will share in Vilnius, no one knows. Only one thing is certain: it will undoubtedly be special and unique.

Although Schiff is considered to be an ambassador of the less-known repertoire and compositions for piano by contemporary composers, here he will be playing the classics. Works for piano by **Bach, Haydn, Mozart, Beethoven** and **Schubert** are associated with the forms, stylistics and piano language characteristic of Classicism, and are therefore considered to form the basis of the Classical piano repertoire.

Exactly what story he will share in Vilnius, no one knows.

ROBERTAS ŠERVENIKAS

June 13, Friday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

INVOCATIONS OF FAITH AND HOPE. LNSO, KVČH, ROBERTAS ŠERVENIKAS, DARIUS MEŠKAUSKAS

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

(artistic director and principal conductor Modestas Pitrenas)

KAUNAS STATE CHOIR

(artistic director and principal conductor Robertas Šervenikas)

DARIUS MEŠKAUSKAS (narrator)

Conductor

ROBERTAS ŠERVENIKAS

PROGRAMME

ONUTĖ NARBUTAITĖ (b. 1956)

Melodija Alyvų sode (A Melody in the Garden of Olives) for symphony orchestra (Symphony No 2 (2001), Part 2, *Melody*)

THE LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
Conductor ROBERTAS ŠERVENIKAS

ALGIRDAS MARTINAITIS (b. 1950)

Oratorio *Tikėjimo ir vilties invokacijos (Invocations of Faith and Hope)* (2023, liturgical, Freedom Struggle Archive, Maironis, Vincas Mykolaitis-Putinas and composer's texts)
Gyvuosius apraudu, mirusius šaukiu (I Mourn the Living, I Call Upon the Dead)
Atmink, Viešpatie (Remember, O Lord)
Tremties traukinys (Exile Train)
Requiem aeternam (Eternal Rest)
Himnas Meilei (Hymn to Love)
Vilties invokacija (Invocation of Hope)

Performers DARIUS MEŠKAUSKAS (narrator)
GINTARĖ RAMANAUSKAITĖ (soprano)
KAUNAS STATE CHOIR
THE LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
Conductor ROBERTAS ŠERVENIKAS

A meaningful tradition fostered by the Vilnius Festival is to remember, reflect and commemorate the **Day of Mourning and Hope** through music. On the eve of this sombre date, and especially in the face of the ongoing war, Lithuania's largest music ensembles and well-known composers, recipients of the National Prize for Culture and Art, invite us not to lose hope, and to keep the signposts pointing to human values.

The six-movement oratorio for mixed choir, narrator and symphony orchestra by **Algirdas Martinaitis** *Tikėjimo ir vilties invokacijos (Invocations of Faith and Hope)*, written to commemorate the Day of Exiles and Remembrance of Political Prisoners, is a testimony to this. Invocation (in Latin *invocatio*) means 'a cry, an appeal' to us all. 'In this time of war and turmoil in the world, the great suffering of postwar exile and imprisonment of people from Lithuania must be for us a sacred memory, a reflection for the present and the future,' says the composer.

The Symphony No 2 (2001) by **Onutė Narbutaitė** consists of two independent movements. According to the composer, the second movement, entitled *Melodija*

(*Melody*), was 'accompanied by a reading of the New Testament and other texts, and reflections on Bach. These contemplations inspired the hymn.' Narbutaitė describes *Melodija (Melody)* as rather ascetic music: 'It is simple singing, perhaps born out of desperation, but hopeful.'

The distinguished Lithuanian ensembles are led by **Robertas Šervenikas**, the conductor premières of symphonic works by many Lithuanian composers, who also conducted the premières of these two opuses. Narbutaitė dedicated her Second symphony to Šervenikas.

Tonight's concert features **Darius Meškauskas**, one of Lithuania's best-known and most awarded actors, a recipient of the National Prize for Culture and Art and other important awards. He has played major roles in productions by directors such as Oskaras Koršunovas (Strindberg's *To Damascus*, Shakespeare's *Hamlet*, Grajauskas' *Forbidden to Outsiders*, and Molière's *Tartuffe*), Jonas Vaitkus (Ibsen's *An Enemy of the People*), Eimuntas Nekrošius (Šaltenis' *Sons of a Bitch*), and Elmārs Seņkova (Brecht's *Mother Courage and her Children*), and other directors.

In this time of war and turmoil in the world, the great suffering of postwar exile and imprisonment of people from Lithuania must be for us a sacred memory, a reflection for the present and the future.

— *Algirdas Martinaitis*

TAIWAN PHILHARMONIC
CHAMBER ENSEMBLE

June 15, Sunday, 19.00
Church of St Casimir

VIRTUOSOS FROM TAIWAN SALUTE VILNIUS

TAIWAN PHILHARMONIC CHAMBER ENSEMBLE

HAO-TUN TENG (violin, leader of the ensemble)

ZHI-HUI LIN (violin)

JUBEL CHEN (viola)

YI-SHIEN LIEN (cello)

SHANNON SHUEN CHIEH (harp)

MAY-LIN JU (clarinet)

This concert is organised in cooperation with the public institution Religious Music Centre

Partner of the concert – The Taiwanese Representative Office in Lithuania

CONCERTS

113

PROGRAMME

FRANZ POENITZ (1850–1912)

Capriccio, Op. 73 for clarinet and harp

JUOZAS NAUJALIS (1869–1934)

Dream for string quartet

YUAN-CHEN LI (b. 1980)

Tao of Meinong for string quartet and clarinet

CHING-MEI LIN (b. 1964)

Enchanted Forest Whispers for string quartet and harp

YU-HSIEN TENG (1906–1944)

April Rain for string quartet (arranged by Ting-Chuan Chen)

THE TAIWAN PHILHARMONIC CHAMBER ENSEMBLE

The Vilnius Festival invites you to a free concert featuring guests from distant Taiwan! The cultural friendship between the two small countries, Lithuania and Taiwan, overcomes even the greatest distances, and encourages a determination to preserve our camaraderie and eternal values. The Lithuanian Chamber Orchestra, the Čiurlionis Quartet and the Jazz Island vocal ensemble have presented Lithuanian music in Taiwan. And now the **Taiwan Philharmonic Chamber Ensemble** is visiting Vilnius.

The ensemble is made up of musicians from the Taiwan Philharmonic, who have performed with the orchestra in many cities in the USA, in Singapore, Tokyo and Seoul, as well as in Vienna, Paris, Berlin and Milan. Founded in 1986, the Taiwan Philharmonic (also known as the Taiwan National Symphony Orchestra) has earned the distinction of being the best symphony orchestra in Asia, and has acted as an effective ambassador for Taiwanese culture.

The ensemble is made up of musicians
from the Taiwan Philharmonic.

Hao-Tun Teng, the concertmaster of the Taiwan Philharmonic and a winner of many competitions, assembled the Taiwan Philharmonic Chamber Ensemble from the orchestra's finest musicians, who have studied at the New England Conservatory, the University of Michigan, the University of Maryland, and the University of Indiana (USA). The chamber ensemble's distinctive line-up of string quartet, harp and clarinet promises a colourful and unique musical experience, including a world première. *Enchanted Forest Whispers* for string quartet and harp, by the award-winning composer and pianist Ching-Mei Lin, was commissioned by Taiwan's Hakka Affairs Council. The ensemble offers us a rare opportunity to listen to Taiwanese folk music and some little-known Taiwanese composers.

The chamber ensemble's distinctive line-up of string quartet, harp and clarinet promises a colourful and unique musical experience.

ANDRIUS ŽLABYS

June 18, Wednesday, 19.00
Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

A DISPUTE BETWEEN J.S. BACH AND A. ŽLABYS. LCO, SERGEJ KRYLOV, ANDRIUS ŽLABYS

LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA

Artistic director, soloist and conductor
SERGEJ KRYLOV (violin)

Soloist
ANDRIUS ŽLABYS (piano)

PROGRAMME

I

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

Brandenburg Concerto No 5 in D major, BWV 1050

*Allegro**Adagio. Affettuoso**Allegro*

Concerto for keyboard and orchestra No 1 in D minor, BWV 1052

*Allegro**Adagio**Allegro*

Soloist ANDRIUS ŽLABYS (piano)

II

GIUSEPPE TARTINI (1692–1770)

Sonata for violin and piano in G minor, B. g5

*(Devil's Trill, arranged for orchestra by Hugo Kauder)**Larghetto affettuoso**Allegro moderato**Andante**Allegro assai. Andante. Allegro assai*

Soloist SERGEJ KRYLOV (violin)

ANDRIUS ŽLABYS (b. 1977)

Movement for Strings and Piano

In memory of victims of the war in Ukraine.

Performer ANDRIUS ŽLABYS (piano)

THE LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA

Conductor SERGEJ KRYLOV

'Every venue has subtle differences in terms of both décor and light. For example, the Lithuanian National Philharmonic Concert Hall is beautiful. It sounds by itself, you don't even have to play,' the pianist **Andrius Žlabys** once said in an interview. But he will play! The pianist will play Johann Sebastian Bach's Concerto for keyboard and orchestra No 1 in D minor in the Philharmonic Hall at the Vilnius Festival, and we will once again hear Bach interpreted by a pianist who is known as a philosopher of the piano.

'Andrius is faithful to a signpost one follows in order to not get lost. The wisdom of Johann Sebastian is like an open book with a rather heterogeneous frame of reference. A stainless compass,' wrote the musicologist Edmundas Gedgaudas after a performance by Žlabys of Bach's piano concertos.

He is also very active on the contemporary music scene: he composes, initiates and performs contemporary music. This evening's concert will feature Žlabys' *Movement for Strings and Piano*. Its sketches and initial motif of three rising notes came in the wake of the events in Ukraine in 2014. The work evolved from these thoughts and feelings, and is dedicated to victims of the war. Žlabys said: 'I feel a sense of solidarity with Ukraine. After all, Lithuania is also menaced by the same threat. There is a hidden sense of foreboding in this work.'

Giuseppe Tartini's virtuoso sonata *Devil's Trill* is a work that even the most experienced performers do not often dare to tackle. Fans of the violinist Sergej Krylov will have a great opportunity to hear this work, which, according to a legend, Tartini simply dreamt up: 'One night in 1713, I dreamt that I had signed a contract with the devil.'

Having won first prize in the Stradivarius and Kreisler competitions, **Sergej Krylov** has performed at the Berlin Philharmonic and the Munich Philharmonic, Vienna's Musikverein and Konzerthaus, Milan's Teatro alla Scala, Tokyo's Suntory Hall, and the Teatro Colón in Buenos Aires. Krylov has given more than 200 concerts worldwide with the Lithuanian Chamber Orchestra as its artistic director.

“
I feel a sense of solidarity
with Ukraine.

– *Andrius Žlabys*

JOSEPH CALLEJA

June 20, Friday, 19.00
Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

STAR OF WORLD OPERA STAGES JOSEPH CALLEJA, LNSO, MODESTAS PITRĖNAS

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
(artistic director and principal conductor Modestas Pitrenas)

Soloist
JOSEPH CALLEJA (tenor, Malta)

Conductor
MODESTAS PITRĖNAS

CONCERTS

119

PROGRAMME

I

GIACOMO PUCCINI (1858–1924)

La tregenda from the opera *Le Villi*

Rodolfo's aria *Che gelida manina* from the opera *La bohème*

ANTONÍN DVOŘÁK (1841–1904)

The Prince's aria *Vidino divná, přesladká* from the opera *Rusalka*

JULES MASSENET (1842–1912)

Excerpts from the opera *Le Cid*:

Act 2: Ballet Music: *Castillane* and *Navarraise*

Rodrigo's recitativo and aria *Ah! Tout est bien fini... O souverain, ô juge, ô père*

JOAQUÍN RODRIGO (1901–1999)

The song *En Aranjuez con tu amor* (*Adagio* from *Concierto de Aranjuez*)

GIACOMO PUCCINI

Cavaradossi's aria *E lucevan le stelle* from the opera *Tosca*

II

JOSEPH VELLA (1942–2018)

The song *Il-Kebbies tal-Fanali* (words by Anton Buttigieg)

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL (1685–1759)

Excerpts from the opera *Xerxes*:

Overture

Xerxes' recitativo and aria *Frondi tenere e belle... Ombra mai fu*

FRANCESCO PAOLO TOSTI (1846–1916)

The song *Ideale* (words by Carmelo Errico)

The Neapolitan song *A uucchella* (words by Gabriele D'Annunzio)

Performer **JOSEPH CALLEJA** (tenor)
THE LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
Conductor **MODESTAS PITRĖNAS**

The tenor **Joseph Calleja** returns for a recital in Lithuania's National Philharmonic Hall. Aficionados of opera compare him to tenors of the golden age, such as Jussi Björling, Beniamino Gigli and even Enrico Caruso. Born in Malta, Calleja quickly became one of the most acclaimed and sought-after tenors today. His competition wins, his extensive discography, and his performances in the world's most important opera houses and concert halls have earned him the title of Artist of the Year.

Calleja has appeared in more than 30 solo roles, including Cavaradossi (*Tosca*), José (*Carmen*), Hoffmann (*The Tales of Hoffmann*), Faust and Alfredo (*La Traviata*), Herzog (*Rigoletto*), Edgar (*Lucia di Lammermoor*), Riccardo (*A Masked Ball*), and Adorno (*Simon Boccanegra*) in opera houses in New York, Chicago, Berlin, Munich, Frankfurt, Paris, Vienna, London, Naples and elsewhere. In 2017 the singer was invited to take part in the Metropolitan Opera's 50th anniversary celebrations, featuring some of the world's top opera soloists.

Calleja also collaborates with pop and rock artists. He gives spectacular open-air concerts in Malta. As a celebrity in his home country, he was elected Malta's first Cultural Ambassador in 2012. The singer recently co-founded the BOV Joseph Calleja Foundation with the Bank of Malta Valletta to help children and families in need.

Tonight the singer will perform with the **Lithuanian National Symphony Orchestra** and its artistic director **Modestas Pitrenas**. The concert will feature vocal and instrumental works by Giacomo Puccini, Jules Massenet, Francesco Paolo Tosti and others.

Calleja quickly became one of the most acclaimed and sought-after tenors today.

 A portrait of Keri-Lynn Wilson, a woman with blonde hair, wearing a dark blazer over a black top. She is sitting and looking towards the camera with a slight smile. The background is dark with a vertical teal light stripe on the left.

KERI-LYNN WILSON

August 20, Wednesday, 19.00
Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

SLAVA UKRAINI! UKRAINIAN FREEDOM ORCHESTRA, KERI-LYNN WILSON, RACHEL WILLIS-SØRENSEN

UKRAINIAN FREEDOM ORCHESTRA

Soloist
RACHEL WILLIS-SØRENSEN (soprano, USA)

Conductor
KERI-LYNN WILSON (Canada, USA)

PROGRAMME

I

MAXIM KOLOMIETS (b. 1981)

Suite from the opera *The Mothers of Kherson* (première)

RICHARD WAGNER (1813–1883)

Prelude and *Liebestod* from the opera *Tristan und Isolde*

Soloist RACHEL WILLIS-SØRENSEN (soprano)

II

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770–1827)

Symphony No 5 in C minor (*Schicksalsinfonie/Fate*), Op. 67*Allegro con brio**Andante con moto**Scherzo. Allegro**Allegro*

THE UKRAINIAN FREEDOM ORCHESTRA

Conductor KERI-LYNN WILSON

Having toured the world for three years, the **Ukrainian Freedom Orchestra** is now coming to Vilnius! Its founder, the conductor **Keri-Lynn Wilson**, is well-known to our audiences, as she has already conducted a number of impressive concerts at the National Philharmonic Hall. Her career spans more than 20 years, and she has conducted some of the world's most renowned orchestras, including the Los Angeles Symphony Orchestra, the San Francisco Symphony Orchestra, the Montreal Symphony Orchestra, Japan's NHK, Salzburg's Mozarteum, the French National Symphony Orchestra, and the Bavarian Radio Symphony Orchestra.

Wilson has collaborated with some of the world's most famous opera houses, including the Metropolitan in New York, the Royal Opera House in London, the Bavarian and Viennese state opera houses, Washington National Opera, the New National Theatre Tokyo, and Buenos Aires' Teatro Colón.

Wilson founded the Ukrainian Freedom Orchestra in the spring of 2022 as a response to the Russian invasion of Ukraine. It is made up of musicians from Ukraine, war refugees, and Ukrainians living abroad.

The orchestra's list of tours and performances is continually growing, and includes the world's most famous stages, cathedrals and festivals. To mark the first anniversary of the war, Wilson initiated a performance of Verdi's *Requiem* at the Lviv Opera House, and on the second anniversary of the invasion a recording of the orchestra's performance of Beethoven's Ninth Symphony was released by Deutsche Grammophon. The orchestra's honorary patron is the First Lady of Ukraine Olena Zelenska. Wilson was awarded the Order of Princess Olga by the President of Ukraine, Volodymyr Zelensky.

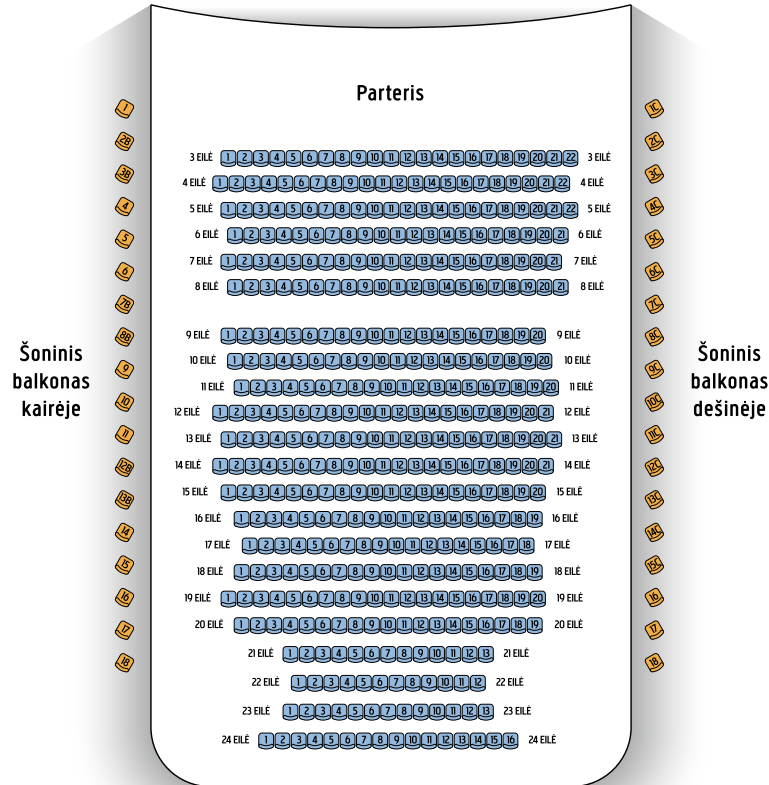
The concert will feature the première of a work by the Ukrainian composer and oboist **Maxim Kolomiets**. The composer is a winner of numerous competitions. His music has been performed at festivals in Germany, Poland, Ukraine, Belgium and the USA, by the Wiener Symphoniker, the Arditti Quartet, the Ensemble Modern (Frankfurt), and the Amaryllis Quartet (Hamburg). In 2023, as part of the Metropolitan Opera and the Lincoln Center's new works programme, the composer was commissioned to compose an opera about kidnapped Ukrainian children.

The concert also includes a selection of immortal classics. The opera *Tristan und Isolde* (1859) by **Richard Wagner** is a tragic chant of unhappy love, which, according to the composer, opens up 'the depths of spiritual experience'. There is hardly any stage action, and the music reveals various shades of the two protagonists' love: anticipation, sorrow and suffering, a longing for death, and jubilation. The role of Wagner's Isolde will be sung by the American soprano **Rachel Willis-Sørensen**, who has appeared at the Metropolitan, Covent Garden, Naples' San Carlo, state opera theatres in Bavaria, Berlin and Vienna, and many other opera houses.

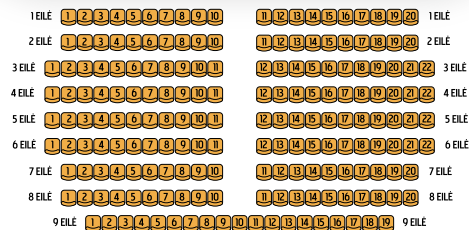
After the première of the Symphony No 5 by **Ludwig van Beethoven** in 1808, the writer E.T.A. Hoffmann wrote in his essay 'Beethoven's Instrumental Music': 'What instrumental work by Beethoven testifies to this more than the immeasurably noble and profound Symphony in C minor? How this marvellous composition carries the listener irresistibly with it in its ever-mounting climax into the spirit kingdom of the infinite! [...] The deep links between structures and themes, invisible to the naked eye and revealed only in the meeting of minds, proclaim the genius of the Master.'

SALĖS PLANAS / SEATING PLAN

SCENA

Balkonas

BILJETŲ PARDAVIMO INFORMACIJA

Bilietus į Filharmonijos rengiamus koncertus galima įsigyti:

Internetu: www.filharmonija.lt ir
www.kakava.lt

Filharmonijos kasose, Aušros Vartų g. 5.

Kakava.lt kasose. Visas kasų sąrašas čia:
<https://kakava.lt/kasos>

Bilietų rezervacija tel.: +370 614 41725,
el. p. bilietai@filharmonija.lt

Visa informacija – www.filharmonija.lt

TICKETING INFORMATION

Tickets to concerts at the Lithuanian National Philharmonic Hall can be obtained

Online: www.nationalphilharmonic.lt and
www.kakava.lt

In person: at the National Philharmonic Box Office, 5 Aušros Vartų St, Vilnius.

Kakava.lt box offices. Addresses of all box offices: <https://kakava.lt/kasos>

Reservation by telephone: +370 614 41725;
by email: bilietai@filharmonija.lt

For more information:
www.nationalphilharmonic.lt

PAPILDOMA INFORMACIJA LANKYTOJAMS:

- Po trečio skambučio žiūrovai į salę neleidžiami.
- Renginių metu fotografuoti, filmuoti ar daryti garso įrašus be organizatorių žinios draudžiama.
- Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.
- Rengėjai turi teisę keisti koncertų programas ir jų atlikėjus. Spausdinimo metu informacija teisinga. 2025 04 28

VISITOR INFORMATION:

- Latecomers are not admitted to the hall after the third chime.
- Unauthorised photographing/filming/recording on the premises is prohibited.
- For your information, the organisers will film and photograph the event for archival and broadcasting purposes.
- The organisers of the festival reserve the right to change concert programmes and performers. The information given here is correct at the time of going to press on 28 April 2025.

Repertuaras Jūsų mobiliajame telefone / For the repertoire on your mobile phone:

Naujienos socialiniuose tinkluose / For news, visit social media sites:

PRENUMERATOS AKCIJA* 2026 m.

LIETUVOS rytas

Gyvybiškai svarbus

stilius

Gyvenimo būdo žurnalas

SAVAITGALIS

<https://prenumerata.lrytas.lt>

* Akcija vyks iki 2025 liepos 6 d.

Skaityti laikraštį – tradicija ir malonumas

Tekstus parengė / Text editors
Faustina Dedūraitė, Rasa Murauskaitė-Juškienė

Spec. redaktorės / Editors
Justa Adomonytė-Šlekaitienė, Laimutė Ligeikaitė,
Justina Paltanavičiūtė, Skirmantė Valiulytė

Kalbos redaktorė / Copy-editor
Rita Markulienė

Vertėja / Translator
Sonata Zubovienė

Anglų kalbos redaktorius / English language copy-editor
Joseph Everatt

Dizaineris / Designer
Kazimieras Dainovskis

Nuotraukų autoriai / Photograph credits:
Uwe Arens, Arūnas Baltėnas, Giorgia Bertazzi, Marco Borggreve,
Andrew Borg Carabott, Olivia Kahler, Tey Tat Keng & Chin-Yuan Lin,
Dmitrijus Matvejevas, Nadja Sjöström

LIETUVOS NACIONALINĖ FILHARMONIJA
www.filharmonija.lt
Aušros Vartų g. 5, LT-01304 Vilnius
Bilietų kasų tel. +370 614 41725, el. p. bilietai@filharmonija.lt

LITHUANIAN NATIONAL PHILHARMONIC SOCIETY
www.nationalphilharmonic.lt
5 Aušros Vartų St, Vilnius LT-01304
Box Office tel: +370 614 41725, email: bilietai@filharmonija.lt

VILNIAUS FESTIVALIAI
www.vilniusfestivals.lt
T. Kosciuškos g. 10, LT-01100 Vilnius
El. p. info@vilniusfestivals.lt

VILNIUS FESTIVALS
www.vilniusfestivals.lt
10 T. Kosciuškos St, Vilnius LT-01100
Email: info@vilniusfestivals.lt

Spausdino / Printed by
UAB „Mardosų spaustuvė“